

A Képviselő-testület 303/2024. (XII. 19.) sz. kt. határozatának mellélete

Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

A 2024. évi I. felülvizsgálat kiegészítéseit ez a betűtípus jelöli.

2022-2027.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	5
Általános fogalomértelmezés.....	6
Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés)	6
Gender	7
Előnyben részesítés:	7
Szegregátum:	7
Fogyatékos személy:	7
SNI:	8
Funkcionális akadályozottság:	8
Fogyatékos személy:	8
Az akadálymentesség:	8
Az egyenlő esélyű hozzáférés:	9
Közszolgáltatás:.....	9
A település bemutatása	10
Értékeink, küldetésünk	14
Célok.....	17
A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:.....	17
A HEP helyzetelemző részének célja	18
A HEP IT célja	18
A HEP jelentősége.....	25
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	25
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	25
2. Stratégiai környezet bemutatása	26
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, konceptiókkal, programokkal	26
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	27
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	27
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	27
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	28
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	29
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	40
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	44
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.....	49
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	51
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása:	61
3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal	64
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	64

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	65
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)	65
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	70
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	71
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	80
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	92
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	94
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	94
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi bölcsődei, munkahelyi bölcsődei, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	96
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	99
5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak	100
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothon, családok átmeneti otthona)	100
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben	100
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	101
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	101
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	103
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)	103
6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete	107
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés	109
6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.	115
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	116
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	117
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	118
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	121
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	122
7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen	124
7.5. A fogyatékkal élőket helyi szinten a fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések	125
7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	125
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	126
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	127
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	129
1. A HEP IT részletei	129

A helyzetelemzés megállapításának összegzése	129
Az intézkedési területek részletes kifejtése	130
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	147
3. Megvalósítás	160
3.1. A megvalósítás előkészítése	160
3.2. A megvalósítás folyamata.....	160
A HEP Fórum feladatai:	161
3.3. Monitoring és visszacsatolás	162
3.4. Nyilvánosság.....	163
3.5. Kötelezettségek és felelősség	163
3.6. Érvényesülés, módosítás.....	164
4. Elfogadás módja és dátuma.....	165

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021. június 30. napján módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Mezőkovácsháza Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más stratégiai jellegű dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63/A § értelmében a településeknek rendelkezni kell esélyegyenlőségi programmal, mely feltárja és elemzi a település esélyegyenlőségi problémáit, megkeresi a beavatkozási pontokat, és öt évre szóló intézkedési terv mentén határozza meg a teendőket azok kezelésére.

Az esélyegyenlőségi program a feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen.

Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére. A program része és az intézkedési terv alapja az a helyzetelemzés, mely képet ad a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében kell a beavatkozásokat megtervezni, lehetőséget adva a felülvizsgálatra, az esetleges változtatásokra.

A program célja a törvénnyel megegyezően annak biztosítása, hogy az élet valamennyi területén megelőzze a hátrányos megkülönböztetést és elősegítse egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét, különös tekintettel a kiemelten védett csoportokra, a romákra, a nőkre és a fogyatékos személyekre, ám a helyi sajátosságok alapján más társadalmi csoportokra is.

A program elkészítéséhez szükséges esélyegyenlőségi **helyzetelemzés célja** az, hogy a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján feltérképezze a települést az adott területen, és megállapítsa, hogy a településen élő hátrányos helyzetű lakosság a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkezik és ezek alapján az adott település milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzd.

Az **intézkedési terv** a településen állandóan, vagy hosszabb ideig élő, **hátrányos helyzetű csoportok helyzetének nyomon követését, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmaz**, különösen a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,

- Teljes körű akadálymentesítés biztosítására
- Idősek aktivitásának növelésére
- Önkéntes munka széles körűvé tételére
- Célcsoportok megfelelő érdekérvényesítésére
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására, felzárkóztatásra

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Mezőkovácsháza olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását az adott célcsoportok felzárkóztatását szolgálják.

Általános fogalomértelmezés

Diszkrimináció (hátrányos megkülönböztetés)

Az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról 2003. évi CXXV. Törvény (továbbiakban Ebtv.)

közvetlen diszkriminációnak tekinti, ha neme vagy más hasonló személyes tulajdonsága következtében valakivel kedvezőtlenebbül bánnak, mint más – egyéb tekintetben hasonló helyzetű – személyekkel.

Közvetett diszkriminációnak minősül, ha bizonyos rendelkezések, intézkedések végrehajtásakor kiderül, hogy bár a felszínen semlegesnek mutatkoznak, egy jól beazonosítható csoporthoz tartozó

személyek mégis látványosan többségben vannak azok közt, akiknek a jogszabály, intézkedés vagy munkahelyi gyakorlat hátrányt okoz.

Gender

A gender – az ember neme. De nem csak az a neme, amely a testével veleszületett, hanem az a neme, amely egész kis korától erre a testi-biológiai nemre ráakódik, rászerveződik. A gender nem biológiai természetű tulajdonság, mint a vércsoport vagy a hajszín, de nem is afféle változó nézet vagy meggyőződés, amiről néhány jól irányzott érveléssel le lehetne az embert beszélni. A gender lényegi eleme a személyiségünknek, olyan viszonyok – a férfi-női viszonyok, s bennük a saját, ezekhez fűződő viszonyaink összessége, amelyet a társadalomtól (elsősorban közvetlen környezetünktől) kapunk s építünk be személyiségünkbe.

A gender nagyon bonyolult, többszörösen összetett dolog: több mint társadalmilag meghatározott és körülírt nemi hovatartozásunk: tartalmazza női vagy férfi mivoltunkhoz kötődő szerepeinket, attitűdjeinket is, valamint a hozzánk fűződő társadalmi elvárásokat és a mi viszonyunkat ezekhez az elvárásokhoz.

Előnyben részesítés:

Az előnyben részesítés egy ún. puha eszköz: mindaddig, amíg az adott döntési szinten – vagy szakterületen – dolgozók között bármelyik nem aránya el nem éri legalább a 40%-ot, azonos erényekkel rendelkező jelöltek közül a gyengébben reprezentált nemhez tartozót kell fölvenni, illetve kinevezni.

Szegregátum:

Szegregátumnak azok a területek tekintendők, melyek megfelelnek az alábbi mutatók egyikének: minimum egy háztömbből-négy utca és egy közterület között elhelyezkedő ingatlanokból – álló településrész, ahol az alacsony státuszú lakosság (az aktív korú népességben belül legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkező és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők) aránya (szegregációs index) meghaladja az 50 %-ot, és a terület lakónépességének száma eléri az 50 főt. A terület népességszámát jelen időszakra a Népszámlálás-nyilvántartó alapján kell definiálni.

Fogyatékos személy:

aki érzékszervi - látás, hallásszervi -, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban:

„Fot.”) már differenciáltabb szabályozást ad: megkülönbözteti az akadálymentesség és az egyenlő esélyű hozzáférés fogalmát.

SNI:

Sajátos nevelési igényről beszélünk azoknál a gyermekeknél, akiknek nevelhetősége eltér a többi gyermekétől. Iskoláztatási szempontú, nem diagnosztikus, a mai magyar köznevelési törvényben használatos kifejezés. Az ebbe a csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében biztosítani kell az óvodai, iskolai követelmények módosítását és a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást. Sajátos nevelési igényű gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás szabályozási zavarral) küzd.

(2011. évi CXCV. törvény, értelmező rendelkezések 25. pontja)

Funkcionális akadályozottság:

a gyógypedagógia új „fogyatékoság-főfogalma”, amely a funkcionális egészség bármely területén létrejövő zavar = funkcionális képességzavar, röviden = képességzavar, amely lehet a testi funkciók, testi struktúrák akadályozottsága, a tevékenység akadályozottsága (individuális síkon), és a részvétel akadályozottsága (társadalmi síkon).

Fogyatékos személy:

az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja, továbbá a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: „Fot.”) megkülönbözteti az akadálymentesség és az egyenlő esélyű hozzáférés fogalmát.

Az akadálymentesség:

az épített környezeti feltételekre vonatkozó követelmény. A fogalom pontos meghatározását a Fot. az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Éptv.) 2. §-ának 1. pontjára utalja. Ez utóbbi jogszabály definíciója szerint akadálymentes az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára

biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük. Az Éptv. felhatalmazása alapján megalkotott országos településrendezési és építési követelményekről szóló jogszabály is átveszi ezt az akadálymentesítési koncepciót.

Az egyenlő esélyű hozzáférés:

fogalmát a Fot. a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében definiálja. „Egyenlő esélyű hozzáférés: a közszolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybevevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető; továbbá az az épület, amelyben a közszolgáltatást nyújtják, mindenki számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók és a szolgáltatások egyformán igénybe vehetők.”

Közszolgáltatás:

az állami, illetve az önkormányzati feladatellátást nyújtó szervek, intézmények által nyújtott szolgáltatások, a működésük során kifejtett tevékenységek. Mindez lényegében magában foglalja a közsféra szolgáltatásait. Közszolgáltatásnak minősül továbbá minden ügyfélszolgálati rendszerben működő szolgáltató tevékenység, függetlenül attól, hogy ki a szolgáltatás nyújtója. A feladat ennél fogva kiterjed a piaci szektor szereplőire is. Az érintett érdekvédelmi szervek kezdeményezésére a törvény közszolgáltatásnak minősíti a település vagy településrész közellátását szolgáló, hatósági engedély vagy hatósági kötelezettség alapján végzett nyilvános szolgáltató tevékenységeket is. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a fogyatékos személyek többsége elsősorban nem a kormányzati szervek épületeinek a látogatója. Sokkal gyakoribb pl. az áruházak, a vendéglátó ipari és idegenforgalmi egységek, a vállalkozásként működő gyógyszertárak használata. A Fot. ezeken kívül a fogyatékos embereket megillető egyes jogok és az esélyegyenlőség egyes célterületeinek tekintetében speciális szabályokat határoz meg az akadálymentesség ill. a hozzáférhetőség megteremtésével valamint az erre vonatkozó határidőkkel kapcsolatban. A fogyatékos személyek társadalmi részvételét azonban nem csupán ilyen természetű akadályok nehezítik meg, lehetetlenítik el. Lehetséges, hogy a fogyatékos személy egy adott intézmény (munkahely, iskola, kórház stb.) munkaszervezési, szakszemélyzeti vagy más, nem a fizikai ill. kommunikációs közeg nehézségeiben álló hiányossága miatt jut hátrányba másokhoz képest az intézménnyel való jogviszony létesítése, fenntartása vagy megszüntetése kapcsán.

Az akadály ill. annak elhárítására való kötelezettség ennél fogva sokkal szélesebb értelmezést kell, hogy kapjon. Erre a kiterjesztő értelmezésre a magyar jogalkotót és jogalkalmazót ma már nemzetközi ill. európai jogforrások is kötelezik. Az ezekben a jogforrásokban szereplő fogalom az „ésszerű alkalmazkodási kötelezettség”, amely szerint a kötelezettnek minden, bármely természetű módosítást, átalakítást meg kell tennie, mely biztosítja a fogyatékos személy számára a kötelezettel létesíthető, adott jogviszonyban való részvételt, amennyiben ez nem jelent a kötelezett számára indokolatlan, aránytalan terhet. Az ésszerű alkalmazkodás kötelezettségének az uniós Keretirányelv alapján a foglalkoztatás terén, az ENSZ Konvenciója alapján pedig számos más területen (női jogok, otthon és a család védelme, oktatás, egészségügy, munkavállalás, megfelelő életszínvonal és szociális védelem, politikai életben és a közéletben való részvétel stb.) is meg kell felelni.

[Ahol a dokumentum Kalocsa Róza Kft-t említ, alatta a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és Kalocsa Róza Művelődési Központot kell érteni.](#)

A település bemutatása

Mezőkovácsháza az Alföld dél-keleti részén, a Csanádi-hát É-i peremén fekszik. Kedvező természeti adottságai – elsősorban talaj- és éghajlati adottságai – a mezőgazdaság számára nyújtanak térnyerési lehetőséget. Mezőkovácsháza természetföldrajzi szempontból az Alföld nagytájon belül a Körös-Maros köze középtáj Csanádi-hát kistájának határán helyezkedik el. Területe az alacsony ármentes síkságok *domborzattípus*ba sorolható, a Maros hordalékkúp Magyarországra eső részének központi zónájához tartozik.

Településünk és környéke ósidők óta lakott terület, történelmi múltja a VII. századi avarkorig nyúlik vissza, a XI. században már templomos hely volt. A város neve a hagyomány szerint Hunyadi János fegyverkovácsaitól származik. "Kovács", a nyelvészek szerint személynévi eredetű, de mert éppen abban az időben jelenik meg írásos említése először - 1463 :Kowachaza -, amikor a családnevek még kialakulóban voltak, valószínű, hogy a Kovácsnak nevezett személy valóban e szakmának a mestere volt.

A XV. század második felében, 1463-ban, Mátyás királytól mezővárosi rangot kapott az akkorra újra benépesült település. 1971-ben a Kormány döntése alapján az országos településfejlesztési koncepció Mezőkovácsházát középfokú központnak, vidéki ipartelepítési centrumnak jelölte ki. Ettől kezdve a település dinamikusan fejlődött, komoly beruházásokra került sor. A járárok megszűnéséig, vagyis 1984-ig, Békés megye déli területének mezőgazdasági, kereskedelmi, oktatási, kulturális és igazgatási központja volt. Városi rangot 1986-ban kapott. A település arculatán az elmúlt másfél évtizedben a kisvárosi jelleg egyre markánsabbá vált.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	5 994	bázis év
2017	5 899	98,42%
2018	5 787	98,10%
2019	5 734	99,08%
2020	5 613	97,89%
2021	5 592	99,63%
2022	5 335	95,40%
2023	5 272	98,82%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

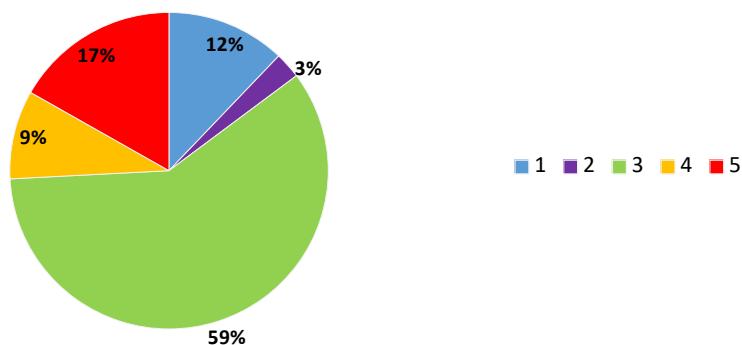
Mezőkovácsháza lakossága az elmúlt 5 évben csökkenő tendenciát mutat, ebben szerepet játszik egyrészt az elvándorlás illetve a lakosság elöregedése.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

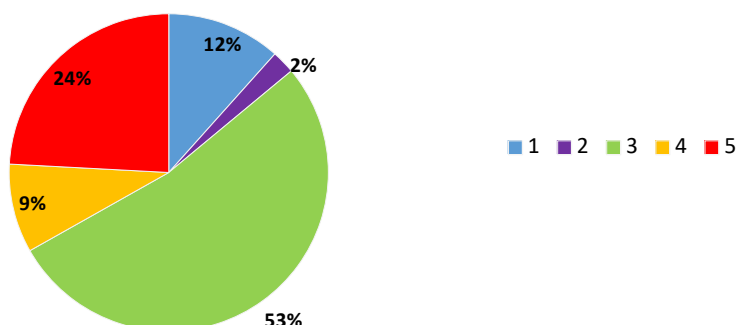
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 737	3 039	5 776	47,39%	52,61%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			133	2,30%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	331	352	683	5,73%	6,09%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	73	72	145	1,26%	1,25%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 626	1 606	3 232	28,15%	27,80%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	248	275	523	4,29%	4,76%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	459	734	1 193	7,95%	12,71%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

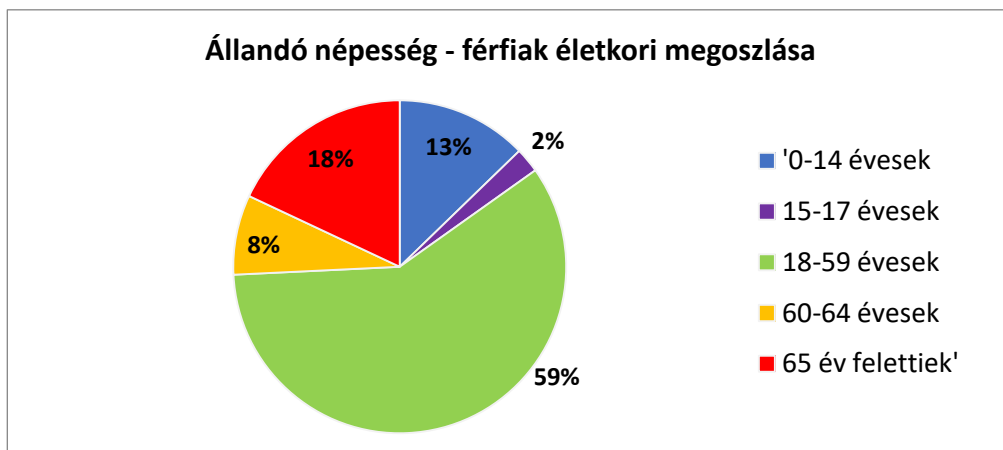

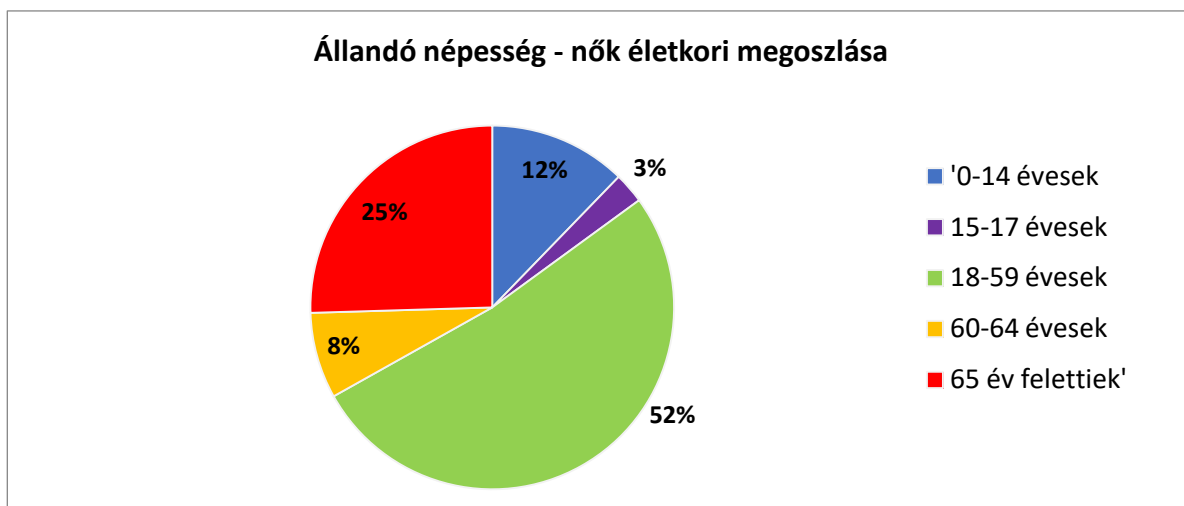
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 698	2 940	5638	47,85 %	52,15 %
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			149	2,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	344	360	704	6,10%	6,39%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	80	145	1,15%	1,42%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 594	1 526	3120	28,27 %	27,07 %
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	209	225	434	3,71%	3,99%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	486	749	1235	8,62%	13,28 %

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

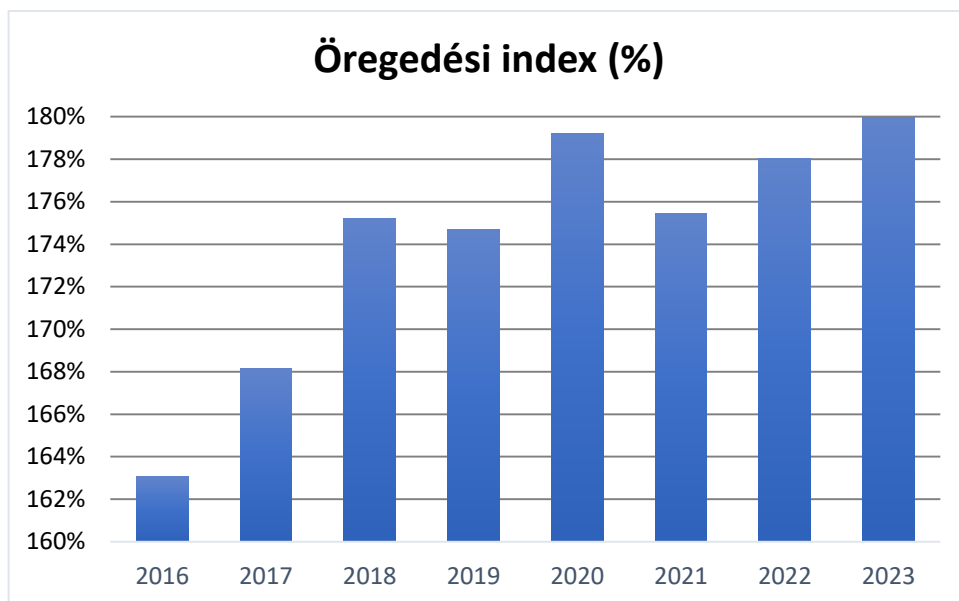

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 166	715	163,08%
2017	1 177	700	168,14%
2018	1 174	670	175,22%
2019	1 193	683	174,67%
2020	1 217	679	179,23%
2021	1 235	704	175,43%
2022	1 241	697	178,05%
2023	1 249	694	179,97%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

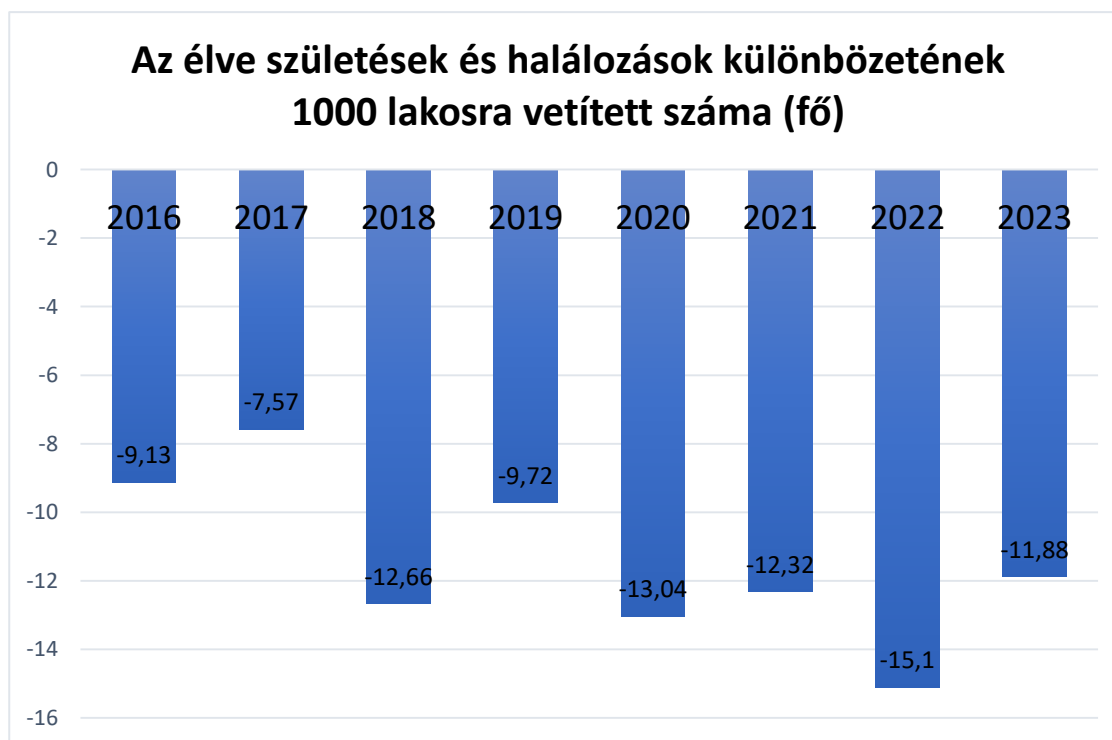
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-1,66
2017	-8,58
2018	-5,82
2019	-1,39
2020	-7,58
2021	6,25
2022	1,26
2023	-2,07

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-9,13

2017	-7,57
2018	-12,66
2019	-9,72
2020	-13,04
2021	-12,32
2022	-15,10
2023	-11,88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások mindkét folyamata jelen van a településen. 2013 óta folyamatosan emelkedik a településre történő bevándorlás és a településről történő elvándorlás száma, azonban nem egyforma ütemben. A településről történő elvándorlás magasabb száma is a népességcsökkenés egyik oka. Az elvándorlás mértéke sajnos 2016-ban megugrott

Az élve születések száma az utóbbi három évben statisztikai szempontból jelentős eltérést nem mutat (stagnál) viszont a halálozások száma különös tekintettel a 2017. évre jelentős növekedést mutat. Az elmúlt hat évben a halálozások számának átlaga több mint kétszerese az élve születések száma átlagának. Ez már tendencia, amely egyértelműen a lakosság előregedéséhez és további

csökkenéséhez vezet. További kérdést vet fel, hogy a település szülőképes korú női lakossága körében miért alacsony a gyermekvállalások száma.

Értékeink, küldetésünk

Településünk egyik fő értéke a közszolgáltatásokhoz való széles körű hozzáférés. Az elérhető szolgáltatások mennyisége jelentős és a település kisvárosias jellege mellett a minősége rendkívül jónak mondható. Városunkban folyamatosan megoldott az egészségügyi alap- és szakellátás. Az ügyeleti ellátás, a járóbeteg szakellátó és a mentőszolgálat épületei felújításra kerültek és korszerű tárgyi eszközök kerültek beszerzésre. Az elmúlt időszakban jött létre preventív jellegű szolgáltatások nyújtására térségi hatókörrel az Egészségfejlesztési Iroda.

Szociális alap- és szakellátás, valamint a gyermekjóléti alapellátások (köztük a bölcsődei szolgáltatás) igény és szükséglet szerint igénybe vehető. Az elmúlt hat évben mind a szociális alapellátást, mind a szakellátást (idősek és pszichiátriai betegek bentlakásos otthona) jelentős, pályázatokból megvalósuló beruházások érintették. A település gazdasági teljesítőképességéhez és lakosságszámához mérten magas színvonalú kulturális szolgáltatásokat nyújt a közművelődési és a közgyűjteményi intézményein keresztül.

A köznevelési intézmények közül az óvodától a középiskoláig helyben biztosított a gyermekek oktatása-nevelése. Az önkormányzati óvoda központi feladat-ellátási helyének modernizálása megtörtént, mind építészeti, mind a szakmai előírásoknak megfelelően. Helyben elérhető a pedagógiai szakszolgálat, amely azonban folyamatosan szakember hiánnyal küzd.

Városunk járási székhelytelepülés, egyben a Dél-Békési kistérség központja. Ez elsősorban közigazgatási központi szerepet jelent, itt működik a Békés Vármegyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatala a kormányablakkal és valamennyi osztályával. A Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatala kirendeltségei is megtalálhatóak a településen: a Népegészségügyi Osztály (ÁNTSZ), Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály. A NAV Békés Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága - Mezőkovácsházi kirendeltsége, [Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság és Mezőkovácsházi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság](#) is működik a településen.

A városi önkormányzat polgármesteri hivatala látja el a Dél-Békési Kistérség Többcélú Társulásának munkaszervezeti feladatait. A térségi szerep erősítése tudatos vezetői döntés és program is, így a hivatal mellett az önkormányzati intézmények és gazdasági társaság is lát el szociális és kulturális közszolgáltatási tevékenységet a térségre/járásra kiterjedően. A település értékei közé tartozik még, hogy a közszolgáltatások nyújtásához megfelelően képzett

szakemberekkel rendelkeznek. A magas szakmai színvonalon nyújtott térségi szolgáltatásokra a térség települései igényt tartanak és egyre nagyobb elismerést vált ki településünk iránt.

A település értékei közé tartozik kiemelten jó közbiztonsági helyzete, mely a rendőrkapitányság, a katasztrófavédelem és a polgárőrség jelenlétének és eredményes működésének köszönhető.

A civil szervezetek társadalmi jelenléte az elmúlt öt évben megerősödött és érezhetővé vált. A sport, a szociális és a közbiztonság területén az önkormányzat feladat-ellátási vagy együttműködési megállapodást is kötött több civil szervezettel. A civil szervezetek önszerveződésekként megalakult a Civil Kerekasztal Fórum, mely a civilek érdekképviseletét is ellátja. Velük együttműködve fogadta el a képviselő-testület a civil koncepciót. Az ifjúsági korosztály körében is megjelent az önszerveződésre és érdekképviseletre irányuló igény.

Mezőkovácsháza természeti értékei közé tartozik a „Borostyán” névvel gyógyvízzé minősített kiváló minőségű termálvíz. Ivóvízkészlete javító minőségű, azonban ivóvízvezeték hálózata erősen elavult, így fogyasztói oldalon csökkent minőséggel jelenik meg. A szennyvízcsatorna hálózat két ütemben pályázati forrásból kiépítésre és fejlesztésre került, azonban a szennyvíztisztító telep korszerűsítése még várat magára.

A város természeti értékei közé tartoznak a kiváló minőségű szántó- és termőföldek, a települést körbevevő facsoportok, erdősávok és a belterületi zöldterületek nagysága, a Horgásztó környéke és élővilága, valamint kiépített túraútvonalaink és szabadidő parkunk. A település környéke apróvadban gazdag, védett értékes természeti területeink vannak (Száráz-ér környezete). Ezek gazdasági és turisztikai fejlesztések potenciális színterei lehetnek.

Egyes szabadidős tevékenységek (halászat-vadászat) elérhetősége civil szervezeteken keresztül biztosított, az önkormányzat által biztosított fürdő és kempingszolgáltatás csak időszakosan vehető igénybe.

Szabadidő és sporttevékenységek közül a labdarúgásnak és a bodybuilding és fitnessnek biztosított a városban a sportlétesítménye, valamint egy salakos tenispálya áll a lakosság rendelkezésére. A sportlétesítmények hiánya erősen korlátozza a településen hozzáférhető sporttevékenységek körét, ennek ellenére az elmúlt öt évben élénk sporttevékenység alakult ki és folyik a városban.

A település földrajzi fekvése egyaránt jelent előnyt és hátrányt is. Városunk határmenti településnek tekinthető, romániai nagyvárosok, Arad és Temesvár elérhetőségük és gazdasági fejlettségük révén munkaerő felvevő képessége jelentős. Gazdasági kapcsolatok szempontjából kiaknázatlan lehetőségeket rejthet közelségük. A földrajzi fekvés hátránya viszont, hogy az ország gazdasági vérkeringésétől távol helyezkedünk el és közlekedési infrastruktúránkat tekintve nehezen megközelíthetőek vagyunk. A település agrár jellegű, azonban helyben megtermelt termények feldolgozását végző iparágak és eszközgyártás nem települtek a közelben.

Ugyan a település teherközlekedésre is alkalmas vasúton megközelíthető, de csak egy nyomvonalas sínpáron, amely nem villamosított. Közúti közlekedés szempontjából nagy hátrány az autópályák és gyorsforgalmi utak távolsága, amely gazdaságilag szinte megközelíthetetlené teszi a térséget. Térségünk a leghátrányosabb helyzetű térségek közé tartozik, a nyújtott kedvezmények sem elég vonzóak ahhoz, hogy gazdasági vállalkozások betelepüljenek. Munkahelyeket a közintézmények, a helyi családi- és kisvállalkozások és a mezőgazdasági, jellemzően idénymunka biztosít korlátozott kapacitással.

A fenti hátrányok leküzdésére mind önkormányzatunk, mind térségünk tett lépéseket. A képviselő-testület vállalkozások idetelepülése érdekében ipari területet vásárolt, amelyet pályázati forrásból fejleszteni kíván, önerőből belterületi utat újít fel, valamint a strandfürdő és kemping turisztikai fejlesztésére is folyamatosan keresi a lehetőségeket. Az elmúlt évek nagy értéke, hogy közös problémáink mentén kialakult és megerősödött a térségi szemlélet, a dél-békési települések egyedülálló módon az országban kidolgozták komplex fejlesztési programjukat, a Calendula tervet. A település küldetése: a népesség elvándorlásának, fogyásának megállítása és a folyamat visszafordítása, a térség fejlettségi szintjének Magyarország középmezőnybe emelése, komplex fejlesztésekkel, térségi együttműködésben, Mezőkovácsháza térségi vezető szerepének erősítésével.

Célok

Élhető, gazdaságilag fejlődő járási székhely település, ahol a lakosság lélekszámának csökkenése születéssel és „bevándorlással” megállítható, a csökkenő tendencia visszafordítható. Helyi értékeink megismertetése és belsővé tétele, közösségi szemléletformálással értékeink elismertetése. Az itt élő és idelátogató emberek érezzék jól magukat, mert az élettér biztosított, a szolgáltatások színvonala – legyen az oktatás, szociális és egészségügyi ellátás, kultúra, civil közösségek, sport, kereskedelem, közlekedés, stb - mindenki számára egyformán elérhető és biztosított.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Mezőkovácsháza település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik a

Békéscsabai Tankerületi Központtal, egyes szolgáltatások tekintetében a járási hivatallal. A felzárkózás és az esélyegyenlőség, a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés tekintetében a település együttműködik a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Békés Megyei Kirendeltségének szerveivel és a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósággal.

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban meghatározott célok elérése érdekében Mezőkovácsháza Város Önkormányzata az alábbi pályázatokat nyújtotta be:

So rsz	Pályázati kódszám:	Pályázat címe és státusza
-----------	-----------------------	---------------------------

ám :		
1.	TOP – 4.1.1. – 15	„Fogorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése Mezőkovácsházán” Lezárult
2.	351405 ebr42	"Önkormányzati fejlesztések 2017 - Fogorvosi rendelő infrastrukturális felújítása" Lezárult
3.	TOP – 4.1.1. – 15	„Háziorvosi rendelő infrastrukturális fejlesztése Mezőkovácsházán” Lezárult
4.	TOP – 3.1.1. – 15	„Mezőkovácsháza kerékpárforgalmi hálózatának fejlesztése” folyamatban A projekt lezárult.
5.	TOP – 2.1.2. – 16	„Zöld város kialakítása Mezőkovácsházán” A kivitelezés befejeződött az épület megkapta a használatbavételi engedélyt. Jelenleg a pályázat záró elszámolása van folyamatban. A projekt lezárult.
6.	TOP – 3.2.1. – 15	„Mezőkovácsházi Városi Könyvtár energetikai korszerűsítése” Lezárult
7.	TOP – 1.4.1. – 15	„Mezőkovácsháza Önkormányzatának óvodai intézményének infrastrukturális fejlesztése” Lezárult
8.	TOP – 4.3.1. – 15	„Leromlott városi területek rehabilitációja Mezőkovácsházán” Lezárult
9.	TOP – 4.2.1. – 15	„Nappali szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése Mezőkovácsházán” Lezárult
10.	TOP-Plusz 3.3.2-21	Egészségügyi és <u>szociális</u> épületek felújítása Táncsics u. 19. alatti épület felújítása, bővítése tálalókonyhával, házi segítségnyújtás biztosítása, eszközbeszerzések 75 millió forint értékben A projekt beadásra került, elbírálása folyamatban van. A kivitelezés befejeződött, a projekt zárása folyamatban van.
11.	TOP – 5.2.1. – 15	„Építsük közösen! – Együttműködési program Mezőkovácsháza versenyképes társadalmáért” Lezárult
12.	VP6 – 7.2.1. – 7.4.1.3. – 17	„Közétkeztetés fejlesztése Mezőkovácsházán” Lezárult
13.	EFOP – 1.5.3. – 16	„Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben – kedvezményezett térségekben” Megvalósult, lezárása folyamatban
14.	TOP-1.1.1-16	Ipari területek kialakítása Mezőkovácsházán Megvalósult, lezárása folyamatban A projekt lezárult.

15.	TOP-1.1.2-16	Inkubátorház kialakítása Mezőkovácsházán Megvalósult, lezárása folyamatban A projekt lezárult.
16.	TOP-1.4.1-16	" A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével - Tánecsics utcai Óvoda felújítása" Lezárult
17.	TOP-1.1.1-16	"Ipari területek megközelítése" Folyamatban A projekt lezárult.
18.	486810 ebr42	"Önkormányzati fejlesztések 2020 - 1. sz. óvoda tetőfelújítása" Lezárult
19.	TOP-1.4.1-17	"A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkábaállást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével - Ifjúságiltp. 1. sz. Óvoda infrastrukturális fejlesztése"Megvalósult, lezárása folyamatban A projekt lezárult.
20.	EBR42 - 443269	"Mezőkovácsháza, Napközi Konyha részleges felújítása" Lezárása folyamatban A projekt lezárult.
21.	Gazdaságélénkítő Program	Felújításra tervezett a termálkút, új csővezeték épül a fürdőig, illetve a MEZTEP Kft. fóliasátrakig, 3000 m2 fóliasátor felújításra kerül, 3000 m2 fóliasátor megépül és mind a 6000 m2 fóliasátorban geotermikus fűtés kerül kiépítésre. Megfelelő kúthozam esetén további mezőgazdasági fűtésre is igénybe vehető a termálvíz. Folyamatban A projektlezárult, a fenntartási időszak alatt mezőgazdasági tevékenység folyik.
22.	VP külterületi út	A 67. majori és a Henrik majori bekötőutak teljes felújítása Folyamatban A projekt lezárult.
23.	517728 ebr42	„Petőfi utca felújítása” Megvalósult, lezárása folyamatban A projekt lezárult.
24.	TOP-5.1.2-15	"Helyi foglalkoztatási együttműködés kialakítása a Mezőkovácsházai járásban"Lezárása folyamatban A projekt lezárult.
25.	TOP-5.3.1	"Helyi identitás és kohézió erősítése" Folyamatban A projekt lezárult.
26.	EFOP-3.9.2-16	"Komplex humán kapacitás fejlesztés a minőségi közszolgáltatásokért és a társadalmi hátrányok enyhítéséért" Megvalósult, lezárása folyamatban Szabálytalansági eljárás során a támogató szervezet elállt a támogatási szerződéstől, melynek jogosságát az önkormányzat peres eljárásban vitatja.
27.	VP6-19.2.1-49-4-17	Civil szervezetek, önkormányzatok kísértékű beruházásainak támogatása Lezárult

28.	VP6-19.2.1-49-6-17	Kisléptékű turisztikai fejlesztések Megvalósult, lezárása folyamatban A projekt lezárult.
29.	VP6-19.2.1-49-1-17	Háztáji kertészetek, állattartók támogatása Lezárult
30.	TOP-Plusz 1.2.1-21	Élhető települések (Csapadékvíz, Zöld város, Okos város, kultúra fejlesztés, Közlekedésfejlesztés) Benyújtásra került A projekt műszaki tervdokumentációi elkészültek, a közbeszerzési eljárás még nem került megindításra.
31.	TOP-Plusz 3.3.1-21	Óvoda és Bölcsőde felújítások A kivitelezés befejeződött, a projekt zárása folyamatban van.
32.	TOP-Plusz 2.1.1-21	Energetikai fejlesztés Folyamatban A projekt műszaki tervdokumentációi elkészültek, a közbeszerzési eljárás folyamatban van.
33.	TOP-Plusz 1.2.3-21	Belterületi utak felújítása Benyújtásra került A kivitelezés befejeződött, a projekt zárása folyamatban van.
34.	TOP-Plusz 3.3.2-21	Egészségügyi és szociális épületek felújítása (Hősök tere 1. sz. alatti épület felújítása, orvosi praxisközösség kialakítása, eszközbeszerzések) Benyújtásra került A projekt műszaki tervdokumentációi elkészültek, a közbeszerzési eljárás még nem került megindításra.
35.	TOP-Plusz 1.1.1-21	Gazdaságfejlesztés Benyújtásra került A projekt műszaki tervdokumentációi elkészültek, a közbeszerzési eljárás folyamatban van.
36.	TOP Plusz-1.2.2-21	Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) Előkészítés alatt A projekt támogatói döntéssel rendelkezik, de a támogatási szerződés még nem került megkötésre.
37.	TOP Plusz-3.1.2-21	Szociális célú városrehabilitáció (ESZA) Előkészítés alatt A támogatási kérelem elbírálás alatt van.
38.	TOP-Plusz 1.1.3-21	Helyi turizmusfejlesztés Előkészítés alatt A támogatási kérelem nem került benyújtásra, mert az önkormányzat nem felel meg a projekt felhívásában foglaltaknak.
39.	ebr42	Fáy utca egy szakaszának felújítása Benyújtásra került A támogatási kérelem elutasítása került.
40.	TTP-KP-1-2023/1-000098	Kulturális hagyományok ápolását célzó nemzetiségi találkozók megvalósítása, azaz a határon túli magyarokkal való kapcsolatok erősítése – 2023. A projekt megvalósult, elszámolása folyamatban van.
41.	TTP-KP-1-2024/1-000063	Kulturális hagyományok ápolását célzó nemzetiségi találkozók megvalósítása, azaz a határon túli magyarokkal való kapcsolatok erősítése – 2024. A projekt megvalósult, elszámolása 2025-ben esedékes.
42.	ROHU00583	S.A.N.A – 20 faház kialakítása a kemping területén A projekt elbírálás alatt van.
43.	ROHU00583	T-MARKET – Strandfürdő fejlesztése

		A projekt elbírálás alatt van.
44.	VP6-19.2.1.-49-1-17	Háztáji kertészetek, állattartók támogatása A projekt lezárult.

További fejlesztési elképzelések megvalósítására, amennyiben pályázati kiírások megjelennek, pályázatot kívánunk benyújtani.

ROHU pályázat keretében a BMVA által elnyert pályázatban elkészültek és engedélyezés alatt vannak az Árpád utca - Alkotmány utca körforgalmi csomópont kialakításának tervei. A projekt állása nem változott az előző évi beszámolóhoz képest.

Kormányzati pályázat keretében véglegesítésre kerültek és engedélyeztetés alatt vannak az Általános Iskola új tornacsarnokának tervei. A projekt állása nem változott az előző évi beszámolóhoz képest.

Mindkét pályázatban folyamatosan kapcsolatot tartunk, adatot szolgáltatunk és egyeztetünk a projektgazdával, illetve a tervezőkkel.

Komplex fürdőfejlesztés

Elkészült városunk komplex fürdőfejlesztési programja.

Ennek keretében 1400 m² alapterületű wellness fürdőrészt, apartmanok, vendéglátó és konferencia funkciókat tartalmazó új épület létesülne kiszolgáló helyiségekkel, parkolókkal, zöldfelület kialakítással együtt.

Ezen kívül külső termálmedence és mellette termálvizű fürdő tő kialakítása is tervezett.

Pályázati anyaga elkészült, a források felkutatása folyamatban van.

A fejlesztési és beruházási pályázatok benyújtásával és azok pozitív elbírálásával Mezőkovácsháza Város Önkormányzata az alábbi kívánatos eredményeket, célokat tervezi megvalósítani:

- egészségügyi alapellátások elérhetőségének korszerű kialakítása
- környezettudatos életmód kialakítása, szemléletformálás
- a településen élők életminőségének javítása, tudatos, egészséges életmód kialakítása
- a humán közszolgáltatások terén jelentkező szakemberhiány enyhítése
- helyi kisközösségek társadalom – szervező szerepének és a vidék megtartó képességének erősítése
- foglalkoztatottság erősítése és a foglalkoztathatóság javítása
- a szegregátumban és a szegregációval veszélyeztetett területen élők számára biztosított legyen a közszolgáltatások egyenlő hozzáférése, az integráció és az esélyegyenlőség közösségi és társadalmi szinten szervezett tevékenységek, programok megvalósításával
- alapkompenciák fejlesztése, hiányzó vagy magasabb képesítések, végzettségek megszerzését segítő szakmai képzések szervezése
- munkaerő – piaci beilleszkedést segítő programok szervezése, önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése

- közösségfejlesztés, harmonikus és fenntartható város kialakítása helyi kezdeményezések támogatásával
- az ifjúsági munkanélküliség megelőzése, speciális problémáira és ezek megoldásának elősegítése, a lakáshelyzet, az életkezdés segítésére egyeztető fórum alakítása
- leszakadó területek rehabilitációja, lakókörnyezet és a lakás állapotok korszerűsítése, esztétikai megjelenésének javítása érdekében tervezett fejlesztések, tervek:
  - közösségi és szociális funkció fejlesztése érdekében:
    - közbiztonság javítása térfigyelő kamerák kihelyezésével, közvilágítás korszerűsítése, lámpatestek kihelyezésével
    - közutak burkolattal való ellátása és hiányzó járdák, járdaszakaszok pótlása, a helyi közlekedést biztosító autóbusz forduló felújítása fejleszti a közlekedést
    - közösségi tér létesítése, közterületi térbútorok, padok kihelyezése
  - lakófunkciót erősítő fejlesztések, tervek:
    - a leszakadó területen lévő bérlakások felújítása, egy ingatlan vásárlása és korszerűsítése
    - építési beruházásokhoz kapcsolódóan akadálymentesítés és energiahatékonysági intézkedések elvégzése
- az ipari terület felújításával, korszerűsítésével új vállalkozások idetelepülésének ösztönzése, ez által a munkahelyszám növekedés elérése.

Pályázatok indokoltságának bemutatása:

Mezőkovácsháza a Dél-alföldi régióban, Békés Vármegyében található, a mezőkovácsházai járás központja, a 290/2014. (XI.26.) Kormányrendelet alapján Komplex programmal fejlesztendő járások közé tartozik. Jelenlegi szerkezetét két településrész összekapcsolásával érte el, a két városrész jól elhatárolható és jelentős közigazgatási és infrastrukturális különbségekkel bír, a közintézmények és közszolgáltatások döntő többsége csak a városközpontban érhető el.

Mezőkovácsháza lakónépessége folyamatos csökkenést és öregedő tendenciát mutat. A népesség fogyás nagyon intenzív, melynek oka az alacsony születés szám, valamint főleg a fiatal, szakképzett, értelmiségi fiatalok a jobb munkalehetőség és élhetőbb lakókörnyezet miatt elhagyják a várost. A magasabb képesítéssel rendelkezők számára kevés munkahely, azok is többnyire alacsony, a képesítésnek nem megfelelő jövedelmezéssel áll rendelkezésre a helyben foglalkoztatáshoz. Jellemzően mezőgazdasági munkaterületen magasabb a foglalkoztatása az alacsony képesítésű és/vagy betanított szakmunkásoknak. A munkaerőpiaci részvételt hátrányosan befolyásolja a helyi közösségek együttműködésének hiánya, a személy munkaképességének,

életvezetési készségének és kompetenciájának alacsony szintje, az új ismeretek iránti motiválatlanság. A fejlesztendő területeken élők között magas a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők és inaktív keresők száma, a családok jelentős számában nem él olyan személy, aki munkavégzésből származó jövedelemmel rendelkezik.

Mezőkovácsházán kiemelten két városrész igényel fokozott odafigyelést, fejlesztést, a szegregátum és a reformátuskovácsházi városrészen található szegregációval veszélyeztetett terület. Ezen a területen található lakóépületek környezete elhanyagolt, az ott élők motiválatlanok lakókörnyezetük esztétikus megjelenésére. Önkormányzati bérlakás nagyon kevés vagy nem található, a meglévő magántulajdonú házak többsége alacsony komfort fokozatú, egy szobás házak. A város öregedését és a lakosság szám csökkenését jelzi, hogy sok és egyre emelkedő számú az üresen álló, rossz állapotú ingatlan. A területen lévő közterületek szintén fejlesztést igényelnek, nem rendelkeznek közösség megtartó erővel, a hasznos és biztonsági közösségi élethez szükséges megjelenéssel, felszerelésekkel. A közösségi életet gyakorolni vágyók számára nincs lehetőség sport, kulturális és egyéb közösségi programok megrendezésére, még a gyermekkorúak számára sem biztosított megfelelő játszótér. Elsősorban megélhetési, oktatási és lakhatási szegregációról beszélhetünk mindkét területen. Mezőkovácsháza Város Önkormányzata a TOP-4.3.1-15 és a TOP-5.2.1-15 pályázati azonosítójú projektek [megvalósításával, valamint a TOP_Plusz-3.1.2-21 és a TOP_Plusz-1.2.2-21 azonosítószámú projektek](#) benyújtásával többek között ezt a probléma felszámolást tűzi ki céljául. A projektek által megvalósulna a társadalmi hátrányok kompenzálása, a leszakadó városrészek lakófunkciójának megerősítése, a funkciók bővítése, az emberek életlehetőségeinek javítása, a társadalmi integráció, a közösségfejlesztés és közösségi terek kialakítása.

Mezőkovácsháza város jelentős intézményhálózattal bír, de több, a város által fenntartott intézménye további felújításra, infrastrukturális fejlesztésre szorul. Az építészeti beruházások több óvodai, közművelődési és egészségügyi alapellátást biztosító épületnél a takarékos gazdálkodás és a környezettudatos működtetés szempontjából is elengedhetetlen. Lakosság számára elvárt és kívánatos szolgáltatások közül a fejlesztéssel érintett területeken a védőnői és orvosi ellátás, valamint óvoda érhető el, mind három ellátást biztosító épületet szükséges korszerűsíteni, elérhetővé tenni.

Helyi közösségi közlekedését tekintve hiányos, de a meglévő buszfordulók, buszmegállók többsége felújításra került. A fejlesztendő területeken részben vagy teljes utcát érintően valósult meg szilárd útburkolat.

A településen élők jelentős, közel 50%-a kerékpárt használ a napi és sport tevékenysége során, melyhez hiányosan áll rendelkezésre kerékpárút. A kerékpározók szerencsére emelkedő száma és egy környezettudatos életmód kialakításának segítése érdekében fontos célkitűzés egy biztonságos, használható kerékpárút hálózat kiépítése, [amelynek egy része már megvalósult a TOP-3.1.1.-16 konstrukció keretében.](#)

A városban helyenként tapasztalható rossz lakhatási körülmények, a magas munkanélküliség, az alacsony iskolázottság, a népesség öregedő tendenciája elősegítik a szegregációs folyamatok előrehaladását. A település közösség megtartó erejének növelése, a lakókörnyezet funkciójának erősítése, a közösségi terek kiépítése, fejlesztése, lakás- és lakókörülmények javítása, az ipari terület fejlesztése és ez által új munkahelyek teremtése ezt a negatív irányú folyamatot célozzák megállítani, pozitív irányba terelődni.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályiról és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021. 06. 30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Megyei szociális koncepció
- Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának Gazdasági program
- Bűnmegelőzési koncepció
- Mezőkovácsháza Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Civil koncepció
- Mezőkovácsháza Város Sportkoncepciója
- 5/2015. (II. 27.) sz. önkormányzati rendelet a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az önkormányzat rendelkezik elfogadott 5 éves gazdasági programmal, mely a 5 éves választási ciklusra meghatározta a hosszú, közép és rövid távú fejlesztési elképzeléseket, megvalósítandó feladatokat. Mindegyik program, koncepció tartalmaz esélyegyenlőség területére vonatkozóan is feladatokat, elérendő célkitűzéseket. Szociális területen igénybe vehető helyi támogatások nyújtását önkormányzati rendelet szabályozza. A szociális problémákkal küzdő lakosság helyzetének javítása és a problémák megoldása érdekében a városban működik a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ. Az intézmény kötelező feladatként biztosított szociális szolgáltatások, valamint az egész járás területén ellátott gyermekvédelmi feladatok mellet, működtet támogató szolgálatot.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Helyi koncepciók (közoktatási, szociális szolgáltatástervezési) során a Békés megyére, valamint a Dél-Békési kistérségre és a Mezőkovácsházi Járásra kidolgozott tervek alapul vételével készültek el. A járás 18 települése több olyan pályázatban vett részt, mely esélyegyenlőséghez szorosan kapcsolódik (közfoglalkoztatás, szociális ellátások fejlesztése...). A települések kisebb csoportjai is évek óta jól együttműködnek különböző feladatok ellátásában, szolgáltatások biztosításában (támogató szolgálat, orvosi ügyelet).

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az Esélyegyenlőségi program alapjául szolgáló adatokat a Központi Statisztikai Hivatal, a TEIR adatbázisa, a helyi önkormányzati nyilvántartások, valamint a program elkészítéséhez szükséges helyi adatgyűjtések nyújtották. Felhasználásra kerültek a helyben működő szolgáltatások, szakterületek, szakmacsoportok beszámolóit. Városunk esélyegyenlőségi programja több helyen

tartalmaz becsült adatokat, a becslések korábbi évek és szakemberek tapasztalatain alapultak. A Járási Hivatal, a KSH, a TEIR adatai mellett az önkormányzat által rendelkezésre állnak különböző éves statisztikai jelentések is (szociális ellátottak, halmozottan hátrányos helyzetűek száma...). Fogyatékkal élők, gyermeküket egyedül nevelő nők, nagycsaládosok vonatkozásában nem áll rendelkezésre adat.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

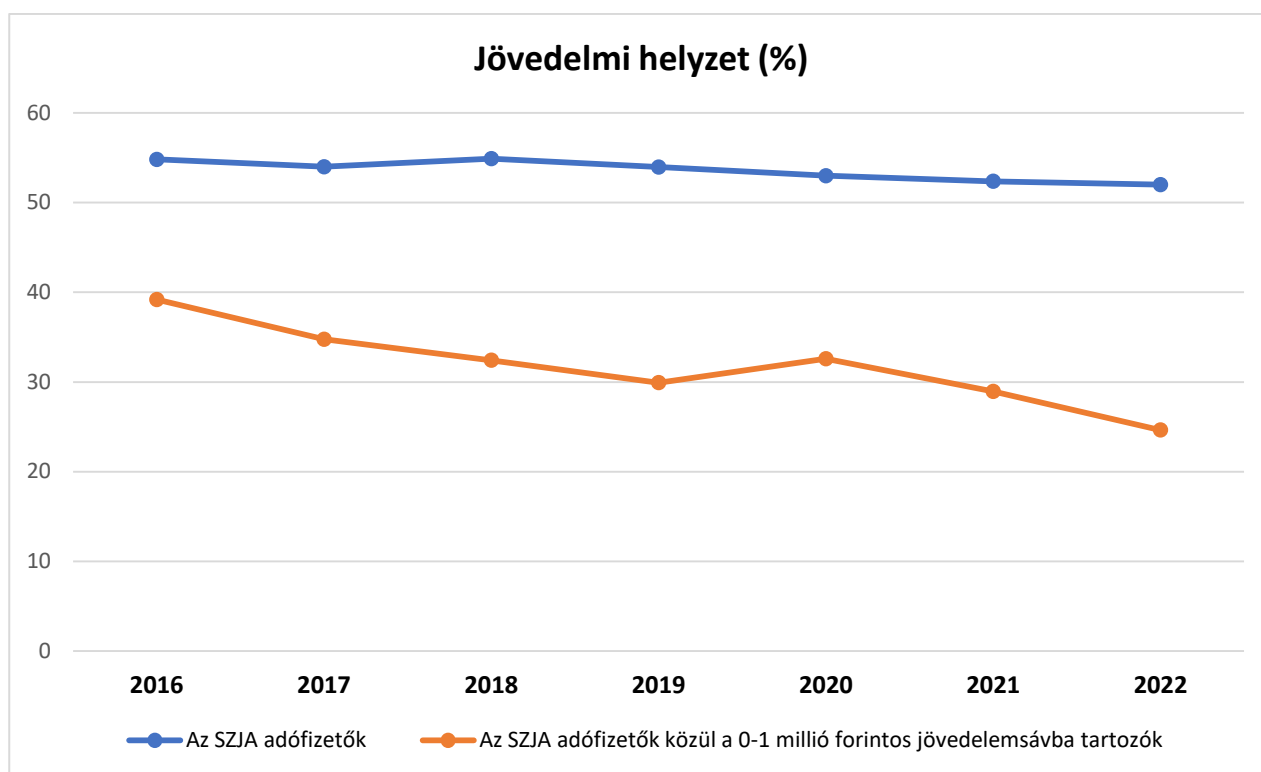
A helyben működő szociális, gyermekvédelmi és az egészségügyi alapszolgáltatások és Intézmények tapasztalata alapján az egyik legsúlyosabb probléma a mélyszegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozott romlása. Anyagi, jövedelmi, erkölcsi, társadalmi megítélési helyzetük romlásának következménye a leszakadás, a kirekesztődés, a társadalmi integráció lehetetlensége.

A települési önkormányzatunk a kötelezően biztosítandó személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi intézményei által köteles és képes a mélyszegénységben élők társadalmi integrációja zavarainak kezelésére, az integráció hálójából kieső, kirekesztődő emberek segítésére. A működtetett szolgáltatások klientúrájának jelentős százaléka a mélyszegénységben élő családokból kerülnek ki. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a több gyermekes, hátrányos helyzetű családokat, a településen élő roma családok többsége ehhez a csoporthoz tartozik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	54,81	39,19
2017	53,99	34,76
2018	54,90	32,43
2019	53,96	29,93
2020	52,99	32,59
2021	52,38	28,95
2022	52,00	24,65
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR, KSH Tstar

A szegénység több társadalmi tényező által meghatározott jelenség, melynek okai között első helyen szerepel a társadalmi és kulturális hátrány, szocializáció elmaradása, piacképtelen iskolai végzettség, munkaerő piaci elhelyezkedés, családszerkezet, gyermekszám, de a legtisztábban a család jövedelmi viszonyai mutatják be.

A mélyszegénységben élő családok havi bevételeinek számottevő része inaktív keresetből származik, a pénzbeli juttatások rendszerének aktív „használói, felhasználói”.

Mélyszegénységben élők körének többségét a munkanélküliek, aluliskolázottak, a romák, a többgyermekes, egyedülálló szülő családok alkotják. Rendszeres ellátásuk – családi pótlék, gyes, álláskereső támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás (továbbiakban: Fht: 22.800 Ft/fő/hó) összege a létfenntartáshoz sem elegendő, ezért napi bejelentéssel alkalmi idénymunkát vállalnak. A mélyszegénységben élők számának emelkedése a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításának is köszönhető, hiszen házastársak esetében csak egyik fél jogosult Fht-ra. A munkanélküliek számának emelkedésével, a bérek reálértékének csökkenésével, a megélhetési költségek emelkedésével a mélyszegénységben élők aránya folyamatosan nő. A romák iskolázatlansága miatt a munkaerő piaci elhelyezkedésük nehezített. Többségében saját tulajdonú ingatlanal rendelkeznek, azonban a jelzáloghitelek, rezsiköltségek fizetése egyre nehezebben teljesíthető. Védett fogyasztói státusszal és előre fizetős mérőórák felszerelésével kapnak esélyt arra, hogy víz, áram és gázszolgáltatásból ne kapcsolják ki őket. Az ingatlanhoz tartozó konyhakertet még mindig nem műveli mindenki. A korábbi évek kezdeményezésében a Minden

gyerek lakjon, jól programban kiosztott vetőmagra nem tartottak igényt, így a család megélhetését sem tudják ilyen módon támogatni. A mélyszegénységben élő személyek többsége, már a családjától örökölte „a szegénység kultúráját”. Alapvetően a nem megfelelő szülői minta miatt nem rendelkeznek a biztos életvitel kialakításához szükséges készségekkel, képességekkel. Ritkán gondolkodnak hosszútávon, inkább az azonnali szükséglet kielégítés jellemző a mindennapos életvitelükre, ezért nem minden esetben tudják az érdekeiket a legmegfelelőbben érvényesíteni.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az inaktív jövedelmekből élő emberek között nagyarányú az alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek száma. Munkaerő piacra való bekerülésük akadályai: alacsony, értéktelen képesítés, több éves, tartós munkanélküliség miatti motivátlanság.

A foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetű csoport a nyugdíjas vagy közvetlenül a nyugdíj előtt álló korosztály, valamint a gyermekvállalás után munkaerő piacra visszatérni szándékozó, fiatal nők csoportja, és nagyon kevés lehetősége akad a foglalkoztatásra a fogyatékkal élőknek és az egészségkárosodott személyeknek.

Még mindig jellemző a fiatalok távol és kimaradása a foglalkoztatásból, ez leginkább a pályakezdő, iskoláikat frissen befejező 15-24 éves korosztályban jellemző.

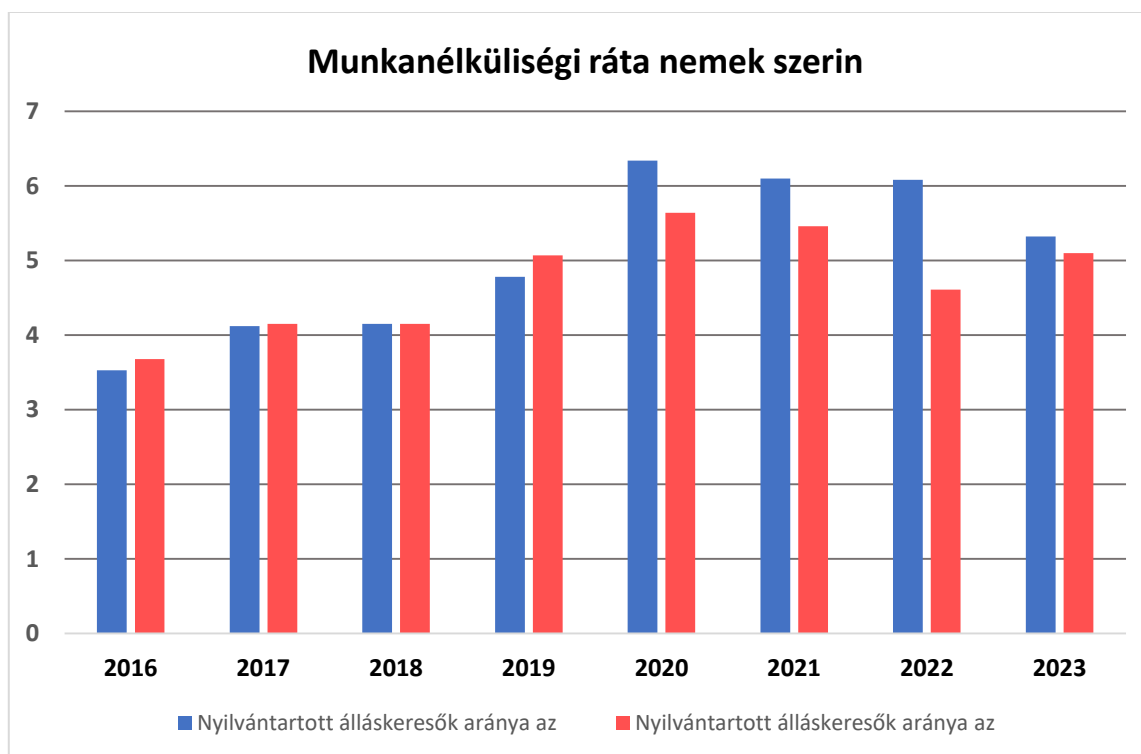
A térségben és országosan is nagy problémát jelent a lemorzsolódó fiatalok száma. A legtöbbször mélyszegénységből érkező gyerekek végzettségük megszerzése előtt megszakítják a tanulmányaikat, ugyan a gyermekvédelmi rendszer és az oktatás fokozottan figyel a lemorzsolódás megakadályozására, nagyon sokszor eszköztelenek a szakemberek. A szegény családokban jellemzően nem értékelik a hosszútávon hasznot hozó iskolai végzettség megszerzését, az arra fordított időt feleslegesnek tartják, ezért a fiatalok amint tankötelezettségük megszűnik (16. életév), inkább munkahely keresésébe kezdenek, azonban mivel nincs képesítésük csak betanított vagy nehéz fizikai, alkalmi munkát tudnak végezni. A szegény családok számára a 16 évesen alkalmi munkát vállaló gyermek előnyösebbnek tűnik, mint az ugyanolyan idős, de tanulmányait végző, mert a szükséglet azonnali kielégítését a kevés, de azonnali jövedelem jobban szolgálja. A családokat a rendkívül alacsony összegű családtámogatások megvonása nem motiválja, hiszen annál többet keres a gyermek, ha pár napig alkalmi jelleggel mezőgazdasági munkát végez.

Településünk önkormányzata önkormányzati ügykezelői munkakört, település rendezői fizikai munkakört, oktatási, nevelési, szociális és kulturális intézményeinkben a képesítéseknek megfelelő, kiegészítő munkakört tudott és tud biztosítani, megfelelő a közfoglalkoztatás új rendszerének.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2. 1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,53	3,68	3,61%
2017	4,12	4,15	4,14%
2018	4,15	4,15	4,15%
2019	4,78	5,07	4,93%
2020	6,34	5,64	5,99%
2021	6,10	5,46	5,78%
2022	6,08	4,61	5,35%
2023	5,32	5,10	5,21%

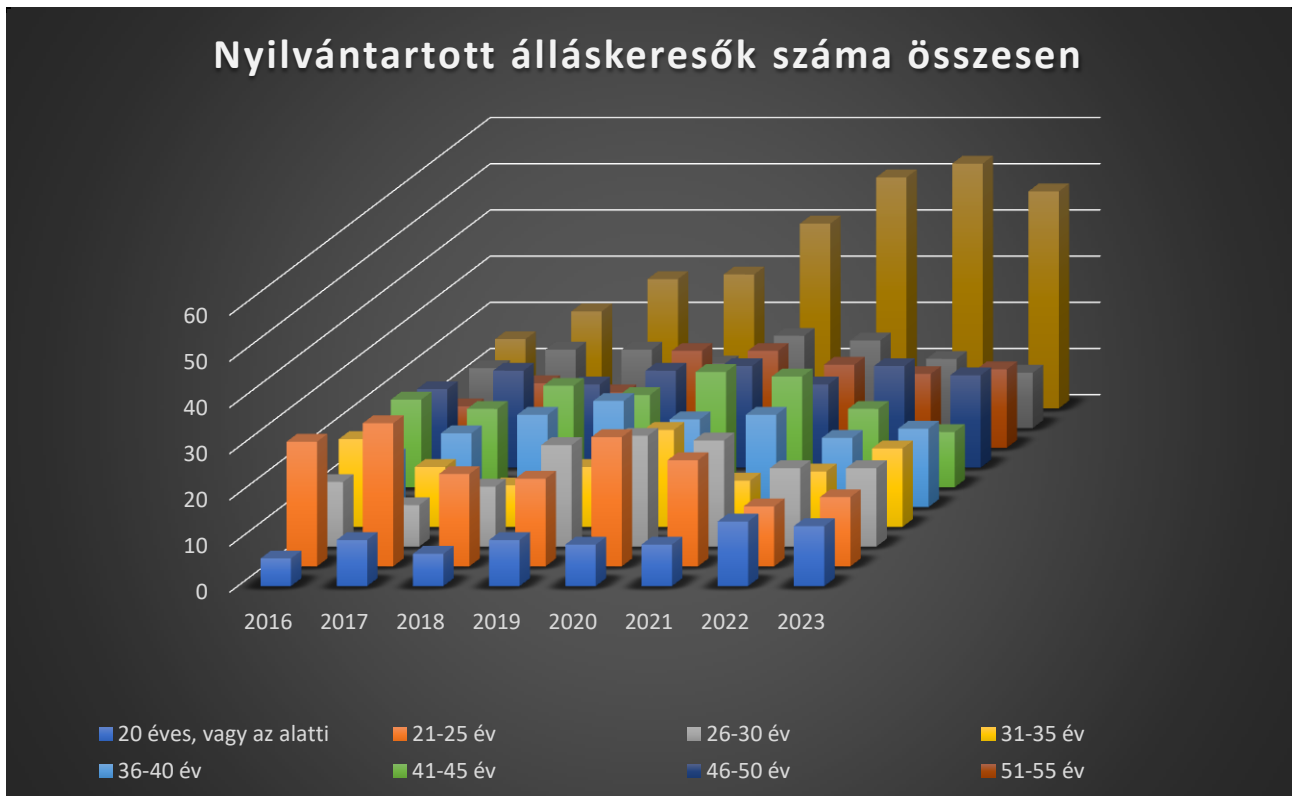
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	150	169	166	192	229	214	194	187
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	6,00	10,00	7,00	10,00	9,00	9,00	14,00	13,00
	%	4,00%	5,92%	4,22%	5,21%	3,93%	4,21%	7,22 %	6,95 %
21-25 év (TS 038)	Fő	27,00	31,00	20,00	19,00	28,00	23,00	13,00	15,00
	%	18,00%	18,34%	12,05%	9,90%	12,23%	10,75%	6,70 %	8,02 %
26-30 év (TS 039)	Fő	14,00	9,00	13,00	22,00	24,00	23,00	17,00	17,00
	%	9,33%	5,33%	7,83%	11,46%	10,48%	10,75%	8,76 %	9,09 %
31-35 év (TS 040)	Fő	19,00	13,00	9,00	13,00	21,00	10,00	12,00	17,00
	%	12,67%	7,69%	5,42%	6,77%	9,17%	4,67%	6,19 %	9,09 %
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	16,00	20,00	23,00	19,00	20,00	15,00	17,00
	%	7,33%	9,47%	12,05%	11,98%	8,30%	9,35%	7,73 %	9,09 %
41-45 év (TS 042)	Fő	19,00	17,00	22,00	20,00	25,00	24,00	17,00	12,00
	%	12,67%	10,06%	13,25%	10,42%	10,92%	11,21%	8,76 %	6,42 %
46-50 év (TS 043)	Fő	17,00	21,00	18,00	21,00	22,00	18,00	22,00	20,00
	%	11,33%	12,43%	10,84%	10,94%	9,61%	8,41%	11,34 %	10,70 %
51-55 év (TS 044)	Fő	9,00	14,00	12,00	21,00	21,00	18,00	16,00	17,00
	%	6,00%	8,28%	7,23%	10,94%	9,17%	8,41%	8,25 %	9,09 %
56-60 év (TS 045)	Fő	13,00	17,00	17,00	14,00	20,00	19,00	15,00	12,00
	%	8,67%	10,06%	10,24%	7,29%	8,73%	8,88%	7,73 %	6,42 %
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15,00	21,00	28,00	29,00	40,00	50,00	53,00	47,00
	%	10,00%	12,43%	16,87%	15,10%	17,47%	23,36%	27,32 %	25,13 %

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

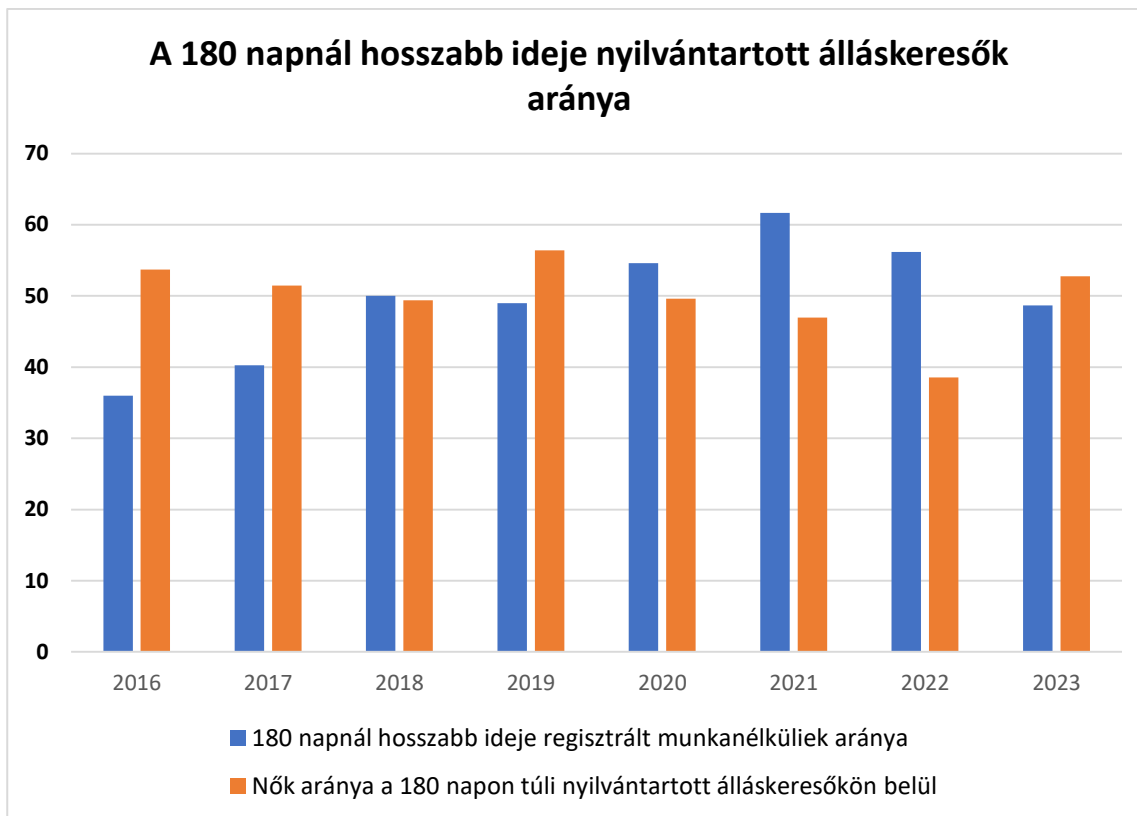
Amennyiben a nyilvántartott álláskeresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva vizsgáljuk, látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az

oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. A vizsgált időszakban megfigyelhető, hogy az álláskeresők száma csökken. Jelentős csökkenés tapasztalható az 55-59 éves lakosság körében, mely a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint a karkedvezményes nyugdíj bevezetésével állhat összefüggésben. A 25 év alatti és 55 év feletti korosztály vonatkozásában járulék fizetési kedvezményt tudnak a munkáltatók érvényesíteni, melynek következménye, hogy ebben a két korosztályban csökkent drasztikusan a regisztrált munkanélküliek száma. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben biztosítanak álláslehetőséget számukra.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	36,00	53,70
2017	40,24	51,47
2018	50,00	49,40
2019	48,96	56,38
2020	54,59	49,60
2021	61,68	46,97
2022	56,19	38,53
2023	48,66	52,75

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

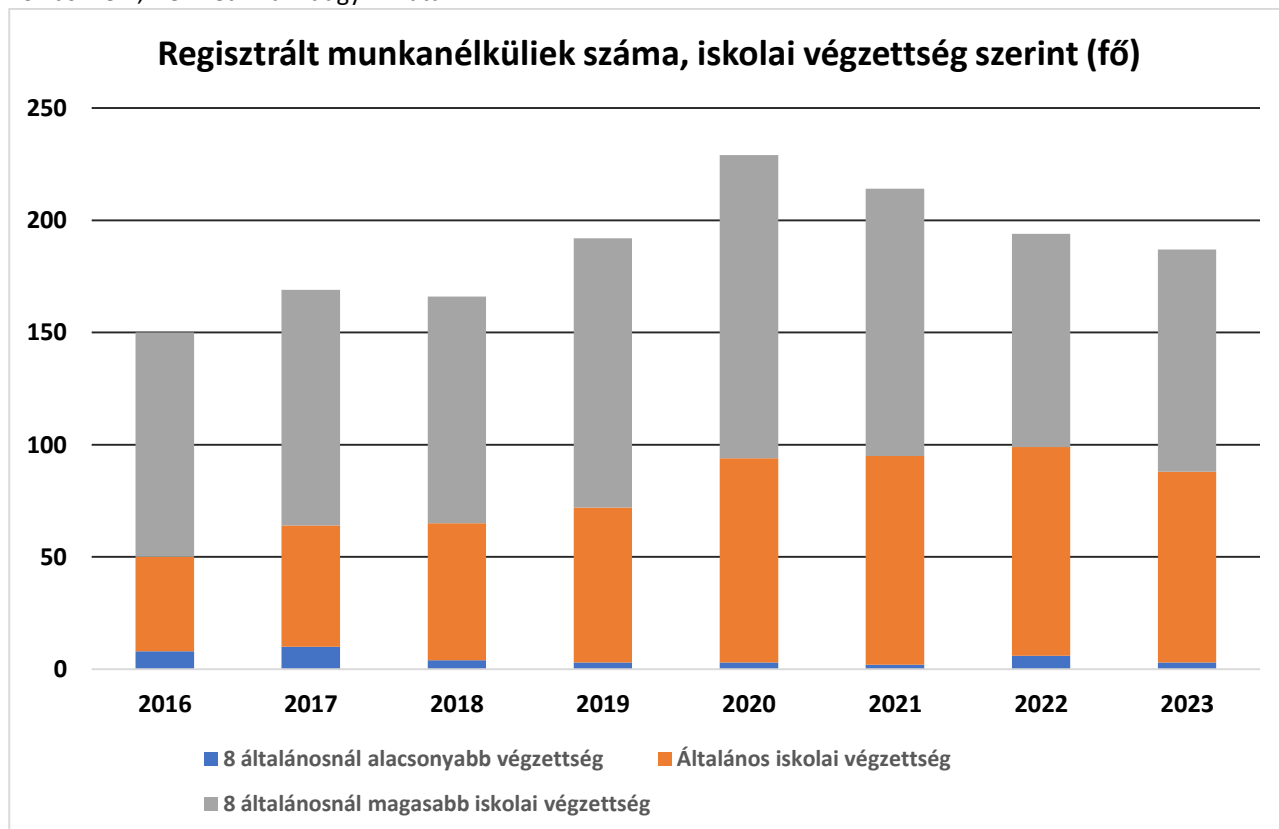
A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma 2016-tól kis mértékben növekszik településünkön, azonban a nők aránya ezen belül csökken.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2014-től csökkenő tendenciát mutat mind a nők mind a férfiak körében. Arányuk a munkanélküliek között gyakran a szakmai gyakorlat hiányából fakad. A fiatalok ugyanis sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel a valós, gyakorlatban elsajátítható tapasztalatuk hiánya miatt nem alkalmazzák őket a munkáltatók. Az iskolarendszerbe épített szakmai gyakorlatok eltérő színvonalúak, így ezek csak bizonyos esetekben nyújtanak megoldást a fenti problémára. Fontos kiemelni továbbá, hogy a fiatalok száma a településen az elmúlt években folyamatosan csökken, mely a magasabb mobilitási kedvvel és lehetőséggel, valamint a bérelvárásokkal függhet össze. A 18-29 éves pályakezdők a nagyobb lélekszámú településeken hamarabb találnak végzettségüknek megfelelő állást többségük még családalapítás előtt állva könnyebben változtat lakóhelyet az ideális munka kedvéért.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	150	8	5,33%	42	28,00%	100	66,67%
2017	169	10	5,92%	54	31,95%	105	62,13%
2018	166	4	2,41%	61	36,75%	101	60,84%
2019	192	3	1,56%	69	35,94%	120	62,50%
2020	229	3	1,31%	91	39,74%	135	58,95%
2021	214	2	0,93%	93	43,46%	119	55,61%
2022	194	6	3,09%	93	47,94%	95	48,97%
2023	187	3	1,60%	85	45,45%	99	52,94%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alacsony, jellemzően 8 általánost végzők a közmunkaprogramban és szaktudást nem igénylő munkahelyeken tudnak munkát találni. Az alacsony iskolázottságot, mint munkaerő piaci hátrányt, a járási hivatal foglalkoztatási osztálya különböző képzési programokkal (melyeket a foglalkoztatási osztály hirdet meg és juttat el önkormányzathoz, intézményekhez, vállalkozásokhoz stb.) más

gazdasági társaságok, intézmények (számítógépes, nyelvi, kompetencia és munkaerő-képzési programokkal) képzésekkel próbálják csökkenteni több-kevesebb sikerrel.

Mezőkovácsházán a 2016 és 2021 közötti időszakot vizsgálva, megállapítható, hogy szerencsére egyre kevesebb a 8. általánosnál alacsonyabb képesítéssel rendelkező munkanélküliek száma, azonban a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya drasztikus, szinte duplájára emelkedett.

Felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település, valamint felsőfokú intézményekben tanuló roma fiatalokról sincsenek adataink. Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben nyílik lehetőség, azonban a mezőkovácsházi tanulók létszámáról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatot.

A hiányzó adatok ellenére általánosságban elmondható, hogy a településen nyilvántartott munkanélküliek között még mindig nagyon magas azok aránya, akik csak alacsony végzettséggel rendelkeznek. Középfokú végzettség hiányában a szakképzések többsége sem szerezhető meg. Ezeknek a lakosoknak a többsége a munkaerőpiacon nem tud elhelyezkedni a hiányzó képesítés miatt, vagy csak olyan területein tud elhelyezkedni, ahol semmilyen speciális szaktudásra nincs szüksége. A 16. életév betöltésével Magyarországon megszűnik a tankötelezettség, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés megszerzésének egyik lehetőségeként alakult ki az utóbbi években, hogy a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül pl. közfoglalkoztatási program keretein belül, a munkavégzés alól felmentve szerez valamilyen dokumentált szakképzést.

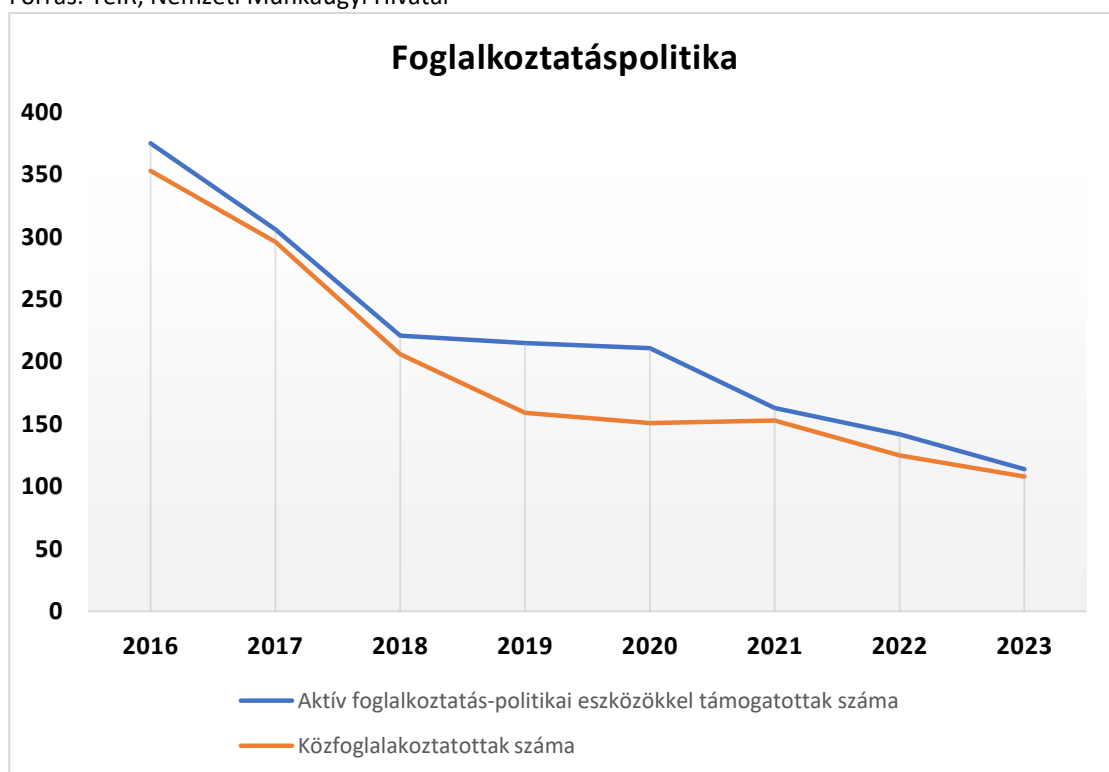
Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképzések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiacon bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképzés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	375	353
2017	306	296
2018	221	206
2019	215	159
2020	211	151
2021	163	153
2022	142	125
2023	114	108

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra.

A 2016. évben Önkormányzatunk a Start munkaprogram keretében 5 programot valósított meg (mezőgazdaság, mezőgazdasági földút, helyi, illegális, közút) továbbá hosszú időtartamú közfoglalkoztatás és útőr program keretében is nyílt lehetőségünk foglalkoztatására, melyben összesen 375 fő foglalkoztatása valósult meg. A foglalkoztatottak jogviszonya 2017. február 28-án lejárt. 2017. évben 5 mintaprogramban 306 fő foglalkoztatása valósult meg közfoglalkoztatás

keretében. 2018 évben tovább csökkent a közfoglalkoztatotti létszám, tekintve, hogy a közfoglalkoztatásba bevonható személyek száma csökkent.

Az éves közfoglalkoztatotti létszámokat összevetve a 3.2.5. táblázat adataival látható, hogy az önkormányzat által koordinált közfoglalkoztatotti programoknak nagy szerepe volt a munkanélküliség leküzdésében. A Start munkaprogramok keretében kötelező jelleggel kompetenciafejlesztő és szakképesítést nyújtó képzéseken is részt kellett venniük. 2018-ra visszaesett 221 főre a közfoglalkoztatás, mely létszámot nehezen tudta az önkormányzat feltölteni a közfoglalkoztatásba bevonható személyek számának csökkenése miatt.

A közfoglalkoztatás néhány év alatt elérte célját és a közfoglalkoztatásban résztvevők jelentős hányadát, több mint felét vissza tudta vezetni az elsődleges munkaerő piacra. Bár 2017-ben már a közfoglalkoztatás csökkenő tendenciát mutatott, a regisztrált álláskereső számában csak kis mértékű növekedés figyelhető meg.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

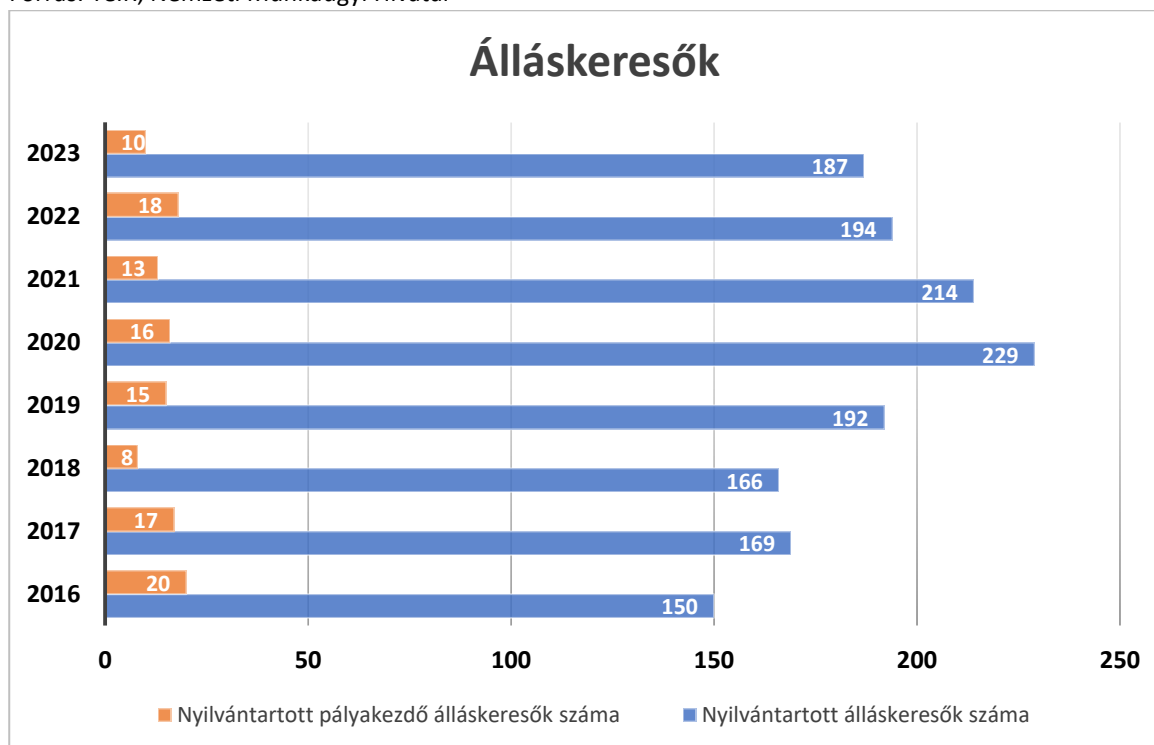
A foglalkoztatást elősegíti helyi önkormányzati szinten a közfoglalkoztatási terv és az önkormányzat által megalkotott gazdasági program. A közfoglalkoztatási tervben az önkormányzat megpróbálja megtervezni az éves és a hosszabb távú elképzeléseit arra vonatkozóan, hogy a településen a közfoglalkoztatás mennyire befolyásolja a munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, mennyire illeszkedik a helyi munkaerő és az álláskereső munkaerő számának alakulásához, képzettségének szerkezetéhez. Ez vonatkozik az önkormányzat és intézményeire is. Az állami fenntartású intézmények és ezek helyi kirendeltségei is, különösen a 2013-as évben megalakult Járási hivatal is munkalehetőséget biztosítanak a megfelelően képzett munkavállalók számára. A Békés Megyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya folyamatosan hirdeti meg a munkahelyteremtő pályázatokat, melyet saját épületében, az önkormányzat hirdetőtábláján, a mezőkovácsházi önkormányzat hivatalos honlapján, és a foglalkoztatási osztály által szervezett állásbörzéken tesz közzé. Az állami és önkormányzati szektor mellett a helyi vállalkozások élénkítése a kormány és az önkormányzat által történő módon vállalkozást segítő intézkedésekkel történik. Az önkormányzat az ipari terület megvásárlásával és pályázatból történő fejlesztésével próbálja a vállalkozások ide települését ösztönözni. Az önkormányzat nyílt fórumokat is szervez a helyi vállalkozók részére több-kevesebb sikerrel. A településen a legnagyobb munkáltatók az önkormányzat és intézményei, a Járási Hivatal, az állami kezelésben lévő köznevelési intézmények, két mezőgazdasági Kft. Tolfeldolgozók, Hungária Pehely Kft., a helyi vállalkozók által biztosított idénymunkák (dinnye, paprika stb.) A lehetséges

beruházási és vállalkozási területek elsősorban a mezőgazdasági feldolgozóipar, bioenergia területén, turizmus területén (fürdő és camping korszerűsítése,) geotermikus energia hasznosítása. Az Önkormányzat által megvásárolt ipari terület részleges felújítása pályázati forrásból megtörtént, további fejlesztése, korszerűsítése szükséges. Jelenleg a Mezőkovácsházi Településgazdálkodási Kft. üzemeltetésében lévő területre további foglalkoztatók betelepülését tervezzük, mely hozzájárul a foglalkoztatási mutatók növeléséhez.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	150	20
2017	169	17
2018	166	8
2019	192	15
2020	229	16
2021	214	13
2022	194	18
2023	187	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma évről-évre növekszik, de ezen belül a pályakezdők száma enyhén csökkenést mutat.

A Békés Vármegyei Kormányhivatal Mezőkovácsházai Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya a pályakezdő fiatalok foglalkoztatására évente több alkalommal állásbörzét szervez, amelyen a helyi vállalkozók, munkáltatók, önkormányzat és intézményei vesznek részt. A foglalkoztatási osztály ezen túlmenően havonta-kéthavonta hirdet meg különböző szakmákhoz tanfolyamokat, képzéseket, melyet közzétesz és eljuttat az érintett munkáltatókhoz elektronikusan vagy más módon. A képzések idejére a különböző kedvezményeket (utazási támogatást, a képzés idejére keresetpótló juttatást, és a képzési költségek mértékét, amely általában 100%-os) a képzési tájékoztató tartalmazza. A különböző típusú képzésekre a belépési követelmények is fel vannak tüntetve, ki milyen végzettséggel és milyen képzésre jelentkezhet. A foglalkoztatási osztályon kívül a településen a Könyvtár és a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Mezőkovácsházi Innovációs, Oktatási és Közösségi Központja is szokott szervezni számítástechnikai tanfolyamokat, képzéseket.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településen az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját alapvetően a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya koordinálja. A felnőttképzéshez való hozzáférés és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokat végzi, amelyek folyamatosan meghirdetett programokban jutnak el az illetékes munkáltatókhoz. Önkormányzatunk folyamatosan közreműködik foglalkoztatást segítő és képzési lehetőségeket biztosító projektek megvalósításában (Helyi és Megyei Foglalkoztatási Paktum, Ginop, EFOP, VEKOP pályázatok) Ezen túlmenően a helyi gazdasági társaságok és vállalkozók is alkalmaznak különböző munkaerő piaci programok keretében álláskeresőket. Mezőkovácsházán jónak mondható az együttműködés a Polgármesteri Hivatal, a többi önkormányzati intézmény, a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, valamint a város civil szervezetei között. Lehetőségeikhez mérten valamennyien pályázatok és a programlehetőségek kihasználása mellett segítik a munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférést, a képzések és foglalkoztatás bővítését.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást

követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

SZGYF és TEF projektjei keretében romákat képez és foglalkoztat szociális intézményeiben. A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmaznak többek között a roma lakosságot. A célcsoport bevonásával elsősorban betanított munkásként alkalmaznak a roma lakosságot. 2015- 2016-ban a Start munkaprogram keretében két Pilot csoport is működött településünkön, melyek közül az egyikben roma származású munkavállalók voltak foglalkoztatva. A kísérleti minta program célja, háztáji gazdaságok kialakításával szociális szövetkezetek létrehozása, ez által az ebben foglalkoztatottak a közfoglalkoztatásból történő kivétel. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi roma lakos is van a foglalkoztatottjai között. (Településgazdálkodási Kft. Kalocsa Róza Kft.)

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés foglalkoztatási téren általában a magán szektorban és munkáltatóknál éri a munkavállalókat, mivel az állami, közszolgálati szektorban nincs olyan lehetőség a munkabérekben történő hátrányos megkülönböztetésre. A foglalkoztatás terén a szociálisan legrosszabb körülmények között élők –elsősorban a romák, és a mélyszegénységben élők- érezhetik magukat hátrányban, mely elsősorban az alacsony iskolázottság, és a munkaerő-piacon történő jóval kisebb aktivitásból ered. Ezen társadalmi réteg esetében az önkormányzat nem tett hátrányos megkülönböztetést a roma származású személyek hátrányára minden esetben ugyanolyan feltételekkel és esélyekkel vonta be őket programokba. A Pilot program esetében a roma nemzetiségi önkormányzattal együttműködve igyekezett a foglalkoztatásukat előmozdítani. A különböző szakképzések és kompetencia képzések célcsoportjai is legfőképpen a mélyszegénységben élők és romák voltak. A piacképes szakképesítés megszerzését követően a közsférában ugyanolyan eséllyel helyezkedtek el.

i) digitalis ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A Zöld város program keretében a városközpontban elhelyezésre került két okospad, mely nyílt internet elérhetőséget biztosít a lakosság számára. További nyílt internet elérhető a Városi Könyvtárban, a Kalocsa Róza Művelődési Központban és refi közösségi házban. A városközpont reabilitációs pályázat keretében további nyílt internet használati lehetőség kerül kiépítésre. A

Digitalis jóléti program keretében internet használat és egyéb szolgáltatások kiépítésre kerültek a művelődési központban, a könyvtárban és az általános iskolában.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt (Flt.) a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása érdekében alkotta az Országgyűlés. Az Flt-ben meghatározott feltételek fennállása esetén az állami foglalkoztatási szerv különféle támogatásokat (pénzbeli) és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőknél.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások:

1. munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
2. munka-, pálya-, álláskereső, rehabilitációs, helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás,
3. munkaközvetítés.

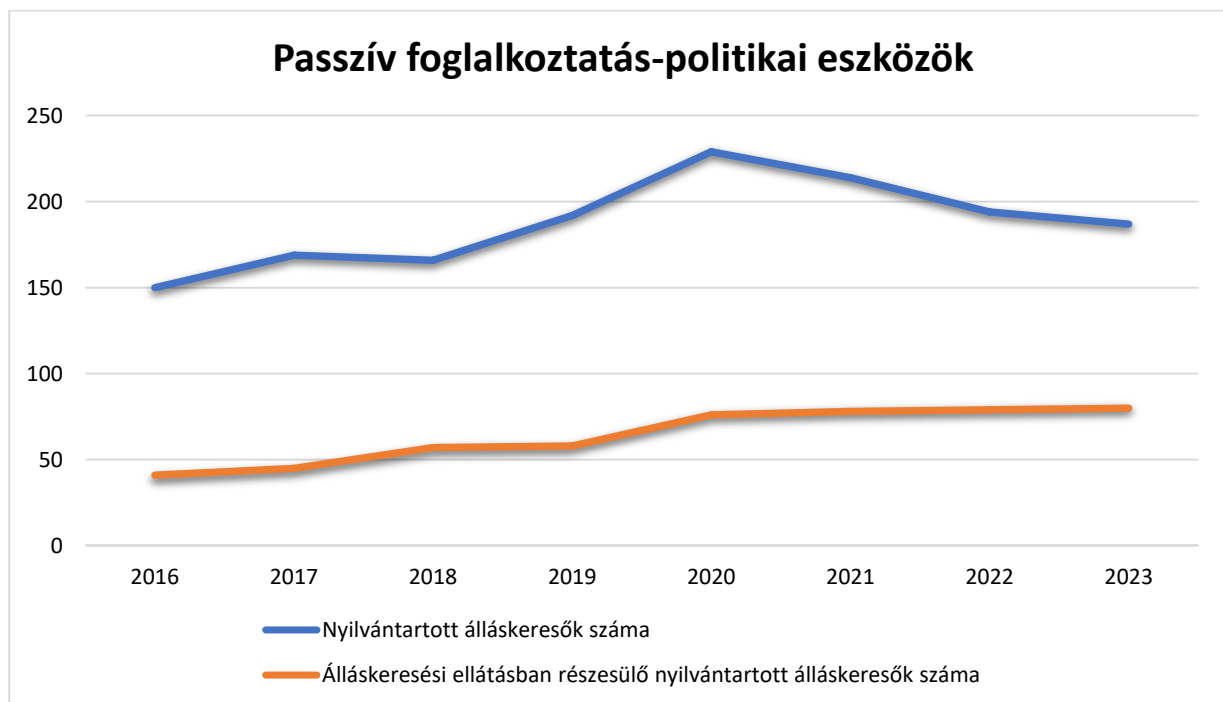
A szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások legnagyobb része normatív alapú támogatás, melyek folyósítási feltételeit központi jogszabályok határozzák meg, odaítélésük az állami szervek feladata. A szociális törvény 2015-től az önkormányzatok számára saját bevételei terhére ír elő támogatási kötelezettséget, azonban ennek kötelező mértékét nem állapítja meg és részletes szabályait önkormányzati rendeletben kell megállapítani. Ezért a támogatások fajtája és mértéke függ az önkormányzat teljesítő képességétől. Alapvetően két formája lehetséges a támogatásnak a rendszeres és a rendkívüli.

Az aktív korúak ellátásnak körében megállapított támogatási formák az elmúlt években több módosításon mentek keresztül. 2015. március 01. napjától a támogatás odaítélése és folyósítása a Járási Hivatal hatásköre. Alapvetően a támogatások minimális megélhetést biztosítanak azon személyek számára, akik saját jövedelemmel nem rendelkeznek, egyéb folyósítási jogcímen bevételhez nem jutnak. A támogatásra való jogosultságot évente szükséges felülvizsgálni, mely során az ellátásra jogosult személynek 30 nap munkavégzést kell igazolnia. A rendelkezés célja a minimális megélhetés biztosítása mellett a munkavégzésre való ösztönzés, mely munkavégzésre több módon nyílik lehetőség. A jogszabály elfogad keresőtevékenységet, egyszerűsített munkaviszonyt és közérdekű önkéntes munkavégzést

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

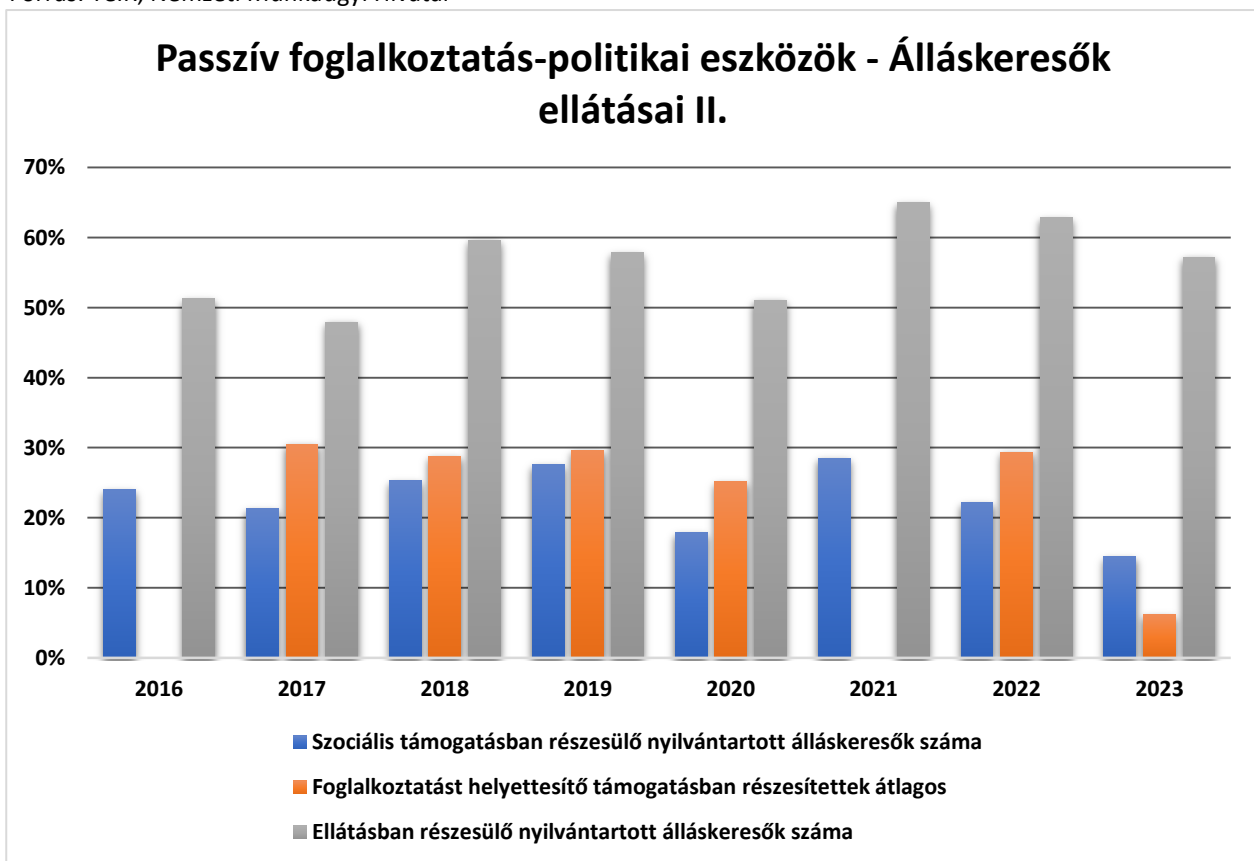
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	150	3,65%	41	27,33%
2017	169	4,20%	45	26,63%
2018	166	4,21%	57	34,34%
2019	192	4,98%	58	30,21%
2020	229	6,16%	76	33,19%
2021	214	-	78	36,45%
2022	194	5,71%	79	40,72%
2023	187	5,62%	80	42,78%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális részesülő támogatásban nyilvántartott álláskeresők (TS 048)		Foglalkoztatást támogatásban helyettesítő részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	36	24,00%	n.a.	-	77	51,33%
2017	36	21,30%	52	30,50%	81	47,93%
2018	42	25,30%	48	28,81%	99	59,64%
2019	53	27,60%	57	29,68%	111	57,81%
2020	41	17,90%	58	25,14%	117	51,09%
2021	61	28,50%	n.a.	-	139	64,95%
2022	43	22,16%	57	29,39%	122	62,89%
2023	27	14,44%	12	6,21%	107	57,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

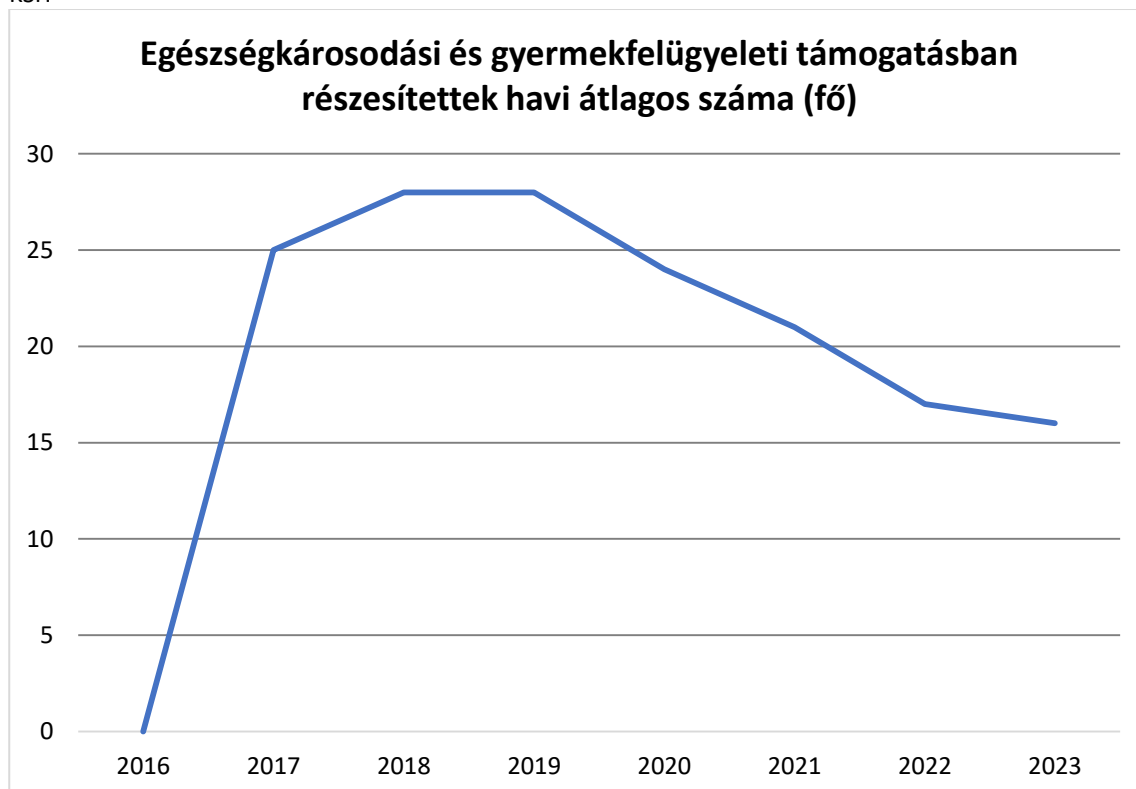

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy településünkön a rendszeres szociális segély, egészségkárosodási és gyermek-felügyeleti támogatás, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, milyen mértékben van jelen. A rendszeres szociális segély, mint segélyezési forma megszűnt, helyébe lépett az egészségkárosodási és gyermek-felügyeleti támogatás, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatás. Az aktív korúak támogatásra való jogosultság megállapítása 2015. március 01. napjával átkerült a Járási Hivatal hatáskörébe. Tekintettel erre a két támogatási forma

tekintetében nem áll rendelkezésünkre adat.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	25
2018	28
2019	28
2020	24
2021	21
2022	17
2023	16

Forrás: TeIR,
KSH

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapjaiban meghatározza a települési önkormányzatok számára a kötelezően biztosítandó és saját költségvetésük terhére biztosítható segélyezési formákat. Mezőkovácsháza Város Önkormányzata

Rendeletében szabályozza részletesen, 5/2015. (II. 27.) sz. a segélyezési formákat a helyi igények, lehetőségek figyelembe vételével.

A mélyszegénységben élők általában alacsony jövedelemmel és iskolai végzettséggel rendelkeznek e miatt a munka világában nem igazán versenyképesek.

A szülők alacsony iskolai végzettsége jellemzően nem igazán motiválja a gyermeküket a hátrányos élethelyzetből történő kiszakadásra. Tekintettel erre elmondható, hogy a hátrányos élethelyzet generációkon keresztül átöröklődik, az érintett személyek, családok a rendszeres jövedelem hiánya miatt az önkormányzat támogatására szorulnak.

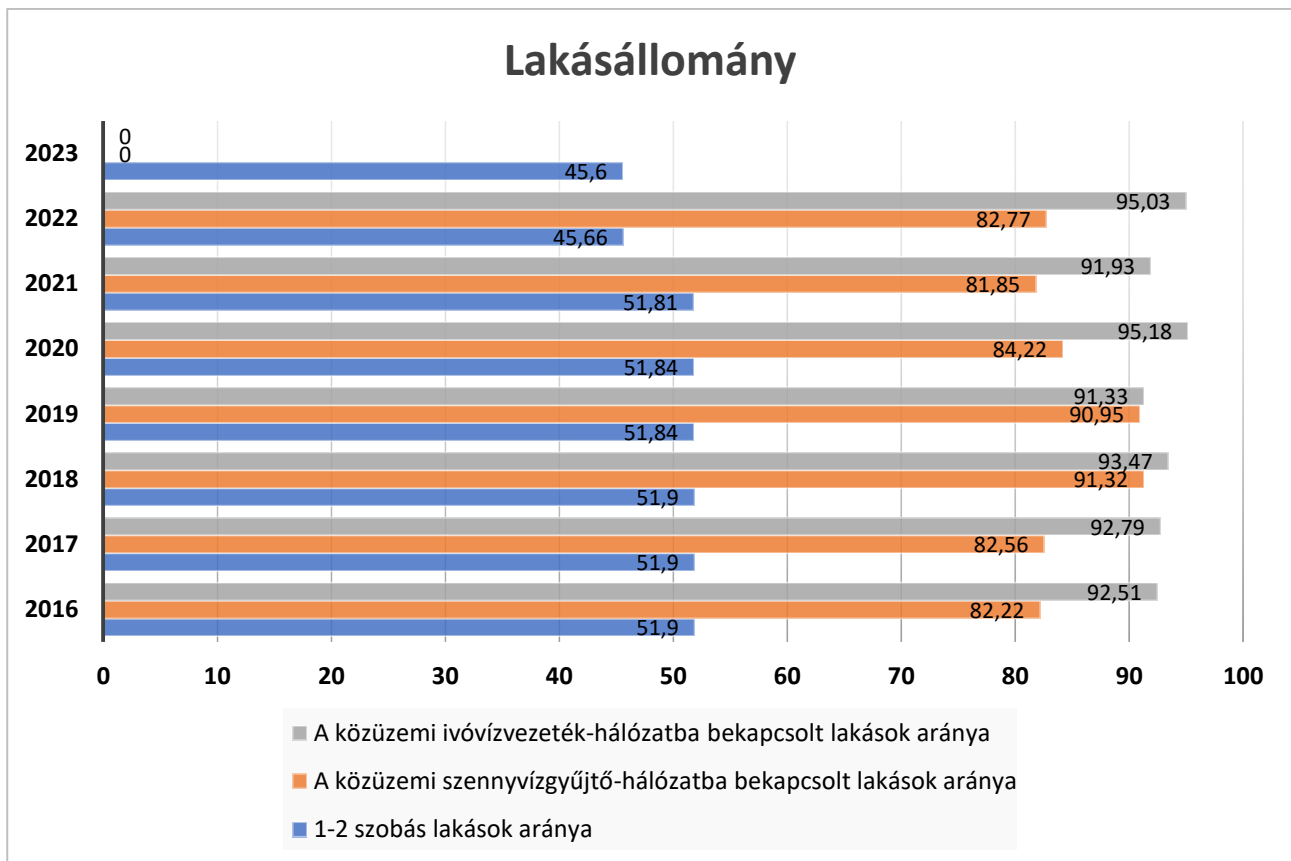
Az önkormányzat 10,9 millió Ft-ot biztosít saját forrásából a rendkívüli települési támogatás és 4,5 millió Ft-ot a rendszeres települési támogatás finanszírozására. A rendelet alapelvei között szerepel, hogy a támogatás megítélésénél a létfenntartást veszélyeztető állapotot vizsgálja, ezzel lehetőséget biztosít minden családnak arra, hogy rendkívüli élethelyzetbe kerülésük esetén igénybe vehessék a támogatást. Azonban ezt a támogatási formát elsősorban ez a célcsoport igényli, alacsony jövedelmi helyzetükre tekintettel. A célcsoporthoz tartozó családok gyakrabban kerülnek rendkívüli élethelyzetbe.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	2925	0	0,00	51,90	82,22	92,51
2017	2925	0	0,00	51,90	82,56	92,79
2018	2925	0	0,00	51,90	91,32	93,47
2019	2928	3	1,02	51,84	90,95	91,33
2020	2928	0	0,00	51,84	84,22	95,18
2021	2926	1	0,34	51,81	81,85	91,93
2022	2878	0	0,00	45,66	82,77	95,03
2023	2873	0	0,00	45,60	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

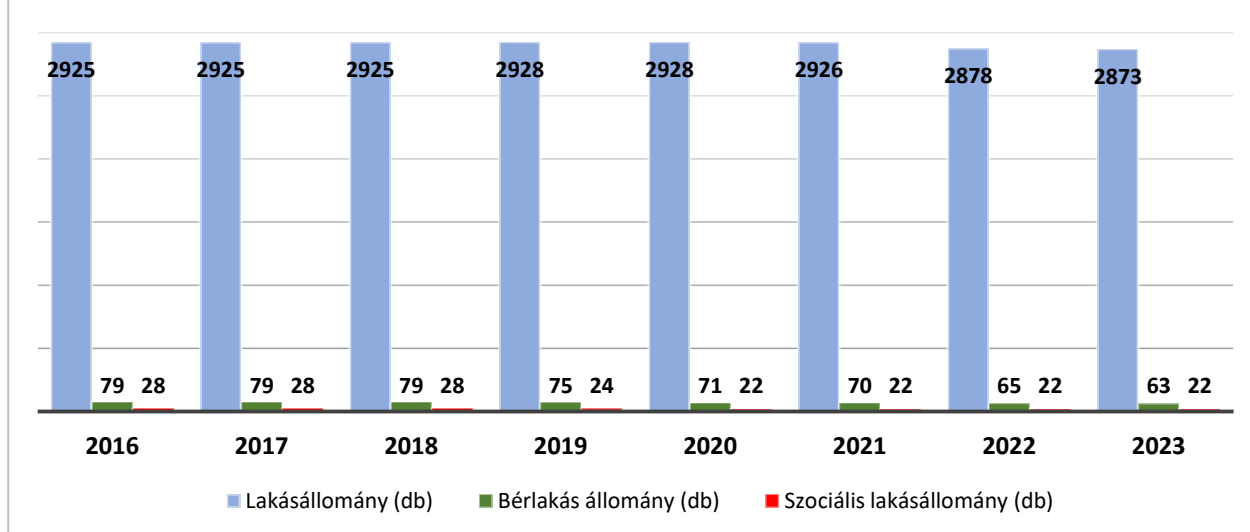

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	2 925	n.a.	79	0	28	0	0
2017	2 925	n.a.	79	0	28	0	0
2018	2 925	n.a.	79	0	28	0	0
2019	2 928	n.a.	75	0	24	0	0
2020	2 928	n.a.	71	0	22	0	0
2021	2 926	n.a.	70	0	22	0	0
2022	2878	n.a.	65	1	22	1	0
2023	2873	n.a.	63	1	22	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának tulajdonában 2021-ban 70 db lakás van. Ezek közül 25 db összkomfortos, 42 db komfortos, 1 db félkomfortos, 2 db komfort nélküli. A lakásállományból 22 ingatlan szociális alapon, 25 db szolgálati jelleggel, 13 db piaci alapon adható bérbe és 10 db egyéb jogcímen (a lakástörvény hatályba lépése előtt keletkezett bérleti jogviszonyok).

2023-ban a 63 db lakásból 29 db összkomfortos, 28 db komfortos, 1 db félkomfortos, 4 db komfort nélküli és 1 db az elégtelen lakhatási körülmények miatt nem kiadható. A megnövekedett szociális bérlakás igénylések miatt átmenetileg 4 db üresen álló szolgálati lakás szociális alapon került kiadásra.

b) szociális lakhatás

A szociális alapon bérbe adható 22 lakás közül 10 db összkomfortos, 10 db komfortos, 2 db komfort nélküli, 1 lakás elégtelen lakhatási körülmények miatt nem kiadható. Sajnos a szociális és egyéb alapon bérbe adható ingatlanok elég rossz állapotúak.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a településen milyen nem lakás célú ingatlant használnak lakhatás céljára állandó vagy ideiglenes jelleggel.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A település teljes területére vonatkozóan nincs adat. A szegregátumban és a szegregációval veszélyeztetett területen, valamint a szociális bérlakásban élők lakhatási körülményei ismertek és ezek tapasztalatai állnak rendelkezésünkre. Szociális bérlakások esetében a legtöbb esetben adottak a feltételek a megfelelő lakhatási körülményekhez. Néhány esetben életvitelükből, életmódjukból adódóan kerülnek kikapcsolásra a közüzemi szolgáltatások, illetve a napi szükséges vagy elvárható állagmegóvás kis karbantartás nem történik meg.

Éves szinten egy-két alkalommal kerül látóköriünkbe olyan eset, ahol természeti katasztrófa, baleset vagy elhanyagolás miatt sor kerül az építés-felügyelet bevonására és szükség elhelyezés válik indokolttá. Az önkormányzat ilyen esetekben kríziselhelyezést (6 hónap időtartam) és/vagy pénzbeli, természetbeni támogatást tud nyújtani.

Településünkön a regisztrált hajléktalanok száma alacsony (5 – 6 fő) akik szerencsére ténylegesen nem az utcán élnek, hanem a hitelintézetekkel szemben fennálló tartozásuk miatt alakították ki ilyen módon a körülményeiket.

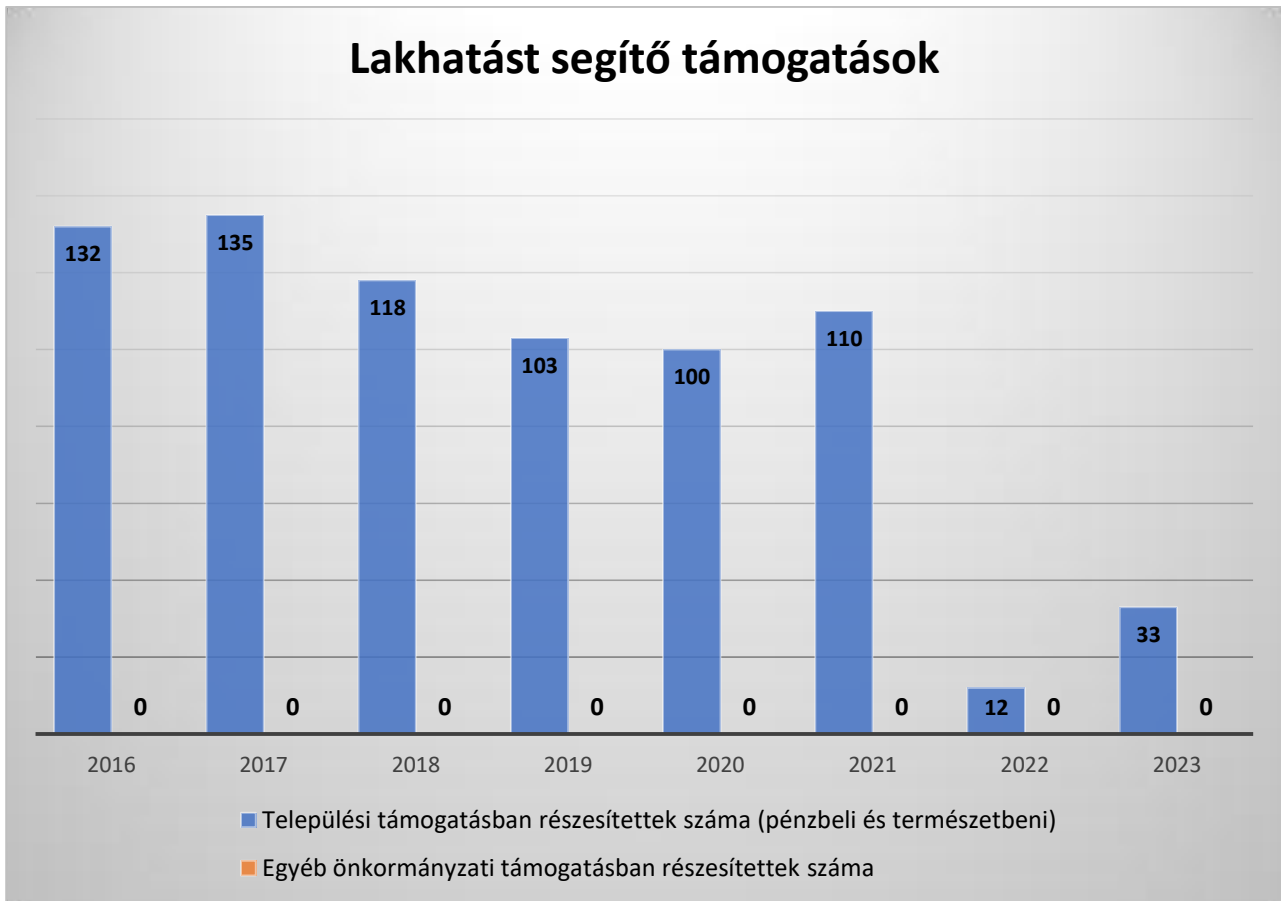
e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	132	0
2017	135	0
2018	118	0
2019	103	0
2020	100	0
2021	110	0
2022	12	0
2023	33	0

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Lakhatást segítő támogatások

A szociális törvény a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez lakásfenntartási támogatást nyújtására ad lehetőséget. Az önkormányzat a villanyáram-, víz- és gázfogyasztás, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, rendszeres települési támogatást nyújt. A támogatást elsősorban természetbeni formában, azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amely megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti

Az önkormányzat 2016-ban 132 fő, 2017-ben 135 fő részére állapított meg rendszeres települési támogatást a helyi rendeletben meghatározott feltételek szerint. A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelők a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben meghatározott normatív alapon járó lakásfenntartási támogatás és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető rendszeres települési támogatás. Ennek összege 2022. évben 6.000.-Ft/hó. A támogatás természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatóhoz utalással történik, jóváírással.

Egyéb önkormányzati támogatást is lehetővé tesz a Mezőkovácsháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló (5/2015.(II.27) rendelete. A polgármesterre átruházott hatáskörben, lehetővé teszi az alábbi támogatások megállapítását. A vizsgált időszak 2021. szeptember 1-től 2022. augusztus 31. Az említett időszakban: 52 db krízis

kérelem került elbírálásra 632.898.-Ft értékben. Rendszeres települési támogatásként lakhatási és gyógyszer-támogatást állapított meg a polgármester. Az adott időszakban 17 db gyógyszer-támogatási kérelem került elbírálásra. Lakhatási támogatás 94 db kérelem került elbírálásra, 860.410.-Ft értékben. Újszülöttek életkezdési támogatása: 4 db érkezett az említett időszakban 40.000.-Ft értékben. Köztemetés iránti kérelem 15 db érkezett 907.789.-Ft értékben.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a munkájukat elveszítő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy többgyermekes családok esetében. A lakosság növekvő eladósodása figyelhető meg többek között hivatalunknál igényelhető támogatás (rendszeres települési támogatás, rendkívüli települési támogatás) esetében. Sok esetben megfigyelhetőek a különböző hiteltartozások, melyek az ügyfelek jövedelméből kerülnek levonásra. A települési támogatás folyósításának módjával (közvetlen utalás a szolgáltatóknak) igyekszik az önkormányzat csökkenteni a felhalmozott adósság mértékét. Adósságcsökkentési támogatás településünkön anyagi forrás hiányában nem került a rendeletben szabályozásra.

Az önkormányzat hatáskörébe tartozó hátralékok esetében a részletfizetés lehetősége minden esetben biztosított.

A hátralékok kezelésének ügyintézéséhez biztosított a szakember általi segítségnyújtás a Humán Szolgáltató Központ keretei között.

A lakosság eladósodottságának mértékéről pontos adatokkal nem rendelkezünk. Általánoságban elmondható, hogy az országos tendenciáknak megfelelően, a 2008-as gazdasági válság során bedőlt devizahitelek forintalapú hitelre lettek váltva vagy egyén módon kerültek rendezésre a lakosság nagyobb részének esetében.

A mélyszegénységben élők körében azonban a korábbinál jelentősebb mértékű adósság halmozás nem figyelhető meg egyelőre, illetve a hitelfelvétel folyamata és feltételei is szigorodnak a kormányzati döntések mentén

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületeken = tanyán élők száma a lakónépesség 0,5 % -át sem éri. Áramszolgáltatás biztosított az ingatlanokban, vízellátás fűrt kutakból történik, fűtést a lakók kályhával- szilárd tüzeléssel , a főzést legtöbb esetben palackos gázzal oldják meg. A tanyák többsége szilárd burkolatú utak közelében található a várostól maximum 1-2 kilométer távolságban. Egészségügyi, szociális

ellátásuk (ebédkiszállítás, házi segítségnyújtás) igény szerint biztosított. Ezekben az ingatlanokban jellemzően nem a mélyszegénységben élők laknak.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Mezőkovácsháza város a 2011. évi KSH adatok szerint 1 szegregátummal és 1 szegregátummal veszélyeztetett lakókörnyezettel rendelkezik.

- a.) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A szegregátum jellemzői:

Mezőkovácsháza városban található egy szegregátum és egy szegregációval veszélyeztetett terület. A szegregátum a Keleti városrészben a Bem József u. – Jókai Mór u. – Ady Endre utca által körülhatárolt terület. A szegregációs mutató értéke 37,9 % melyet a KSH határozott meg 2011. évi népszámlálási adatok alapján. Önkormányzati tulajdonú bérlakás nem található a területen. A lakóházak többsége parasztház, illetve a Kádár rendszerben épült kockaház. A közművek bár kiépítésre kerültek, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya eléri a 22%-ot és sok a lakatlan ingatlan. A közintézményi és a piaci jellegű szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályokba ütközik, mivel az egészségügyi ellátás infrastruktúrája hiányos. A területtől körülbelül 2 kilométerre található a városközpont, mely közúton megközelíthető, azonban a helyi közlekedést biztosító autóbusz forduló felújítása szükséges a területen. A Bem utcában az ingatlanokhoz való hozzájutás nehézkes.

- b.) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya stb.)

A szegregátum lakónépessége 2011. évi adatok alapján 52 fő volt. A 0 – 14 évesek száma 17,3%, ez a városi aránynál 6%-kal magasabb. A 60 év felettiek aránya az utóbbi években jellemzően megnőtt, mint ahogy az a városra is jellemző. Az aktív korúak aránya összesen 56%-ot tesz ki. A területen élő aktív korúak közel kétharmada nem rendelkezik rendszeres, munkából származó jövedelemmel. Súlyos problémát jelent, hogy a háztartások több mint felében egyetlen foglalkoztatott sincs. Jellemzően a szegregátumban élő lakosság 50%-a inaktív kereső. A város és a szegregátum előregedésének oka, hogy nagyon magas az el és kivándorlás mértéke. Az itt élő lakosok jellemzően alacsony iskolai végzettségűek ennél fogva a legalacsonyabb mértékben fizető munkákhoz jutnak hozzá, többségük közfoglalkoztatottként dolgozik. Az aktív korúakon belül

összesen 62% a rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők aránya. 2014-es adatok szerint lakásfenntartási támogatásban 4, rendszeres szociális segélyben 1 család, míg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 6 fő részesült. A területen 2 fő hátrányos helyzetű gyermek él. A szegregátum jelenlegi demográfiai helyzete a lakónyilvántartás alapján 0 – 14 éves korig 7 fő, 15 - 59 éves korig 50 fő, és 60 éves kor fölött 23 fő lakik.

c.) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátummal veszélyeztetett terület jellemzői:

A település reformátuskovácsné házi városrészén található a szegregációval veszélyeztetett terület a Bethlen Gábor u. – Rákóczi Ferenc u. – Móra Ferenc u. – Kodály Zoltán utcák által körülhatárolva. A szegregációs mutató értéke 31,3% melyet a KSH határozott meg. Különösen nagy a városrész lemaradása a lakások műszaki állapotát illetően. Az itt található lakások száma 36 melyből 8 komfort nélküli vagy félkomfortos. A lakóházak többsége parasztház, az egyszobás lakások aránya 3%-os. A tömbben 2 önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás található. A dél – békési falvak egy részéhez hasonlóan, sok lakóház elhagyatott, egész házsorok ürültek ki, a településszövet leépül. A közterületek minősége leromlott, az utak minősége egyre rosszabb. Szűkösek a kulturális, művészeti, sportolási lehetőségek és a közösségi programokon való részvétel – egyetlen lehetőség a közelben lévő Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság reformátuskovácsné házi kirendeltségén található Innovációs Oktatási és Közösségi Központ által biztosított programok, lehetőségek -, így beszűkültek az itt élők társas kapcsolatai. Jellemzően lakófunkcióval rendelkezik a városrész. Közösségi, humán szolgáltatási, a közigazgatási, kereskedelmi, ipari és logisztikai városi funkciók nagymértékben hiányosak. Az egészségügyi szakellátás keretében működő járó beteg szakrendelő megközelítése a területen lakók számára sokszor akadályokba ütközik. A fontosabb közintézmények a városközpontban 3,5 – 5 kilométerre található. A szociális mutatók ebben a városrészben a legrosszabbak. A munkanélküliségi ráta 18,4 %-os, a tartós munkanélküliek aránya 11,9%-os. 2011 -es KSH adatok szerint a területen élők száma 88 fő volt. A 0 – 14 évesek aránya 11,4%, az aktív korúak aránya 54,5%, a 60 év felettek aránya 34,1% volt. 2018-ban felmért adatok szerint 71 fő él ebben a városrészben, akik életkori megoszlása az alábbiak szerint alakul: 0 – 14 éves korig 7 fő (9,8 %) , 15 – 59 éves korig 39 fő (55 %), 60 év felettek száma 25 fő ami az ott élők számának 35.2 %-át teszi ki. A szegregációval veszélyeztetett területen csökken a gyermekvállalások száma csökken és növekedő tendenciát mutat a 60 év felettek aránya. A területen jelenleg 3 fő hátrányos helyzetű gyerek él. A szegregációval veszélyeztetett területen új ház építése nem történt.

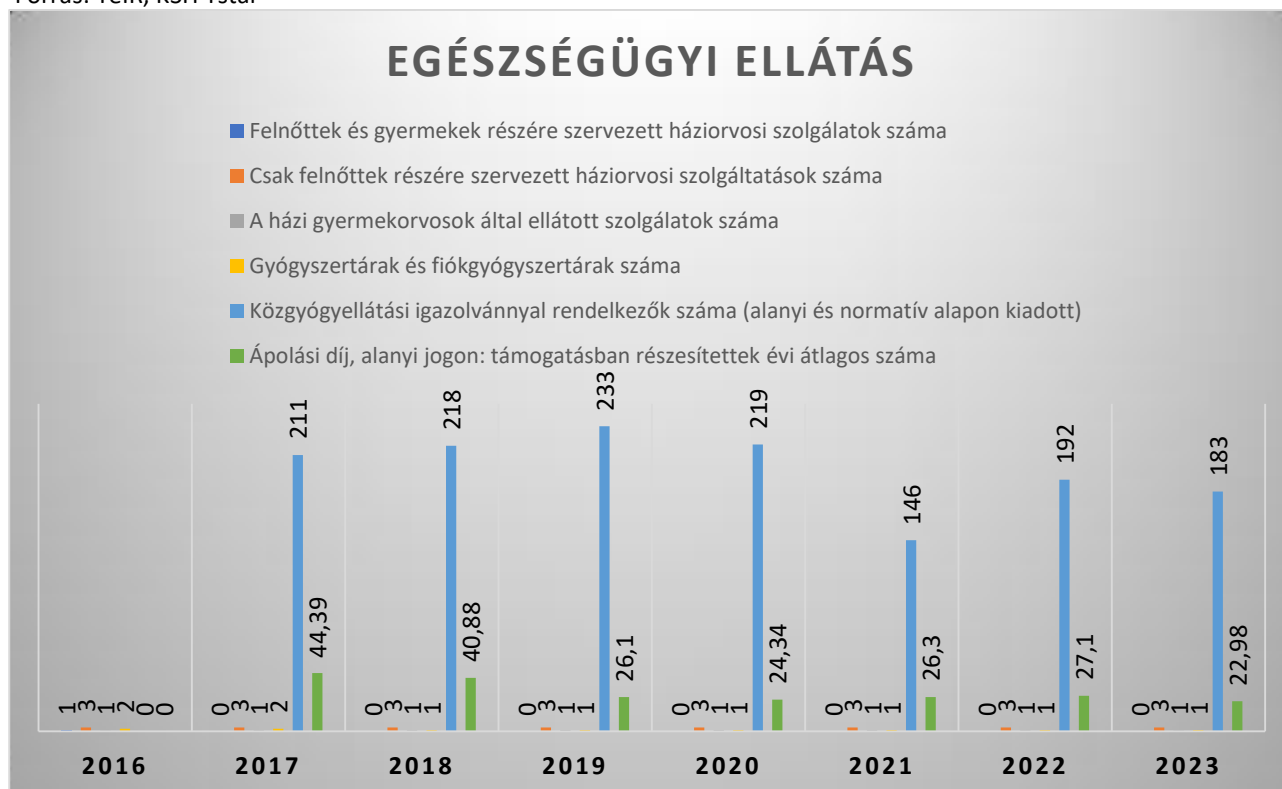
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	3	1	2	n.a.	n.a.
2017	0	3	1	2	211	44,39
2018	0	3	1	1	218	40,88
2019	0	3	1	1	233	26,10
2020	0	3	1	1	219	24,34
2021	0	3	1	1	146	26,30
2022	0	3	1	1	192	27,10
2023	0	3	1	1	183	22,98

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból megfigyelhető, hogy 2017. évtől 2021. évig a háziorvosi feladatot ellátó orvosok száma változatlan mind a felnőttek tekintetében a csökkenő lakosság szám ellenére. 2017. december

hónaptól azonban a csökkenő lakosságszám már indokolta két orvosi körzet összevonását. Ezzel megszűnt a reformátuskovácsházi városrészen a vegyes körzet és házi gyermekorvos biztosítja a feladatellátást azon a településrészen is.

Az **egészségügyi alapellátások közül a településen** biztosított az alábbi ellátásokhoz való hozzáférés:

- házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi ellátás
- védőnői ellátás
- iskola – és ifjúság orvosi ellátás
- központi orvosi ügyeleti ellátás

A háziorvosi szolgálat keretében településünk lakosságát 3 háziorvosi és 1 gyermekorvosi körzet látja el. 2017. december 01-től történt változás következtében 2 körzet ellátása összevonásra került, így ettől az időponttól 3 felnőtt háziorvosi és 1 házi gyermekorvosi körzet összesen 5 telephelyen (közülük az egyik Reformátuskovácsházán helyezkedik el) látja el a betegeket.

A személyi feltételek adottak az orvosi rendelőkben. Jelenleg minden praxis betöltött. Kettő háziorvos és a házi gyermekorvos saját tulajdonú ingatlanában végzi tevékenységét, egy háziorvosi rendelés egyik telephelye a központi orvosi ügyelet rendelőjében, másik telephelye pedig az önkormányzat tulajdonában lévő rendelőben került elhelyezésre.

Az egészségügyi alapellátás keretében Mezőkovácsházán két **fogorvosi körzet** működik, az egyik vállalkozási formában, a másik **tartós** helyettesítéssel betöltött. A fogorvosok munkáját mindkettő rendelőben nagy tapasztalattal rendelkező fogászati asszisztensek segítik.

A védőnői szolgálat elsődleges tevékenységét tekintve a prevenciót szolgáló, kötelező egészségügyi alapellátás, melyet területi védőnők és iskola védőnő lát el Mezőkovácsházán.

A **területi védőnők** a házi gyermekorvossal együttműködve végzik munkájukat az önkormányzati rendeletben meghatározott két körzetben, mely lefedi a település teljes közigazgatási területét és valamennyi érintett család részére elérhetők.

Az **iskola védőnő** ellátási területébe a település általános- és középiskolája, mint köznevelési intézmény tanulói tartoznak. Az ellátás során az iskola egészségügyi feladatokat ellátó házi gyermekorvos, **mint iskolaorvos** és az iskola védőnő együttesen végzi feladatát.

A védőnői szolgáltatásban dolgozók fontos feladata az is, hogy felhívják a lakosság figyelmét és kiemelten a célcsoportba tartozó családok figyelmét a népegészségügyi szűrővizsgálatokon történő megjelenésre, annak jelentőségére, továbbá kiemelt figyelmet fordítanak az egyéni és a közösségi egészségfejlesztésre is.

A város területe két védőnői körzetre tagolódik, szakember ellátottsága biztosított, a tanácsadói szolgáltatáshoz való hozzáférés biztosított az előírásoknak megfelelően felszerelt épületben. A családok látogatása a gyermek életkorának és a protokollnak megfelelően ütemezett. [Jogszabályi változás okán, 2023. július 01. napjától a Békés Vármegyei Központi Kórház működteti a területi védőnői szolgálatot. A tárgyi feltételek biztosításához, jogszabályi rendelkezés alapján az önkormányzat használati szerződés keretében átadta a működtetőnek a védőnői szolgálatnak helyet adó ingatlan épületét, valamint a feladat ellátásához használt gépeket-, eszközöket, ingóságokat.](#)

Központi Orvosi Ügyeleti Szolgálat

A háziorvosi szolgálat, rendelkezésre állási idején túl a sürgős, nem halasztható esetek fogadását biztosítja az alapellátás keretében szervezett ügyeleti szolgálat. A sürgősségi betegellátó rendszer részeként működő Központi Orvosi Ügyeleti forma több háziorvosi körzet lakosságának rendelési időn kívüli, alapellátási szintű sürgősségi ellátását végzi. Az ügyeleti ellátás folyamatos biztosítása érdekében Mezőkovácsháza Város Önkormányzata ügyeleti ellátást szervező céggel kötött megbízási szerződést.

[2023. május 01. napjától az ügyeleti ellátás szervezését az állam vette át, mely feladat ellátását az Országos Mentőszolgálaton keresztül biztosítja. Az ügyeleti ellátás Mezőkovácsházán, hétköznapokon 16.00-22.00 óráig hétvégén 8.00-14.00 óráig érhető el a Mezőkovácsházai járás 18 településének lakosai számára.](#)

A mentőszolgálattal közös épületben működő Központi Orvosi Ügyeleti Ellátás 2001. július 1-től működik a városunk központjában, jelenlegi formájában és ellátási területtel pedig 2020. december 01. napjától. A szolgálat működési fenntartásához az ellátási területhez tartozó települések hozzájárulást biztosítanak a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő általi finanszírozáson felül. Az ellátási terület Battonya, Kaszaper, Nagybánhegyes, Mezőkovácsháza, Végegyháza, Magyarbánhegyes, Medgyesegyháza, Medgyesbodzás, Kisdombgyház, Dombgyház, Magyardombgyház, Kevermes, Dombiratos, Kunágota, Nagykamarás, Almáskamarás és Pusztáotlaka települések közigazgatási területe.

Az ügyelet mindennap délután 16 órától reggel 8 óráig, hétfőken pedig pénteken du. 16 órától hétfő reggel 8 óráig biztosítja a sürgősségi ellátást a város központjában lévő ügyeleti épületben.

Az ügyeleti feladatok ellátását hétköznap 1 orvos, 1 gépkocsivezető és 1 ügyeleti ápoló biztosítja, hétfőn 2 orvos (vagy 1 orvos és 1 mentőtiszt) 1 gépkocsivezető és 1 ügyeleti ápoló végzi az ügyeleti feladatokat az önkormányzattal kötött megállapodás alapján. Az ügyeleti ellátás történhet a rendelőben, vagy hívás alapján a beteg lakásán. A gyors és szakszerű helyszíni betegellátást az ügyeleti szolgálat Suzuki Grand Vitara típusú terepjáró gépkocsija segíti.

Az önkormányzat vállalt feladati közé tartozik a járóbeteg szakellátás, amelyet az önkormányzat korszerűen felújított épületben biztosít két egészségügyi szolgáltatóval kötött feladat ellátási szerződés alapján.

A járóbeteg szakellátó intézet ellátási területe a mezőkovácsházi járás 12 településének 32 719 lakosára terjed ki. A feladatellátást a szolgáltatók 346 szakorvosi és 70 nem szakorvosi óra lekötött kapacitással biztosítja, 24 szakrendelési formában.

Az alábbi szakrendelések érhetők el az akadálymentesített szakrendelőben: laboratóriumi diagnosztika; röntgen diagnosztika, teleradiológia; duplex ultrahang; ultrahang diagnosztika; echokardiográfia; szülészet és nőgyógyászati ultrahang; belgyógyászat; sebészet, szülészet-nőgyógyászat; fül-orr-gége gyógyászat; szemészet; neurológia; reumatológia; pszichiátria; tüdőgyógyászat; kardiológia; tüdőgondozás; fizioterápia, gyógytorna; nappali ellátás (neurológia, fizioterápia, belgyógyászat); orthopédia; bőrgyógyászat; urológia; gyógytorna otthoni szakápolás; felnőtt hospice ellátás.

A helyben nem elérhető szakrendeléseket az orosházi szakrendelő vagy a gyulai szakrendelő biztosítja (pl.: onkológia, gasztroenterológia, addiktológia, cukorbeteggondozó, stb), ahol sokszor a szakorvosi javaslat szükséges a rendszeresen szedett gyógyszerek felírásához. Ezekhez a szakrendelésekhez való hozzájutás a célcsoport tagjai számára nehezített.

Települési önkormányzatunk minden kötelező feladatát ellátja, a megjelenő lakossági igények alapján vállalt feladatokkal egészíti ki ellátó rendszerét.

Egészségügyi magánrendelés a városban jelenleg csak a gyermekgyógyászat terén elérhető.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés (pl. népegészségügyi, kora gyermekkori kötelező szűrésekhez)

A prevenció és szűrőprogramok szervezésének nagy hagyománya van az évek óta megrendezésre kerülő Egészségnap alkalmával, melyen a lakosság számára helyben elérhetővé válnak (pl.: csontsűrűség, tüdőkapacitás mérés) azok a vizsgálatok, melyek a településtől kb. 30 km-re lévő Kórházi Szakrendelőben vehetők igénybe. Ezen programok a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ és az Egészségfejlesztési Iroda szervezésében valósulnak meg.

Városunk népességének egészségügyi helyzetére jellemző is, hogy az egyes népbetegségek, mint a magas vérnyomás, szív- és érrendszeri elváltozások magas arányban vannak jelen, mely mellett egyre emelkedő tendenciát mutat a daganatos megbetegedések száma.

A város és a járás lakosainak egészségi állapotának javítása érdekében, valamint a kimutatott kedvezőtlen morbiditási és mortalitási adatokra támaszkodva pályázati úton került létrehozásra az **Egészségfejlesztési Iroda** 2013. december 01-től. Az eltelt időszak alatt rendszeres testmozgás és

életmód klubokkal, valamint alkalmankénti kampányjellegű egyéb programokkal és előadásokkal segíti az iroda a helyi és térségi lakosok egészséges életmódjának kialakítását. Kiemelt feladat továbbá a lakosság mozgósítása a népegészségügyi szűrésekre, valamint a folyamatos figyelemfelhívás a népbetegségek megelőzésére életmódváltással és a kötelező szűréseken való rendszeres megjelenéssel.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyi oktatási és nevelési intézményekben integráltan biztosított a sajátos nevelési igényű és egyéb pszichés funkciózavarral küzdő gyermekek nevelése, oktatása. A gyermek integráltan részt vehet helyben biztosított, megfelelő szakember által irányított köznevelési folyamatban, abban az esetben is, ha tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos, mozgás- és testi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos, megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének súlyos vagy tartós rendellenessége esetén.

A helyi nevelési, oktatási rendszer kiemelt figyelmet fordít a helyben oktatott enyhe fokban sérült értelmi és más fogyatékos tanulók teljes integrációban történő oktatására. Szakképesítéssel rendelkező munkatárs által elérhető a könnyített és gyógytestnevelés, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók beilleszkedését elősegítő rehabilitációs és fejlesztő célú foglalkozás.

Egyéni fejlesztésekre, rehabilitációra, terápiára van lehetőség a helyi Pedagógiai Szakszolgálatnál. Az intézményekkel a gyermekek/tanulók vizsgálatát követően igény és szükség szerint a szülők számára nevelési tanácsadást, megsegítést tartanak.

Pedagógiai vizsgálat és terápia, pszichológiai vizsgálat és terápia, rehabilitációs-fejlesztés, logopédiai terápia igénybevételére van lehetőség.

Középsúlyos, súlyos fogyatékoság esetén komplex gyógypedagógiai fejlesztésre, rehabilitációra sajnos településünkön nincs még lehetőség, erre legközelebb Magyarbánhegyesen, Békéscsabán, illetve Gyulán, autizmus esetén, az Orosházán található megfelelő fejlesztés.

A fogyatékkal élő személyeket a Mezőkovácsházán és több járási településen a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ által működtetett Támogató Szolgálat segíti a szükséges fejlesztésekre, rehabilitációs foglalkozásokra, egészségügyi intézményekbe, az oktatási intézményekbe történő eljutásban.

Településünkön a felnőtt korosztály számára nem biztosított a szakorvosok által kiírt gyógytornán kívüli rehabilitáció, fejlesztés.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat valamennyi köznevelési intézményében, bölcsődéjében és idősek klubjában megszervezi a közétkeztetést, mely megfelel az érintett korosztályra vonatkozó előírásoknak. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ által működtetett Napközi Konyha által az előállításra került élelmiszer minőségi ellenőrzése folyamatos, magasan kvalifikált szakemberek bevonásával történik.

A Napközi Konyhacsatlakozott az azóta már jogszabályba deklarált az ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézete és a Magyar Nemzeti Gasztronómiai Szövetség által indított menzaprogramhoz.

A Minta-menza program célja: az egészségesebb, korszerűbb táplálkozás kialakítása, a közétkeztetés megújítása, melynek egyértelmű nyertese egy egészségesen táplálkozó, étkezési kultúrával rendelkező felnőtt generáció. A közétkeztetésbe a helyi szállítók, helyi őstermelők termékeit, valamint a bio élelmiszereket szélesebb körben veszik igénybe.

A korszerű egészséges táplálkozáshoz való hozzáférés a gyermek korosztályban mindenki számára biztosított, a mélyszegénységben élők részére ingyenesen, míg a felnőtt korosztályban az ingyenes étkeztetéshez való hozzájutást a népkonyha biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat tulajdonában lévő sportpálya működtetésére az önkormányzat Sportmegállapodást kötött a Mezőkovácsházi Torna Egylettel, ezúton biztosítva a lakosság számára a sportlétesítmény ingyenes használatát. A településnek futballcsapata van, így a sportpályán rendszeres bajnokságok, edzőmérkőzések kerülnek megrendezésre, valamint több korosztályban utánpótlás nevelés is történik. A sportpálya használatát az önkormányzat a köznevelési intézmények számára ingyenesen biztosítja. Szintén önkormányzati tulajdonban van egy salakos tenispálya, ahol bárki teniszezhet. Szintén önkormányzati tulajdonban van a strandfürdő három medencével (gyógymedence, pancsoló medence és úszómedence). A strandfürdő területén röplabdapálya és strandfoci pálya is található. Mezőkovácsházi lakosok kedvezményesen látogathatják a strandfürdőt.

Az EFI iroda jóvoltából heti rendszerességgel Ovi-torna, Korai fejlesztő torna foglalkozások biztosítottak a városunk és a környező települések rászoruló gyermekei számára. Az óvoda testnevelési munkaközössége új hagyományt teremtett 2014-től, a hagyományosan októberben megrendezésre kerülő városi Gyaloglónap megszervezésével.

Az önkormányzati intézményekben (~~Kalocsa-Róza Kft.~~ Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és Kalocsa Róza Művelődési Központ által működtetett Művelődési Ház) több sportfoglalkozásnak ad helyet (Karate, aerobik) valamint ~~a Kalocsa-Róza Kft.~~ az intézmény részt vesz a városi szintű, ingyenes sport rendezvények megszervezésében és lebonyolításában (Kovács házi hárompróba,

Mozdulj Kovácsháza) A Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és a reformátuskovácsné városrészben működő ~~Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság~~ TEF kirendeltségének udvarán, illetve az Alkotmány – Deák utca sarkán és az MTE sportpályán elérhetőek szabadtéri önsúlyal működő fitness sporteszközök, asztali teniszezés, valamint – közterületen lévő játszótéren felül - a nyári szünet ideje alatt az általános iskola és a bölcsőde udvarán lévő játszótér igénybevétel biztosított. Mezőkovácsháza Város Önkormányzata saját erőből felújította a Fáy utcai játszótérét, illetve a Bethlen utcán és a Művelődési Központ melletti területen pályázati forrásból új játszótérek kerültek kialakításra, mellyel biztonságossá és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelővé tette a közösségi teret. **Civil szervezet pályázat útján négy db játszótéri elemmel bővítette a város játszótéreit. Ezen elemeket Mezőkovácsháza Város Önkormányzata üzemelteti.** Mezőkovácsházán elmondható, hogy a Város Önkormányzata kiemelt figyelmet szentel a városban folyó sporttevékenységekre és a sportolás által a testmozgás, az egészséges életmódra nevelés, a személyiség és közösségfejlesztés, az önismeret, az akaraterő fejlesztése, szabadidő hasznos eltöltése tevékenységekre. A városban tehát a sport valamennyi formája beleértve a szabadidős tevékenységet, és az egészségmegőrzést is fontos szerepet kapnak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Városi Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat a fenntartásában működő Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ keretében nyújtja. Az integrált intézményben megtalálható valamennyi kötelezően biztosítandó szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás, illetve támogató szolgálat, az intézmény korszerű és akadálymentesített székhelyén és telephelyein.

Szociális szolgáltatások:

Idősek Klubja és Tánacsics utcai Idősek Klubja – nappali ellátás:

A telephelyeken az engedélyezett és betöltött férőhely száma: 20 – 10 fő. Tartózkodási díj ellenében igénybe vehető szolgáltatás, melyhez azonban jövedelmi helyzetükre való tekintettel a célcsoporthoz tartozók ingyen hozzáférhetnek.

Házi segítségnyújtás és étkeztetés:

Ezen ellátási formák keretében biztosított az igénylő szükségleteinek figyelembe vételével lakókörnyezetében az alapvető gondozás, ápolás, önálló életvitel fenntartása.

A házi segítségnyújtás és étkeztetés, a koruk vagy egészségi állapotuk, életkori sajátosságaik miatt veszik igénybe. A szakmai egység által biztosított a hétféle étkeztetés is.

Az ellátotti létszám évről – évre emelkedő tendenciát mutat. Ennek oka összetett jelenség, melynek oka a családok elszegényedése, a lakosság egészségi állapotának romlása és az előregedés.

Család és Gyermekjóléti Szolgálat:

Feladatai közé tartozik a lakosság szociális és mentálhigiéniai helyzetének figyelemmel követése, különös tekintettel a gyermekes családok esetében. A lakosság körében fennálló, fellépő problémákat a szociális munka eszközeivel próbálja meg orvosolni, szociális segítőmunkát végez az önkéntes igénybe vevők és a hatóság által kötelezettek körében. Veszélyeztetettség és krízishelyzet kialakulásának megelőzése érdekében, elősegíti az egészségügyi szolgáltatók, oktatási intézmények, a szociális és gyermekvédelmi intézmények, valamint a társadalmi szervezetek, magánszemélyek részvételét a jelzőrendszer működtetésében.

A családsegítő szolgáltatást igénybevevők hozott problémái elsősorban anyagi jellegűek, ezt követik az ügyintézéshez történő segítségkérés, és a foglalkoztatással kapcsolatos problémák. Az esetkezelések közül számottevő a szociális-mentális esetkezelések száma, ezt követi a pszichológiai esetkezelés és a jogi esetkezelés.

Igénybevevők hozott problémái (nem halmozott adat):

	Család és Gyermekjóléti Szolgálat (csak alapellátásban lévő)						
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Mezőkovácsháza							
Életviteli problémák	4 fő	13 fő	32 fő	23 fő	41 fő	24 fő	22 fő
Családi, kapcsolati	28 fő	17 fő	26 fő	34 fő	59 fő	4 fő	7 fő
Lelki, mentális	3 fő	36 fő	18 fő	36 fő	71 fő	12 fő	11 fő
Anyagi	22 fő	54 fő	68 fő	79 fő	97 fő	143 fő	86 fő
Foglalkoztatással kapcsolatos	1 fő	29 fő	36 fő	42 fő	39 fő	29 fő	26 fő
Egészségkárosodás következtében kialakult	12 fő	28 fő	9 fő	14 fő	13 fő	22 fő	15 fő
Ügyintézéshez segítségkérés	22 fő	79 fő	68 fő	95 fő	103 fő	29 fő	22 fő
Információ hiány miatti	22 fő	79 fő	53 fő	79 fő	39 fő	35 fő	43 fő
Gyermeknevelési	20 fő	12 fő	18 fő	27 fő	41 fő	35 fő	26 fő
Egyéb (halmozott problémákkal segítséget kérő)	0 fő	2 fő	48 fő	73 fő	61 fő	44 fő	26 fő
Összesen:	134 fő	349 fő	376 fő	502 fő	564 fő	377 fő	284 fő

(Forrás: intézmény által szolgáltatott statisztika adat)

Család és Gyermekjóléti Központ

A Család és Gyermekjóléti Központok 2016. 01. 01. napján a Járasközpontok településein kezdték meg munkájukat. Elsősorban az alapellátások önkéntes igénybe vételével nem megoldható estekkel dolgoznak, illetve a hatósági munka előkészítésében és segítségben vesznek részt. Dolgoznak a védelembe vett és nevelésbe vett gyermekek családjaival, és szükség szerint szociális segítőmunkát végeznek.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetenedzseri tevékenységben érintett gyermekek:

Hatósági intézkedés fajtája:	Gyermekek száma (nem halmozott adat):			
	2020.	2021.	2022.	2023.
Védelembe vétel	239	248	172	199

Ideiglenes hatályú elhelyezés	15	23	3	6
Nevelésbe vétel	153	171	155	120
Összesen:	407	442	341	325

(Forrás: intézmény által szolgáltatott statisztika adat)

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek és az érintett kiskorúak száma:

Tevékenység:	Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek száma					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Szociális segítő tevékenység	1673	1875	1792	1493	1514	2106
Esetkonferencián részvétel	93	89	12	87	24	116
Első védelembe vételi tárgyaláson részvétel	33	41	37	29	43	52
Nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	26	56	33	31	45	27
Védelembe vétel felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	39	48	57	61	46	63
Elhelyezési értekezleten való részvétel	2	5	3	4	7	15
Családlátogatás	2413	2725	2986	3213	3049	2875
Környezettanulmány készítése	326	397	371	419	363	225
Összesen:	4605	5236	5291	5337	5091	5479

(Forrás: intézmény által szolgáltatott statisztika adat)

Támogató Szolgálat

A szolgáltatás biztosítása által megvalósul a fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása, a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése, valamint életvitelük önállóságának megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása is.

Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ a fogyatékkal élő személyek segítségét Mezőkovácsháza, Kunágota, Végegyháza, Battonya településeken látja el. [2025. január 1-től Végegyháza település megszűnteti az ellátásra vonatkozó megállapodását, így három településen válik biztosítottá a speciális szolgáltatás.](#)

Szenvedélybetegek közösségi ellátása:

Battonya település gesztorságával kistérségi feladatellátás keretében biztosított Mezőkovácsháza Város településen a szenvedélybetegek közösségi ellátása. A speciális segítségre szorulóknak vehetik igénybe a szolgáltatást, melynek elsődleges jellemzője az anonimitás.

Szociális szakosított ellátások:

Mezőkovácsháza város közigazgatási területén két ápolást- gondozást nyújtó – nem önkormányzat által fenntartott – szakosított intézmény is működik, szélesítve ezzel a szükségletalapú szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségét.

A Szent István Szociális Szolgáltató Kht. az alapszolgáltatási feladatokon túl átmeneti elhelyezést és idősek bentlakásos elhelyezését is biztosítja 24 fő részére. Az idősek otthonában elsősorban azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött személyeknek az ápolását, gondozását végzik, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, de az a 18. életévét betöltött személy is felvehető, aki betegsége miatt nem tud önmagáról gondoskodni.

A Békés Megyei Körös-menti Szociális Centrum jelenleg 150 férőhelyes pszichiátriai betegek otthonát működtet településünkön.

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. Településünkön, a pályázati támogatásból 2011. évben megépített új bölcsőde 38 férőhelyen a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését oldja meg. A 3-14 éves korosztály napközbeni ellátásáról az óvodai illetve iskolai napközi gondoskodik.

Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozását az önkormányzat a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött megállapodás alapján az orosházi Családok átmeneti otthona intézménnyel látatja el. Az átmeneti otthonban az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

g) drogrevenációs szolgáltatások

Mezőkovácsházán 9 éve működő Egészségfejlesztési Iroda feladatába tartozik a drogrevenáció. Figyelemfelhívó kampányokon keresztül, jellemzően a 12-18 éves korosztály számára, kívánják bemutatni a drogok káros hatásait. Folyamatos a kapcsolattartás a Békés Megyei

Rendőrfőkapitányság illetékes munkatársaival, akik aktívan közreműködnek-, valamint kezdeményeznek előadások megtartását, programok megszervezését.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum 2015-ben újja alakult településünkön, jelenleg működése stagnál.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem jelentős kihívás az Európai Unió valamennyi tagországa számára. Az Európai Unió ugyanis a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tisztelete, valamint a jogállamiság elvein alapul. Valamennyi tagországban szükséges meg tenni azokat az intézkedéseket, melyek a hátrányos megkülönböztetés ellen történik, kiváltképpen az oktatás, munkahelyen, munkaerőpiac területén, közszolgáltatások igénybevétele esetén. A közszolgáltatások, munkahelyek teljes körű akadálymentesítése szinte már-már elengedhetetlen feltétel. A foglalkoztatás és a munkavégzés alapvető elemek, mindenki számára fontos, szükséges és kívánatos elem. A helyi szociálpolitikai törekvések, az új építészeti beruházások, a meglévő közintézmények felújításaival, átalakításaival önkormányzatunk igyekszik minél inkább megfelelni az Európai Unió követelményeinek, az esély egyenlőség biztosításával. A közszolgáltatások nyújtása során nem történik hátrányos megkülönböztetés, panasz nem érkezett önkormányzatunk és intézményeink felé ezzel kapcsolatban.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	4752
2023	3168

Pozitív diszkrimináció főleg a civil szervezetek tevékenysége során tapasztalható. Jelentős érdekérvényesítő szerepük van egyes célcsoportok érdekeinek képviselésében, segítésében. A Mozgáskorlátozottak Egyesülete aktívan vesz részt a mozgáskorlátozottsággal élő emberek ügyeinek intézésében (lakás átalakítási támogatás, gépkocsi-szerzés...), a nyugdíjas szerveződések pedig az idősek szabadidő hasznos eltöltésében, közösségi élet fellendítésében szereztek eddig is elévülhetetlen érdemeket. A Kalocsa Róza kft kiscsoportos foglalkozásai szintén teret adnak a kreatív szabadidős tevékenységeknek (foltvarró szakkör...).

A pozitív diszkrimináció, mint hátrányt csökkentő megkülönböztetés településünkön, sok helyen megjelenik, akár az oktatás, akár a közszolgáltatás, akár szolgáltatások igénylése, igénybevétele során egy-egy célcsoport esetében. Szándéka a szolidaritás, a gazdasági és társadalmi egyenlőség, az esélyegyenlőség megteremtése.

Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának segélyezési rendszere célzott, de lehetőség van jövedelem vizsgálat nélkül a rendkívüli élethelyzetbe kerülők számára lehetősége van pénzügyi támogatás megállapítására, ha a rendkívüli élethelyzet ezt igazolja.

A Mozgáskorlátozottak Egyesületénél szintén pozitív diszkrimináció a mozgásukban korlátozott személyek segédeszköz beszerzésben való közreműködés, a beszerzés, akadálymentesítés támogatása.

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata által működtetett szociális és gyermekvédelmi alapellátások által szintén biztosított az esélyegyenlőség a település és a társult települések, szinte valamennyi lakosa számára.

Az intézményegységek a törvényi szabályozás szerint biztosítják az alapellátások folyamatos működését, és a rászoruló célcsoport számára az igénybevétel és az egyéni problémára való gyors reagálás lehetőségét. Az alapszolgáltatások hozzájárulnak az ellátottak otthonában történő teljes körű ellátáshoz, lehetővé téve ezzel az otthontartást és a bent lakásos intézményi körbe való bekerülés esetleges elkerülését, szükség esetén annak segítését. A szociális háló komplexitása a támogató szolgáltatás biztosításával teljesül, hisz a speciális segítségnyújtás, a fogyatékos személy teljes körű ellátása és speciális szükségleteinek kielégítése ez által valósul meg.

Az intézmény hálózat és a szolgáltatások kiépítésénél fontos alapelv, hogy minden rászoruló személy, gyermek, idős és fogyatékossgal élő számára biztosított legyen az egyéni problémáját figyelembe vevő, szükséglet alapú illetve a speciális szolgáltatás akadálymentes elérhetősége.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása:

Településünkön a közösségi élet színterei elsősorban a Művelődési Központ, a Városi Könyvtár, a reformátuskovácsházi településrészen működő TEF és a Tájház. Mindkét szervezetnek fontos feladata a város kulturális és közösségi életének szervezése. További feladataik a hagyományörzés, hagyományápolás, szabadidős tevékenység biztosítása, kulturális kínálat nyújtása, kiállítások, tanfolyamok szervezése, felnőttképzésben valamint a kistérség kulturális életében való aktív részvétel. A Művelődési Központ helyszínt és segítséget nyújt a társadalmi élet különféle alkalmainak, részt vesz a város és intézményei rendezvényeinek lebonyolításában. A rendezvények elérhetősége biztosított a város lakosainak számára, hisz legtöbb esetben ingyenes a programokon való részvétel. A város jelentősebb közösségi rendezvényei: Kovácsházi Napok, Városi Karácsony, MOZDULJ KOVÁCSHÁZA! városi sport és gyermeknap, zenés-táncos esték, kézműves táborok (nyár folyamán), Majális, Idősek napja, Foltvarró kiállítás, helytörténeti kiállítások, Kovácsházi alkotók kiállításai, klubok, szakkörök, tanfolyamok, Fürdőfesztivál, Jótékonyági bálak, színházi előadások (felnőtt, gyermek), HANGPRÓBA. Mindkét szervezet elengedhetetlennek tartja a közösségi élet lehetőségeinek, rendezvényeinek további bővülését, valamint szakmai színvonalának emelését. Ennek érdekében keresi a pályázati forrásokat, melynek során a kulturális szolgáltatások a településen élők számára elérhető válik.

A közművelődési intézményrendszer átszervezése következtében 2023. július 1-től a Kalocsa Róza Művelődési Központ Nonprofit Kft. közművelődési feladatai megszűntek, ami a Mezőkovácsházi Városi Könyvtár feladatai közé integrálódott be.

a) közösségi élet színterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	11 045	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsonzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	igen	7 814	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Mezőkovácsházi Városi Könyvtár már évek óta fokozottan figyel az esélyegyenlőségi csoportokra, és ez a pályázatokban is hangsúlyosan megjelenik. Évek óta szerveznek alap és haladó számítástechnikai képzéseket, ahol külön szerveztek képzéseket nyugdíjasoknak és romáknak is. Tapasztalatuk szerint a legaktívabbak a tanulás terén a nők, azon belül is az 50 év felettek.

A településen hagyományosan kerül megrendezésre minden évben a kovácsházi napok, valamint a városi gyermeknap és városi Karácsony ünnepség. Ezeken a rendezvényeken az önkormányzat együttműködik civil szerveződésekkel (nyugdíjas egyesület, Polgárórség, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, M.A.SZ.K Egyesület, Balogh György Honismereti Egyesület) egyházakkal (katolikus és református) és a Román Nemzetiségi Önkormányzattal valamint a TEF reformátuskovácsházi városrészen található telephelyével.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Városunkban a közösségi együttélés szabályait a lakosság betartja, azonban konfliktusok kisebb számban, lokálisan előfordulnak. Ennek oka az itt élő roma lakosság életmódjából, eltérő kultúrájából adódik (lakókörnyezet rendezetlensége, lóirtás, gyermeknevelés szabadabb értelmezése). A konfliktusok következetes kezelésére önkormányzatunk megalkotta a közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartásokról szóló rendeletét. Probléma megoldása nem egyszerű, mert önkormányzati rendeleti szabályokkal, meggyőzéssel, hivatalos felszólításokkal hosszú távú eredmény nem érhető el. Kellő jogszabályi felhatalmazással és megfelelő érdekképviselő esetében – saját közigazgatásból kiválasztott vezető személy útján – a konfliktusok megoldása hatékonyabbá válhat.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A településen található valamennyi nevelési, oktatási intézmény a Magyar Vöröskereszt Bázisintézménye, szoros kapcsolatban állnak a szervezet helyi képviselőjével, többek között ennek is köszönhető, hogy településünk elnyerhette a Humanitárius Település címet.

A Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde az Ifjúsági Vöröskereszt Bázisóvodája,

feladatuk a jól működő kapcsolatok kiépítése a helyi, megyei, országos Ifjúsági Vöröskereszt szervezeteivel. Egymás munkájának kölcsönös segítése a segítségnyújtás lehetőségeinek megkeresése, kialakítása. Céljuk a vöröskereszt eszméinek terjesztése a gyermekek, szülők, pedagógusok bevonásával, és a vöröskeresztes munka megjelenítése az óvodai egészségnevelés területein.

Kapcsolattartás formái:

- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek. (pl. elsősegélynyújtás, táplálkozási tanácsok)
- közös rendezvények szervezése.(pl. elsősegélynyújtó bemutatók gyerekeknek, véradások, ünnepek alkalmával gyermek műsor)
- karitatív gyűjtések szervezésének, lebonyolításának segítése. (adománygyűjtés, pl. cipős doboz akció)

Az intézmény évek óta részt vesz, a megyei gyermekkórházak gyermek osztályait segítő játék és könyvgyűjtési akcióban. A gyűjtés során több játék, plüssfigurák könyvek kerültek átadásra.

Az önkéntesség lényege, hogy segít a környezet és a közösség jobbá tételében.

A Művelődési Központ rendezvényeinek lebonyolítását sok esetben önkéntesek segítik. Az önkéntesek legtöbb esetben a Művelődési Központ klubjainak, szakköreinek vezetői és tagjai, a Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium, valamint a Mezőkovácsházi Alapfokú Művészeti Iskola diákjai, pedagógusai, Vöröskereszt dolgozói, segítői és a mezőkovácsházi lakosok.

A településünkön az elmúlt években több alkalommal került sor adományozásra az önkormányzat és intézményei valamint civil szerveződések kezdeményezésére (Adományok Háza). A Művelődési Központ segíti az adományozás lebonyolítását, szervezését (teret biztosít, gyűjti az adományokat).

2017. évtől Mezőkovácsháza Város Önkormányzata, a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ, TEF Mezőkovácsházi Innovációs, Oktatási és Közösségi Központ, valamint civil szervezetek (Adományok Háza Egyesület, Magyar Vöröskereszt), magánszemélyek közreműködésével évi három alkalommal, a húsvéti ünnepek, az iskolakezdés, és a karácsonyi ünnepek előtt Karitatív Napot tart azon rászoruló személyeknek, akik az év során egyéb segélyezésben, adományozásban nem részesülnek és nehéz szociális körülmények között élnek. A Karitatív Nap során ruhaadomány, tartós élelmiszer csomag és meleg étel kerül kiosztásra.

A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ 2015. óta közreműködik a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara „Magyarok kenyere” programjában. A program során a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara búzát gyűjt össze, majd az ebből készített lisztet eljuttatja az együttműködő szervezetek részére. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ évente 1 000 kilogrammlisztet

oszt szét a rászorulóknak körében a napi élelmezési gondjaik enyhítésére és életminőségüknek javításához.

Pozitív diszkrimináció, mint hátrányt csökkentő tényező figyelhető meg a Magyar Vöröskereszt Békés Vármegyei Szervezet Mezőkovácsházi Területi Szervezetének munkájában. Szervezetük feladata a családok, közösségek erősítése, a családok társadalmi szerepének megerősítése, a családi kohézió növelése. Segítik a fiatalok családi életre való felkészülését, valamint ösztönzik a generációkon átívelő együttműködést.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A településen két nemzetiségi önkormányzat működik, melyek rendszeresen szerveznek hagyományőrző kulturális rendezvényeket, összefogva ezzel a helyi közösség tagjait.

e) helyi lakossági önszerveződések

Lakossági kezdeményezésre az önkormányzat 2 db kupakgyűjtő szívet, míg magánszemély 1 db –ot helyezett el közterületen. Lakossági kezdeményezésre több önszerveződés is civil szervezeteken keresztül valósul meg.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A 2018. évi választási ciklusban sikeresen megalakult ugyan a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, így a roma lakosság érdekképviselete megoldódni látszott. Működésük során kiemelt figyelmet fordítottak a roma kultúra megismertetésére és a hagyományok őrzésére. Az önkormányzatuk tagjai közreműködtek a roma lakosság lakhatási körülményeinek javításában, ösztönözték a roma gyermekek köznevelési intézményekben történő megjelenését.

3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

„Szegénység kultúrájának” mint öröklődő életstílusnak a kialakulása	A családok ösztönzése életvitelük, gazdálkodási szokásaik tudatos változtatására, az egészségügyi prevenció jelentőségének tudatosítása. Megfelelő, biztonságos lakókörnyezet kialakítása, esztétikailag is megfelelően kialakított lakókörnyezet rendbetartása.
Roma lakosság érdekérvényesítésének hiánya, alulképzettség	Roma önkormányzat működésének támogatása, tanulásra életmód váltásra ösztönzés elsősorban az óvodás és általános iskolás korosztályban. Romák visszavezetése a munka világába

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 737	3 039	5 776	47,39%	52,61%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			133	2,30%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	331	352	683	5,73%	6,09%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	73	72	145	1,26%	1,25%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 698	2 940	5638	47,85%	52,15%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			149	2,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	344	360	704	6,10%	6,39%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	65	80	145	1,15%	1,42%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A város demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

A korcsoportos bontásban az elmúlt hat év lakossági adatait mutatjuk be a lenti *táblázatban*, annak érzékeltetésére, hogy településünk népességi adatai tovább romlanak, a gyermekek száma folyamatosan csökken.

Év	lakónépesség (fő)	0-14 éves (fő)	15-17 éves (fő)	18 – 59 éves (fő)	60 – 64 éves (fő)	65 év feletti (fő)
2016.	6043	715	155	3478	529	1166
2017.	5968	700	146	3414	531	1177
2018.	5847	670	148	3317	538	1174
2019.	5776	683	145	3232	523	1193
2020.	5716	679	154	3199	467	1217
2021.	5638	704	145	3120	434	1235
2022.	na.	na.	na.	na.	na.	na.
2023.	na.	na.	na.	na.	na.	na.

(Forrás: TEIR)

A **születési és halálozási** mutatókat is táblázatba foglaltuk, az elmúlt öt évre visszamenőleg. A táblázat adatai jól érzékeltetik azt a számottevő különbséget, mely a természetes fogyás egyik okaként tudható be a városban.

Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Születésszám	37	28	49	49	46	23	46
Halálozás	116	110	98	94	118	118	109

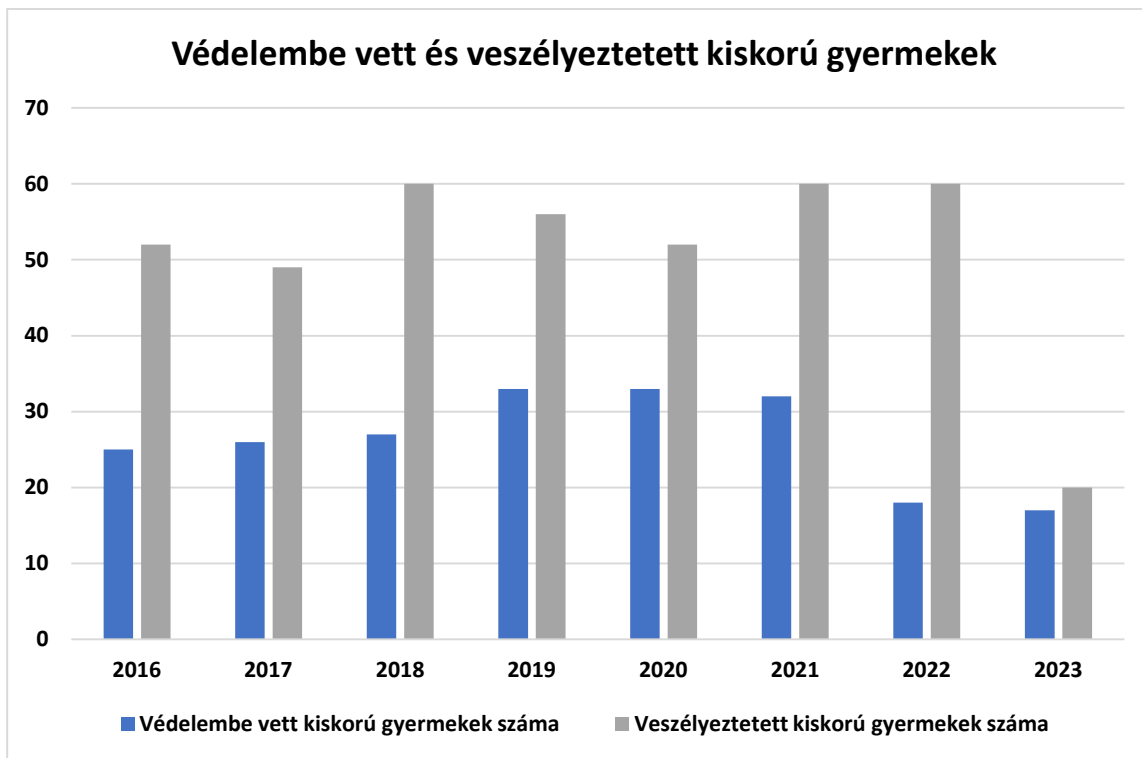
(Forrás: helyi adat)

Örvendetes adat, hogy a születések száma a 2018. évi mélypont után ugrásszerű emelkedést mutat. **2022-ben a születésszám jelentősen visszaesett, mely 2023-ra elérte az előző évek szintjét.** A halálozások száma azonban sajnos még mindig több mint kétszerese a születéseknek.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	25	52
2017	26	49
2018	27	60
2019	33	56
2020	33	52
2021	32	60
2022	18	60
2023	17	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A népesség fogyásával a gyermekek számának csökkenésével egyenes arányban csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma is. Ez azonban csak a pénzügyi támogatás számának csökkenését jelenti, mivel egyéb kedvezmények (nyári gyermekétkeztetés, élelmiszer adományok, Erzsébet-utalványok augusztus, november hónapban) nyújtásával a támogatások aránya nem változott. A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek-és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik. A veszélyeztetettség olyan- a gyermek vagy más személy által tanúsított- magatartás, mulasztás vagy körülmény kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a járási hivatal a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Településünkön biztosított ellátások:

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) gyermekek napközbeni ellátása.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők közül hátrányos helyzetű 2020. évben 86 fő, 2021. évben 104 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 2020. évben 15 fő, 2021. évben 14 gyermek.

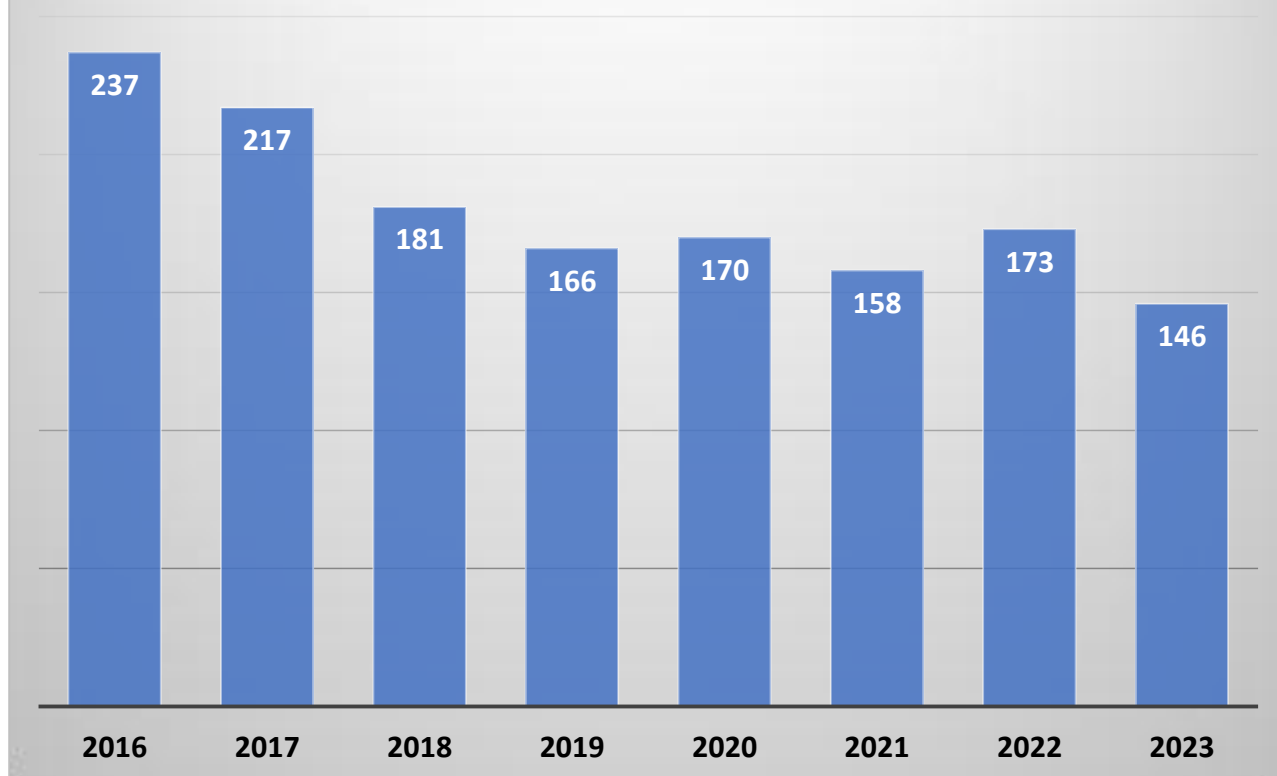
Fogyatékossgal élő, tartósan beteg gyermekek számára vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat, csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek esetében.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	237
2017	217
2018	181
2019	166
2020	170
2021	158
2022	173
2023	146

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete vagy tartós betegsége, fogyatékossága, a család jövedelmi, vagyoni helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

2023-ban bevezetésre került városunkban az iskolakezdési támogatás, melyre évente egy alkalommal jogosult az a mezőkovácsházi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, életvitelszerűen a településen tartózkodó, gyermekét saját háztartásában nevelő szülő, törvényes képviselő, akinek gyermeke vele közös lakcímen lakik, nappali rendszerű oktatásban az általános iskola 1-8. évfolyamán tanul és akinek családjában a közös háztartásban élők egy főre eső havi jövedelmének összege a szociális vetítési alap mindenkori legkisebb összegének 900 %-át nem haladja meg. Az iskolakezdési támogatás pénzügyi szociális támogatás, amelynek összege gyermekekenként 10.000 Ft.

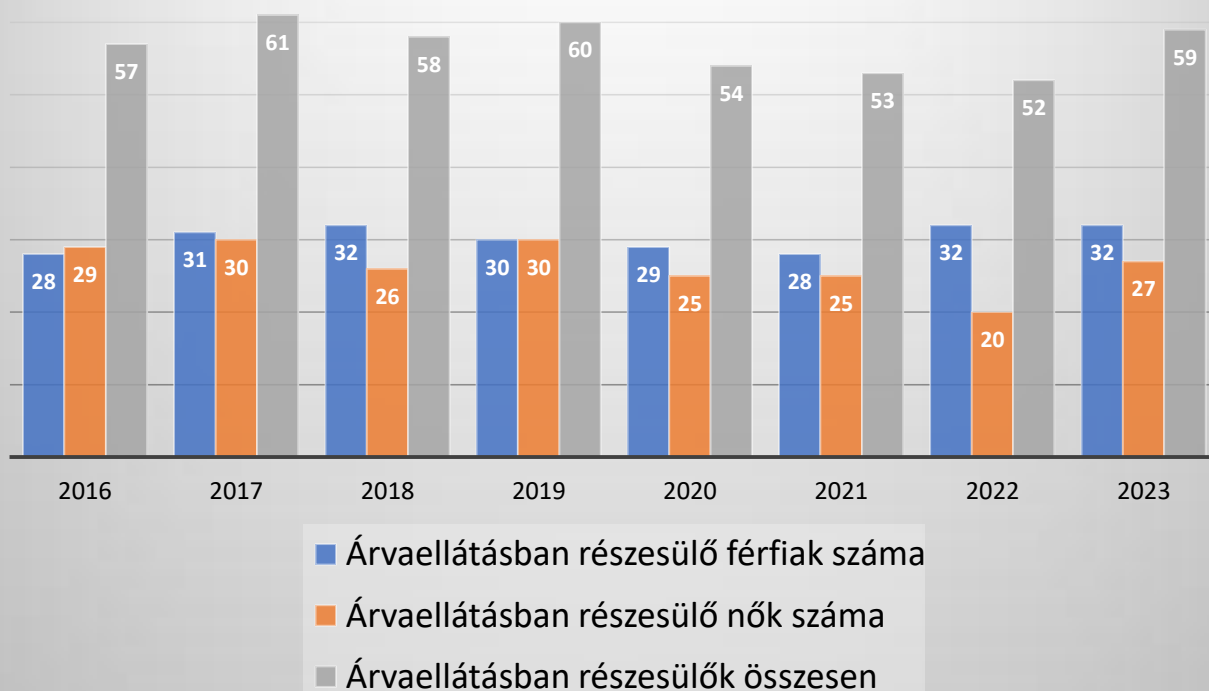
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	28	29	57
2017	31	30	61
2018	32	26	58
2019	30	30	60
2020	29	25	54
2021	28	25	53
2022	32	20	52
2023	32	27	59

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Árvaellátásban részesülők száma

Életkezdési támogatás

2017. évben a képviselő-testület elfogadta az újszülöttek életkezdési támogatásáról szóló helyi rendeletét, amelyben egyszeri 10.000.-Ft juttatásával támogatja azokat a gyermekeket, akik szülei a Magyar Államkincstárnál megnyitják a számlát a babakötvényre.

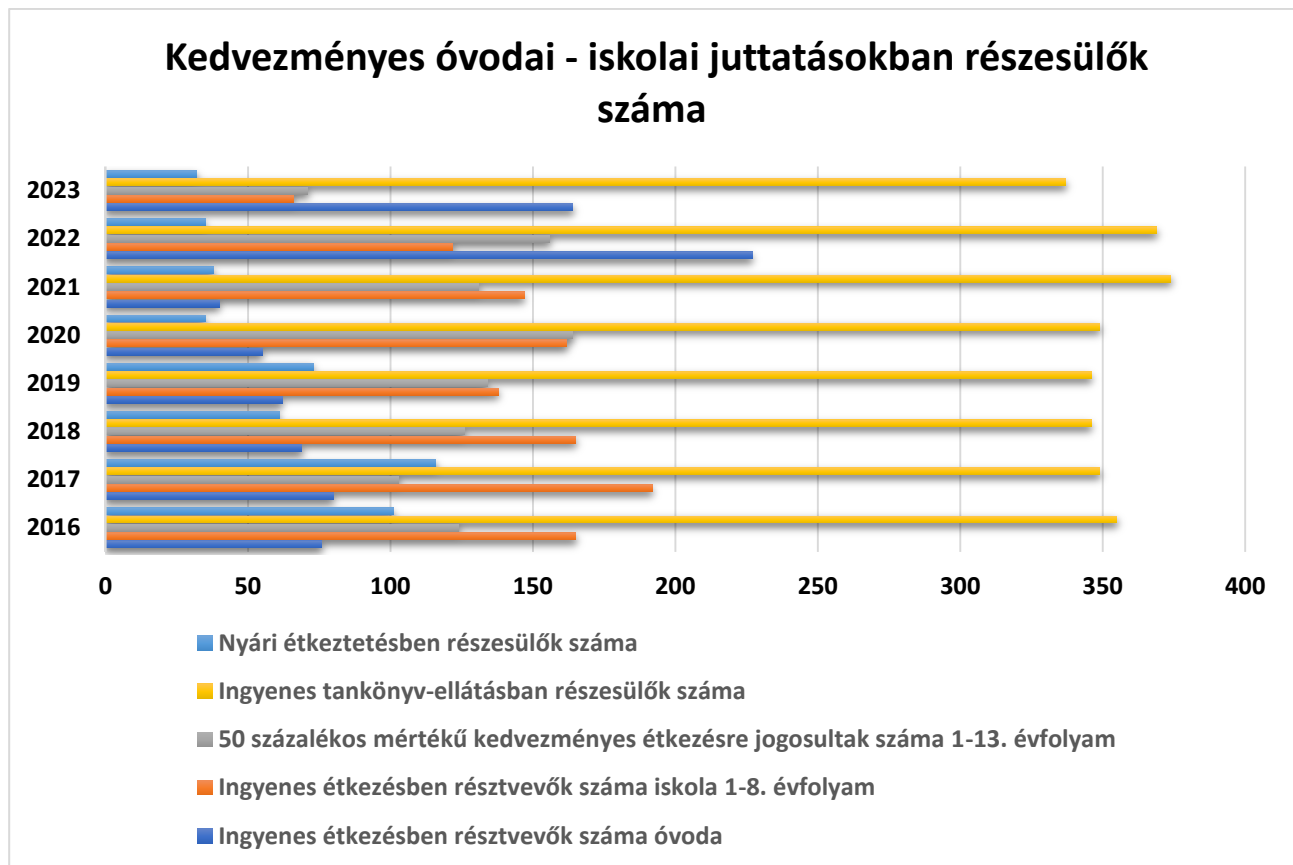
Önkormányzatunk minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjprogramhoz. Az ösztöndíjat igénylő fiatalok száma évről évre csökken.

A bölcsődei szolgáltatás igénybevétele esetén jövedelmi helyzet és a családban nevelkedő gyermeklétszám alapján kedvezményes illetve térítésmentes igénybe vételt tesz lehetővé.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	76	165	124	355	-	101
2017	80	192	103	349	-	116
2018	69	165	126	346	-	61
2019	62	138	134	346	-	73
2020	55	162	164	349	-	35
2021	40	147	131	374	-	38
2022	227	122	156	369	-	35
2023	164	66	71	337	-	32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete:

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek száma a településen 1 fő.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői

Mezőkovácsházán nincs ilyen jellemzőkkel bíró család, hátrányos helyzetű gyermek.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Mezőkovácsháza város keleti részében található szegregátum területén 2 fő hátrányos helyzetű gyermek él, alacsony jövedelmű családban, nehéz életkörülmények között. A közintézményekhez és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésük akadályozott, lakókörnyezetétől 2 kilométerre található egészségügyi ellátás, a közlekedést nehezíti, hogy a megfelelő minőségű, pormentes út hiánya. A Reformátuskovácsházi városrészben található szegregációval veszélyeztetett területen 3 fő hátrányos helyzetű gyermek él. A városrész lemaradása különösen nagy a lakások műszaki állapota, komfortfokozata és a közszolgáltatások elmaradásának tekintetében. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés itt is nehézségekbe ütközik, az egészségügyi alapellátás infrastruktúrája hiányos a fontosabb közintézmények, oktatási intézmények 3,5 kilométerre találhatóak.

A két területtől távol helyezkednek el a kulturális, művészeti és sportolási lehetőségek, beszűkültek a társas kapcsolatok, a közösségi programokra való eljutás akadályoztatott, a közterületek minősége leromlott.

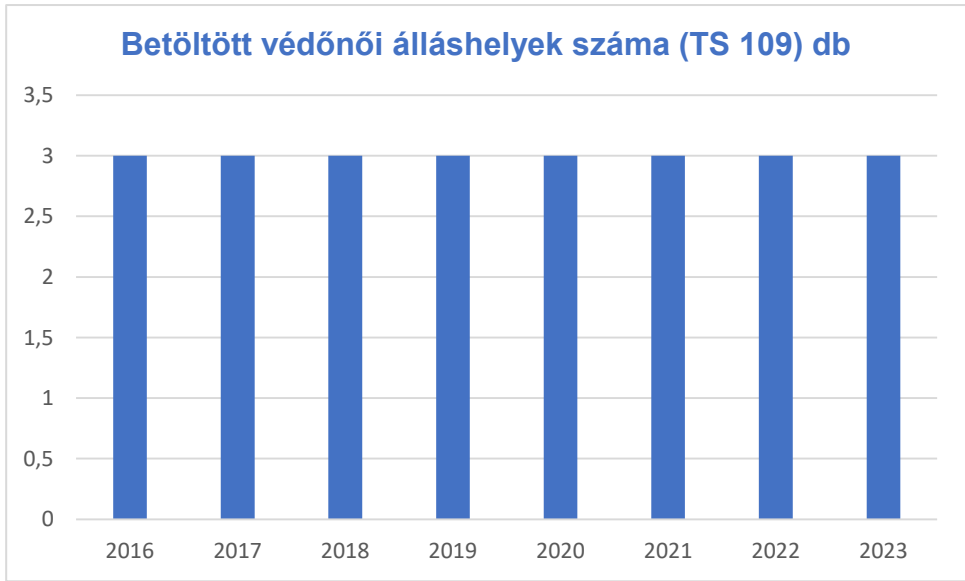
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

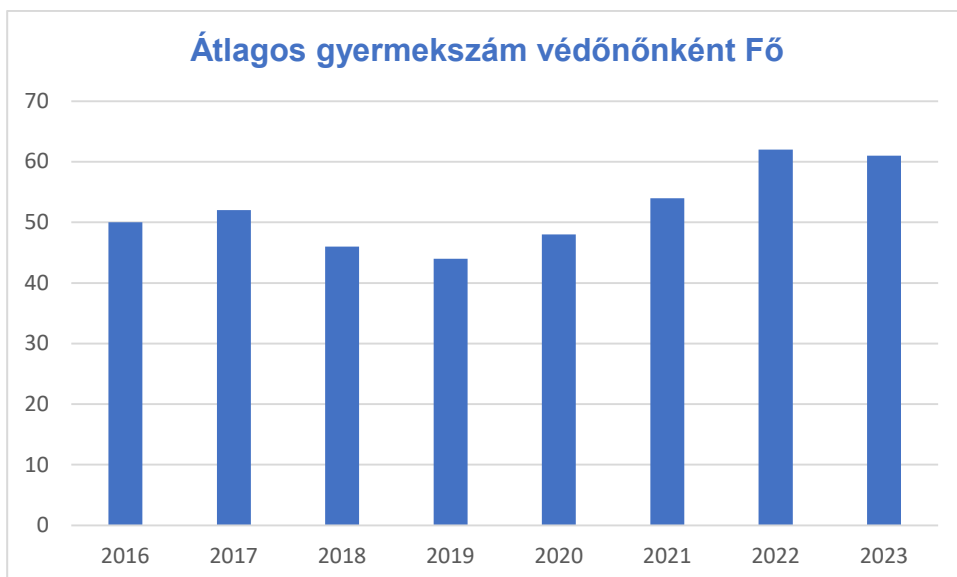
2017. év végén 18 év alattiak esetében 73 fő hátrányos és 23 fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermek volt. Minden szolgáltatáshoz hozzáférésük biztosított (védőnő, gyermekorvos, étkeztetés, egyéb ellátások). A szolgáltatást biztosító intézmények nem teljes körűen akadálymentesítettek, így a nagyon kis létszámú (10 fő alatti) fogyatékkal élő (mozgás, látás, hallás, értelmi sérült) gyermekek számára a szolgáltatásokhoz való hozzáférés csak részben biztosított.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	3	149	50
2017	3	156	52
2018	3	139	46
2019	3	132	44
2020	3	144	48
2021	3	161	54
2022	3	186	62
2023	3	184	61

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Mezőkovácsházán jelenleg 2 területi védőnői álláshely és egy iskolai védőnői státusz van, minden álláshely betöltött. A területi védőnők két védőnői körzetben dolgoznak, melyben Mezőkovácsháza város 5613 fő lakosából a 0-18 éves korosztály gyermekeit és a várandós kismamák, valamint a Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde kisgyermekeinek gondozását végzik. Az iskola védőnő a Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium tanulójának ellátásáról gondoskodik.

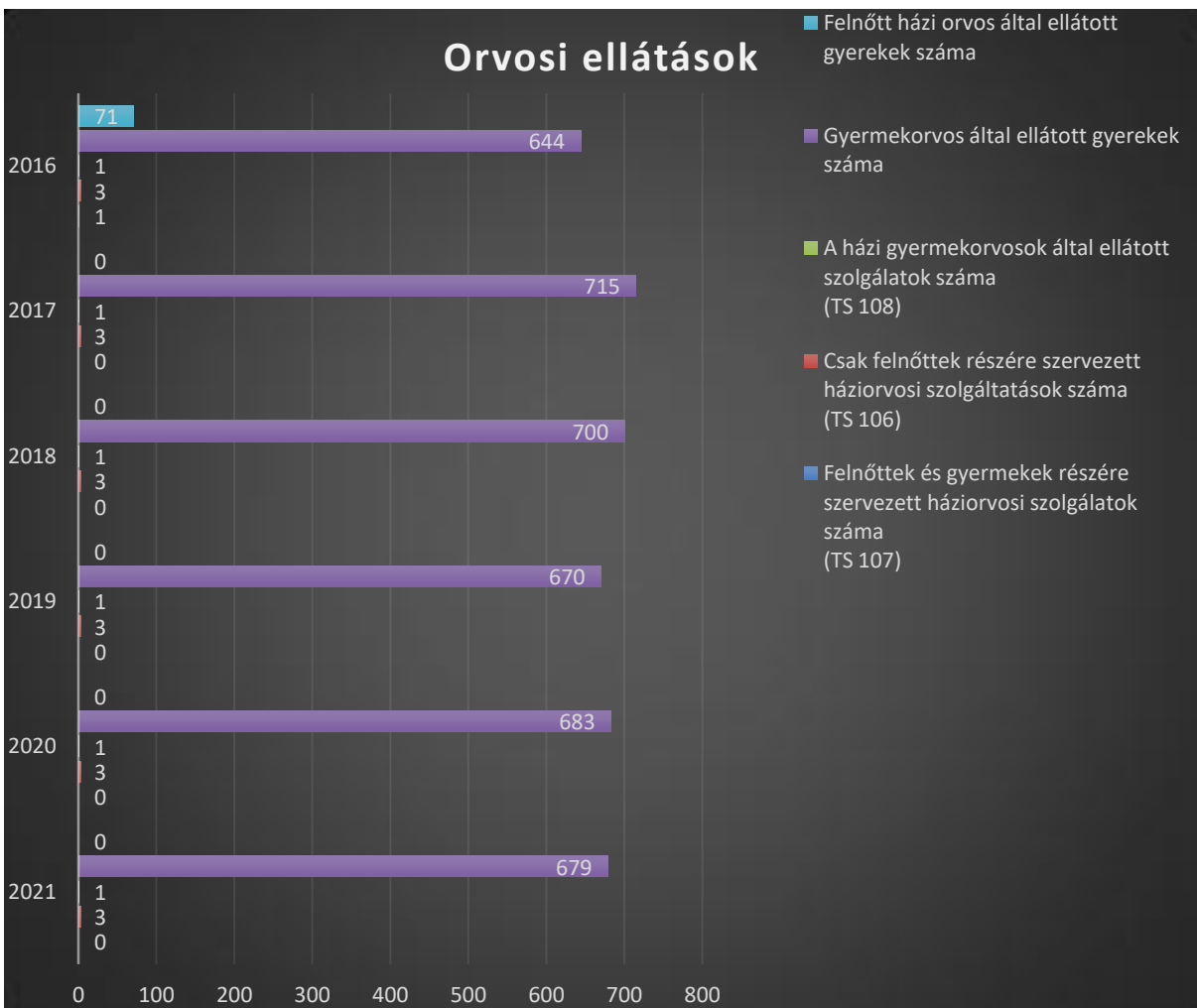
Évente státuszvizsgálatok alkalmával a gyermekek testi, mentális, szociális fejlettségét, érzékszéri-, mozgás-, és beszédfejlődését ellenőrzik. Az egészségügyi prevenciók tevékenységük egyik fő tevékenységi területe a kötelező védőoltások megszervezése, a szülők tájékoztatása a kötelező és térítés ellenében igénybe vehető védőoltásokról, azok esedékességéről, az orvosi tanácsadásról tájékoztatás adása, a szűrővizsgálatokra való behívás, a szűrővizsgálatok eredményeinek nyomon követése, az esetleges további vizsgálatokra történő beutalás esetén, a szakvizsgálatok megtörténtének követése.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	3	1	644	71
2017	0	3	1	715	0

2018	0	3	1	700	0
2019	0	3	1	670	0
2020	0	3	1	683	0
2021	0	3	1	679	0
2022	0	3	1	697	0
2023	0	3	1	694	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön egy gyermekorvosi körzet van, a szolgálat álláshelye betöltött, a csecsemő- és gyermekgyógyász szakorvos a 0-18 éves korú gyermekek egészségügyi alapellátását biztosítja.

A helyi járóbeteg szakellátó intézményben csecsemő és gyermekgyógyászati szakrendelés, ezen belül gyermek pulmonológia működik, melynek keretében lehetőség van a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermekek tartós betegségének (allergia, asztma stb.) szakorvosi véleményének beszerzésére helyben.

Gyermekorvosi kezdeményezésre bevetésre került az agyhártyagyulladást okozó meningococcus baktérium B típusa elleni és a rotavírus - fertőzés elleni védőoltás, melyre jogosult az a mezőkovácsházi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, életvitelszerűen a településen tartózkodó, gyermekét saját háztartásában nevelő szülő, törvényes képviselő, akinek gyermeke vele közös lakcímen lakik, második életévét még

nem töltötte be és akinek családjában a közös háztartásban élők egy főre eső havi jövedelmének összege a 250.000,- forintot nem haladja meg.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Négy Évszak Óvoda és Bölcsődében SNI ellátottak száma évek óta közel azonos számú, 4-6 fő. A BTMN gyermekek számai is hasonlóan azonos számú 5-8 fő. Városunk és környező települések gyermekeinek speciális igényeinek ellátását saját intézményében foglalkoztatott, speciálisan képzett terapeuták segítségével igyekszik biztosítani.

- 2 fő TSMT/II. szenzomotoros terápiában képzett,
- 1 főfejlesztőpedagógusszakvizsgázottóvodapedagógussegítiazellátásiigényekkielégítését.

A gyermekek fejlesztéséhez igény esetén speciális szakemberek, logopédus, gyógypedagógus, szomatopedagógus segítségét vesszük igénybe. A korai fejlesztési igényeket az EFI iroda jóvoltából heti két nap tudja biztosítani az önkormányzat.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, Gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

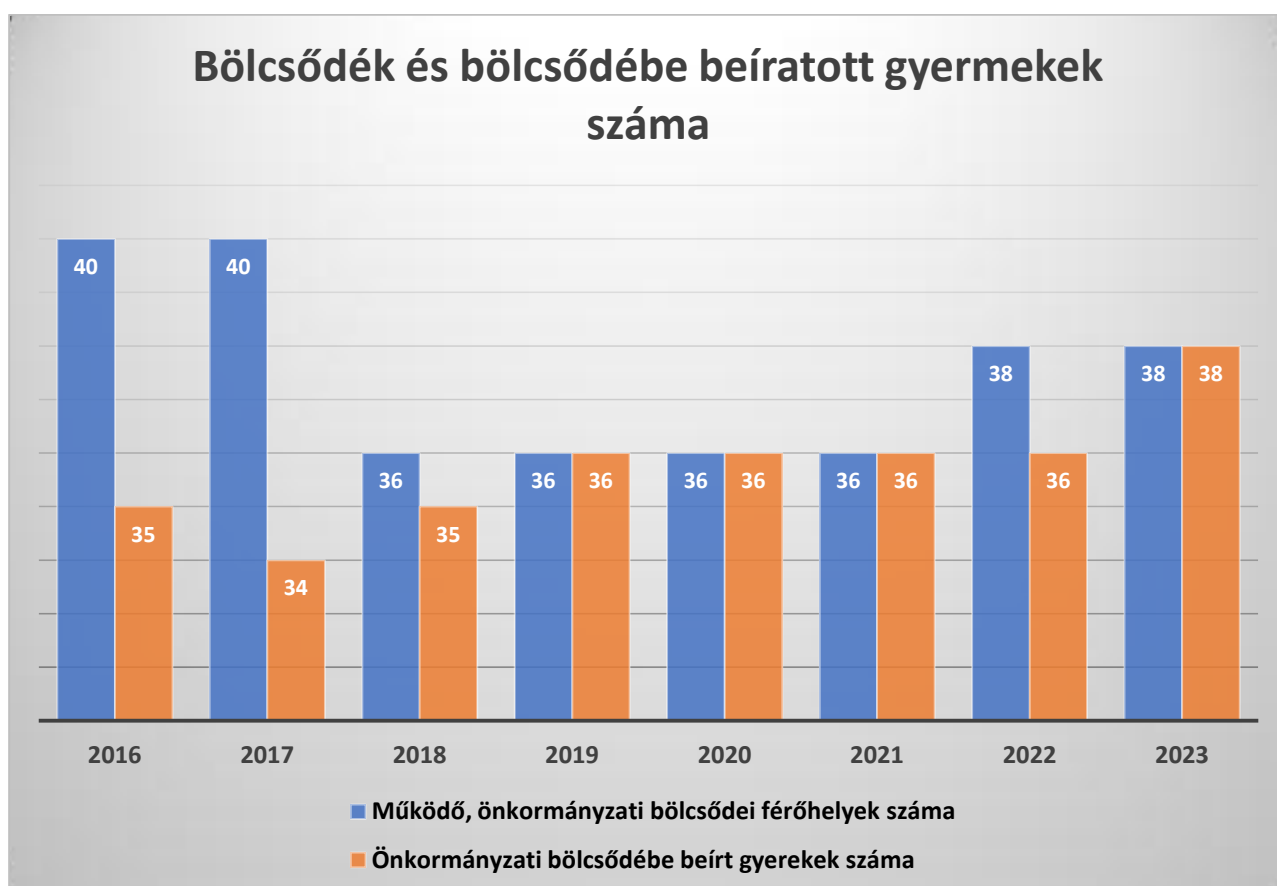
A 3.6. pont f.) alpontjában részletezettek szerint a gyermekjóléti alapellátás szolgáltatásai teljes körűen biztosítottak a településen. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ keretében működő Család és Gyermekjóléti Szolgálat által működtetett jelzőrendszer elősegíti a problémák feltárását és azokra történő azonnali reagálást, a szükségletnek megfelelő szolgáltatás nyújtásával, problémakezeléssel. A szolgálatszervezési, szolgáltatási és gondozási feladatait 1 fő családsegítő végzi az intézménynél, szoros együttműködésben a szociális szolgáltatások munkatársaival valamint a jelzőrendszer további tagjaival (védőnői szolgálat, köznevelési intézmények, rendőrség, háziorvosi szolgálatok stb.)

A Család és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatása 2018. 09. 01-től az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység. A segítő tevékenység feladatellátása során a szakember együtt dolgozik a pedagógussal, a szülővel és az oktatási, nevelési intézmény gyermekközösségével. Az elsődleges célja a prevenció, valamint az intézményekben jelentkező szociális problémák, hátrányok kezelése.

e)gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	40	35
2017	40	34
2018	36	35
2019	36	36
2020	36	36
2021	36	36
2022	38	36
2023	38	38

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

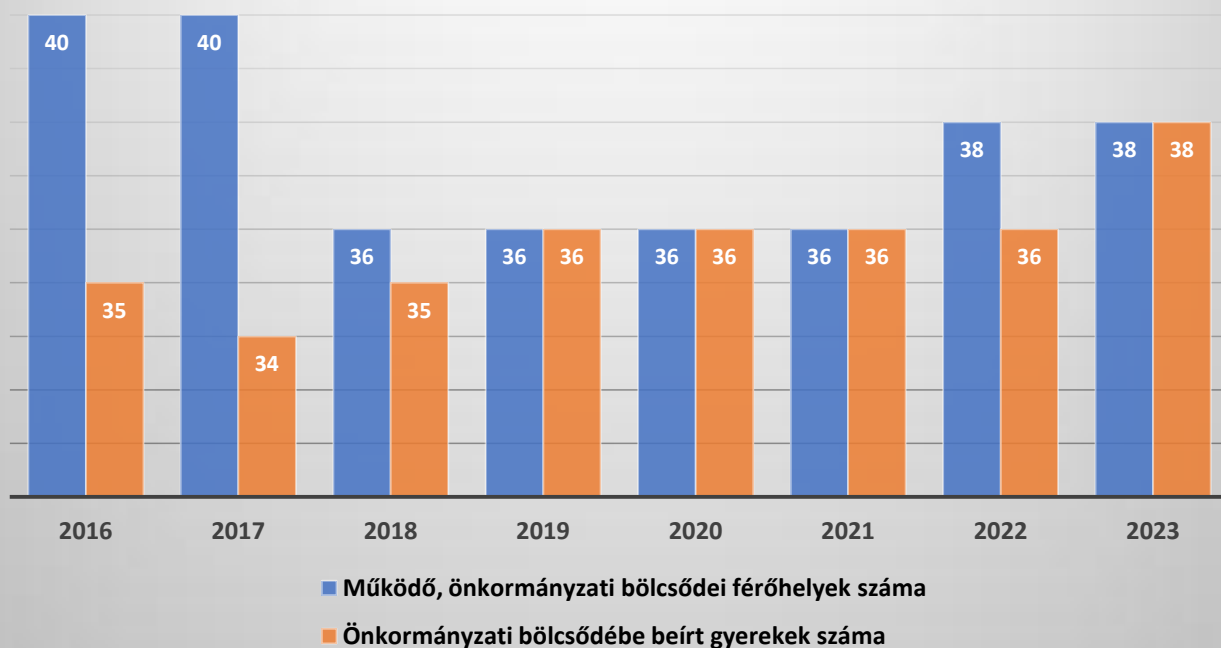

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	40	35
2017	0	0	0	0	0	0	40	34
2018	0	0	0	0	0	0	36	35
2019	0	0	0	0	0	0	36	36
2020	0	0	0	0	0	0	36	36
2021	0	0	0	0	0	0	36	36
2022	0	0	0	0	0	0	36	36
2023	0	0	0	0	0	0	38	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

f) gyermekvédelem

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében a gyermekvédelem azonos a nem ebben a kategóriába tartozó gyermek esetében alkalmazottal. Fokozott odafigyelés a jövedelmi helyzet miatt esetleg fennálló vagy várhatóan bekövetkező ellátási nehézségek miatt fontos (a gyermekek megfelelő ellátása: étkeztetés, ruházkodás, lakhatás feltételeinek biztosítása). Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ keretében működő Család és Gyermejjóléti Szolgálat, Család és Gyermejjóléti Központ a gyámhatóság, a gyermekvédelmi felelősök és egyéb társadalmi és civil szervek napi szintű együttműködése a biztosítéka az önkormányzat területén tapasztalható megfelelő szintű gyermekvédelmi ellátásnak. A Család és Gyermejjóléti Szolgálat által Mezőkovácsházán működtetett jelzőrendszere elősegíti a problémák feltárását és azokra történő azonnali reagálást, a szükségletnek megfelelő szolgáltatás nyújtásával, problémakezeléssel. A Család és Gyermejjóléti Központ a jelzőrendszer aktív és hatékony működtetését 7 fő esetmenedzserrel és 1 fő szociális asszisztenssel segíti a Mezőkovácsházai Járás egész területén.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetbe kerülő családok, gyermekek esetében többféle támogatás igénybevétele lehetséges, az adott krízishelyzettől függően. Az önkormányzat 5/2015. (II. 27.) rendelete szabályozza a pénzbeli juttatás nyújtásának szabályait. A benyújtott kérelmek esetében a létfenntartást veszélyeztető körülményt vizsgálja a hivatal. Ezt követően a kérelmekről az Ügyrendi, Kulturális és Szociális Bizottság dönt minden hónapban. Bizonyos halasztást nem tűrő esetekben a szószerinti krízishelyzetben (betegség, gyógyszerek, haláleset, azonnali utazás kapcsán útiköltség stb.) polgármester úr dönthet azonnal, saját hatáskörében. 2017. évben 31 támogatási esetszám történt. Elsősorban természetbeni juttatásként, köztemetésként, ruházat, bútortartás biztosításával, de leggyakrabban élelmiszer vásárlással valósult meg. Azonnali lakhatás biztosítása is megoldható és átmeneti elhelyezésre pedig Orosházi önkormányzattal van élő szerződése településünknek.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az önkormányzatnak és intézményeinek egyre több pályázati lehetősége nyílik egészségfejlesztési-, sport és szabadidős tevékenységek megrendezésére. Ezek általában ingyenesen hozzáférhetőek a gyermekek számára. Ezek a rendezvények mind a lakosság mind az intézmények életében hagyománnyá kezdenek válni, melyet az évről- évre emelkedő részvételi arányok is kifejeznek. Ilyen hagyománnyá váló rendezvény a legalább éves szinten megrendezett egészségnap szűrővizsgálatokkal és egészséges életmódra nevelő tanácsadással. Több éve kerül megrendezésre már a hagyománynak számító Kovácsházi három próba (futás, kerékpár, túra), valamint első alkalommal hagyományteremtő szándékkal 2013-ban megrendezett Mozdulj Kovácsháza sport

program. Az októberi városi Gyalogló nappal bővült a szabadidős programjaink kínálata. Évek óta szeptemberben az Európai Diák sportnaphoz kapcsolódik az általános iskola.

A Városi Könyvtár és a Kalocsa Róza Kft évek óta szervez a nyári szünetekben kézműves, olvasó, és általános műveltségi táborokat, amelyek a pályázati támogatás miatt kedvezményes részvételi díjjal vehetők igénybe. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai program megvalósítását segítő kísérleti program keretében június hónap 3. hetében 5 csoportban napközis tábort, a 4. héten pedig Szanazugban egy bennlakásos tábort szervezett az általános iskola. Az Erzsébet-táborok keretében évek óta több turnusban foglalkoztatják tanulóikat. 2018-ban 4 Erzsébet-tábor volt, melyből egy Fonyód ligeten került megvalósításra. A kéz a kézben pályázat keretében a testvériskola diákjaival közösen Balatongyörökön táboroztak a tanulók. A Digitális jólét pályázat keretében digitális sarok kialakítása van folyamatban, az intézményben.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szüneti) ingyenes tankönyv

Gyermekétkeztetés a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ fenntartásában működő napközi konyhán biztosított mind a bölcsődés, mind az óvodás gyermekek, mind pedig az általános és középiskolai diákok számára. 2010 évben bevezetett Minta-menza program az egészséges táplálkozásban játszik kiemelkedő szerepet. Hétfégi étkeztetés a kollégiumi diákok számára biztosított. Az intézményi és szüneti gyermekétkeztetés térítés mentesen biztosított a jövedelem határt el nem érő és a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok számára.

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
  - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
  - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
  - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munka vállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
- az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
  - nevelésbe vették,

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el.

- az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
  - nevelésbe vették, vagy
  - utógondozói ellátásban részesül.

Szünidei gyermekétkeztetés:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2016. január 1. nappal hatályba lépett 21/C.§-a értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a jogszabályban előírtak alapján köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Jelenleg településünkön ilyen programok nincsenek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Adatok nem állnak rendelkezésre.

l) hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Városi karácsony, újszülöttek köszöntése, a kedvezményes nyári táborok, az önkormányzat által biztosított ingyenesen igénybe vehető nyári napközis tábor, a Városi Könyvtár és **Művelődési Központ a Kalocsa-Réza Kft.** által szervezett, pályázati forrásból finanszírozott tematikus táborok, a tehetség gondozás, mind a gyermekek jobb és teljesebb ellátását szolgálják.

A Mezőkovácsházi Tehetségsegítő Tanács Mezőkovácsháza város köznevelési intézményeinek – óvoda, általános iskola, gimnázium – komplex tehetség gondozását, esélyegyenlőségét, pozitív diszkriminációját támogató szervezet.

A köznevelési intézményekben folyó oktatás színvonala és a tehetség gondozás eredményeként mindhárom intézmény kiváló akkreditált tehetségpont, az óvodában 1 fő, az általános iskolában 2 fő, a gimnáziumban szintén 2 fő tehetségfejlesztő pedagógus áll rendelkezésre.

Az óvodai tehetséggondozást jelenleg 3 speciális szakmai műhelyben, az átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkező, feladat iránti erős motivációval, elkötelezettséggel rendelkező gyermekek részre pedig a szabadidős tevékenységek alkalmával, változatos tevékenységek felkínálásával, (barkácsolás, zenehallgatás, dramatizálás, mozgás, stb.) biztosítják.

Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium általános iskolai intézményegységében már hosszú évek óta magas színvonalon folyik a tehetséggondozás. A programba beválogatott tanulók magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakból gazdagító foglalkozások keretében bővíthetik ismereteiket. A program alapelvei: tudományterületek integrálása a képességfejlesztés érdekében; a tudásszint növelése a szaktárgyi versenyekbe történő bekapcsolódással; a tanulók kreativitásának fejlesztése és a tevékenység-központúság, valamint a testi-kinesztetikus képességek fejlesztése.

Minden tanulónk számára adott a lehetőség, hogy tehetséggondozó műhelyek munkájában vegyen részt:

- Színjátszó Tehetséggondozó Műhely
- Közlekedési Tehetséggondozó Műhely
- Táblajátékos Tehetséggondozó Műhely
- Sakk Tehetséggondozó Műhely – jelenleg szakember hiányában szünetel
- Néptánc Tehetséggondozó Műhely – jelenleg szakember hiányában szünetel

Fontos feladatnak tekintjük az alsó tagozattól kezdve a hátrányos szociokulturális helyzetű gyerekek lemaradásának csökkentését is. Ennek kiváló terepe a kooperatív tanulás. Ezt a tanulási módszert a felső tagozaton is alkalmazzuk.

A Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium gimnáziumi intézményegysége keretén belül legfontosabb célként a kétszintű érettségi vizsgákra való eredményes felkészítés került megfogalmazásra, amelynek következtében a tanulók magas arányban juthatnak tovább a felsőfokú intézményekbe.

Az idegen nyelvek magas óraszámú és csoportbontásban történő oktatása az eredményes középfokú és felsőfokú nyelvvizsgákra való felkészülést biztosítja. Ezt kívánják erősíteni a nyelvvizsgák számának fokozásával, mely a törvényi előírásoknak megfelelően „belépő” feltétel lesz a felsőoktatásba. Az intézmény EuroExam nyelvvizsga központként is működik, cél a nyelvvizsga események, felkészítő tanfolyamok, eredményes nyelvvizsgák számának emelése. A gimnáziumi képzés területén kiemelt tantárgyként kerül kezelésre az informatika tantárgyat, amelynek oktatása során a tanulók ECDL-vizsgára készülnek fel. Cél a térség informatikai

képességeinek fejlesztése, ECDL tanfolyamok szervezése, sikeres vizsgák lebonyolítása a járásban, beiskolázási körzetünkben.

Az előző években elindult innovációk szintén teret kapnak a képzési formában: gazdasági, vállalkozási ismeretek elsajátítása, drámapedagógiai módszerek alkalmazása, tanulás-módszertani ismeretek nyújtása, a kompetencia-alapú oktatás módszereinek alkalmazása a tantárgyak oktatása területén, emellett fontos szerepet kap a tehetséggondozás és a tanulók felzárkóztatása. Az iskola akkreditált tehetségpont, a művészeti iskola bázisintézmény.

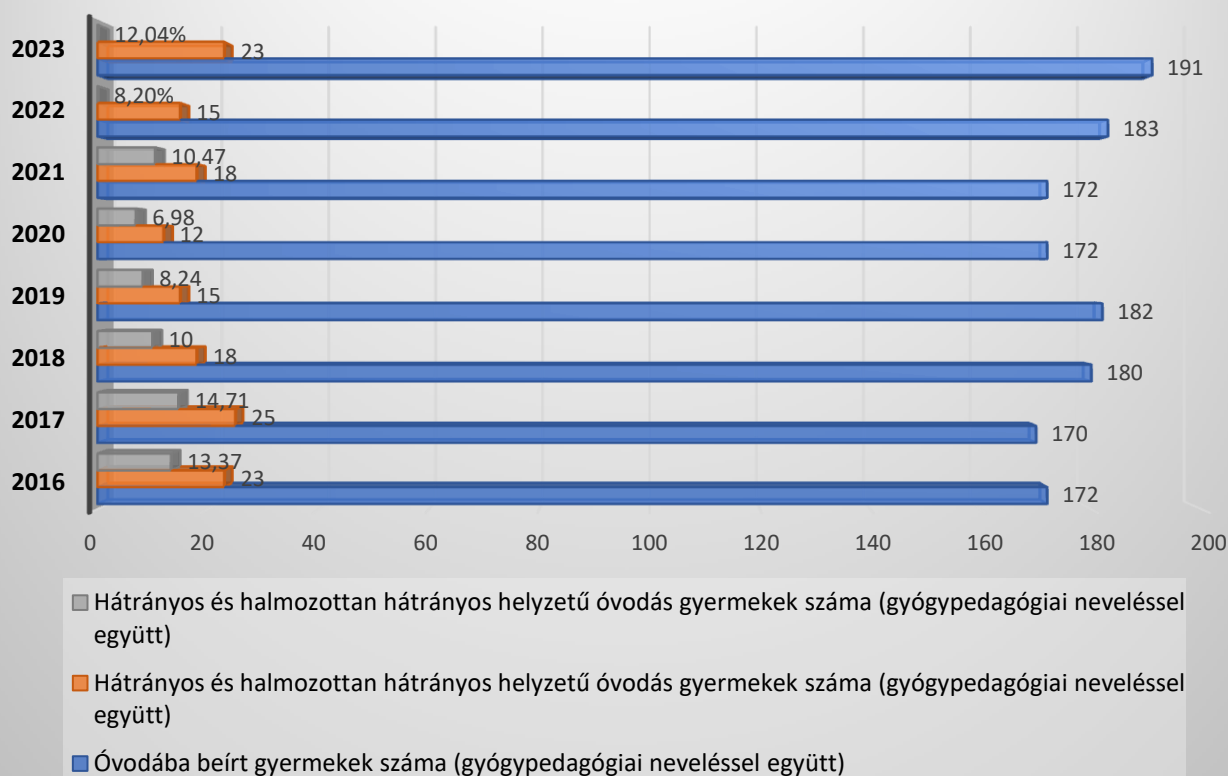
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátásaa köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetősége

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	172	23	13,37
2017	170	25	14,71
2018	180	18	10,00
2019	182	15	8,24
2020	172	12	6,98
2021	172	18	10,47
2022	183	15	8,2%
2023	191	23	12,04%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

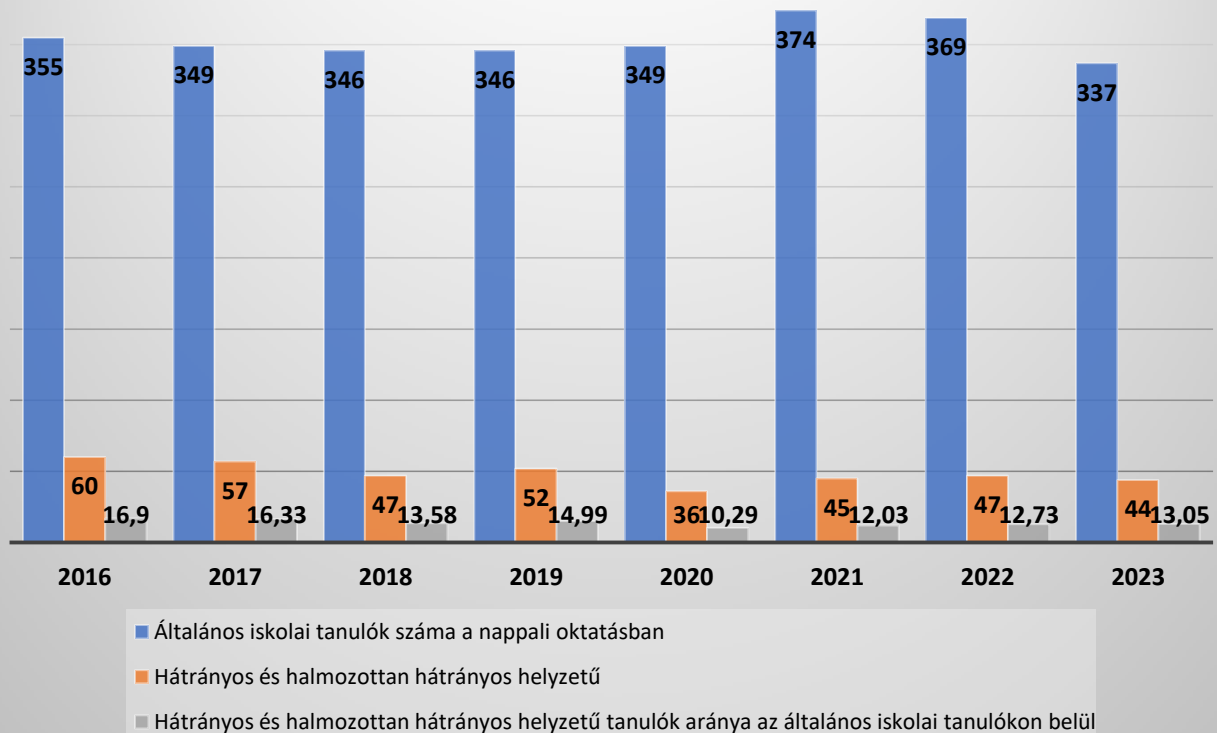

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	355	60	16,90
2017	349	57	16,33
2018	346	47	13,58
2019	346	52	14,99
2020	349	36	10,29
2021	374	45	12,03
2022	369	47	12,73
2023	337	44	13,05

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	22	10	0	0	0	0
2017	21	11	0	0	0	0
2018	18	10	0	0	0	0
2019	7	4	0	0	0	0
2020	17	9	0	0	0	0
2021	13	7	0	0	0	0
2022	13	7	0	0	0	0
2023	19	12	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

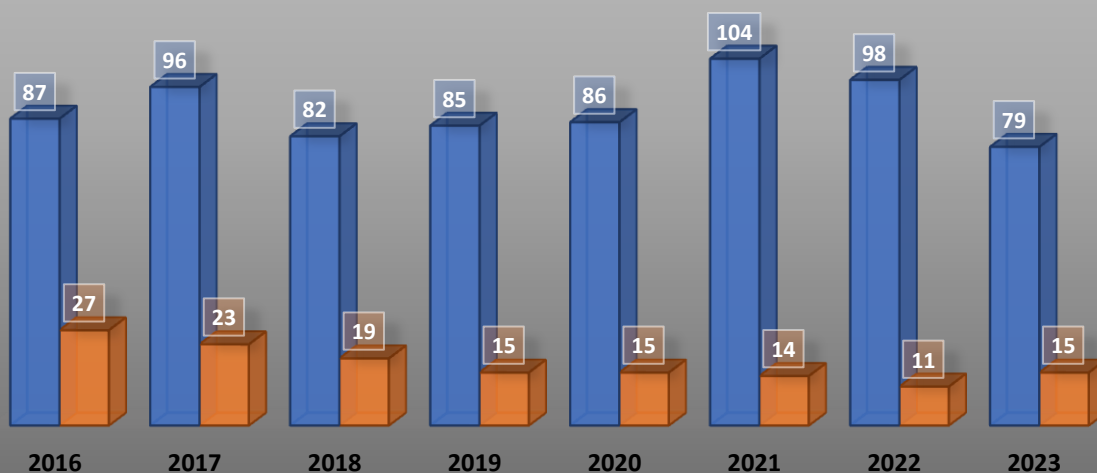
4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	87	27
2017	96	23
2018	82	19
2019	85	15
2020	86	15
2021	104	14
2022	98	11
2023	79	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZET

- Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
- Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma

Az Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde saját esélyegyenlőségi tervet készített a HH, HHH, gyermekek hátrányainak csökkentésével kapcsolatosan, amely Pedagógiai Program része A gyermekek SNI, BTMN egyéni hátrányainak csökkentése érdekében a gyermekek fejlesztésének tervezése, megvalósítása, értékelése külön egységet képez a csoport naplóban a nevelés tervezésénél. A gyermekek egyéni fejlesztésének nyomon követését egyéni fejlesztési naplóban rögzítjük. A gyermek fejlődését rögzítő naplónk „Fejlődésem lépései” egyéni fejlesztési napló címen a „Jó gyakorlatok között megtalálható az Educatio honlapján. Az SNI, BTMN gyermekek fejlesztéséhez speciális szakemberek segítségét vesszük igénybe. (logopédus, gyógypedagógus, szomatopedagógus, stb.)

A táblázatból egyértelműen kitűnik, hogy a tanulói összlétszám évről évre kismértékű csökkenést mutat. A hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók száma 2016. évtől jelentős mértékben csökkent, feltételezhetően a jogszabályi feltételrendszer változása következtében.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók száma (RGYK) a vizsgált időszakokban változó. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek számában egyértelmű csökkenő tendencia figyelhető meg, a beilleszkedési-, tanulási-, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók tekintetében azonban csökkenő gyermek létszám mellett növekedés figyelhető meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók (SNI) és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTMN) fejlesztő foglalkozásai a jogszabályban meghatározottaknak megfelelően lettek kialakítva. A különleges bánásmódot igénylő tanulók megsegítése, fejlesztése a tanórákon is kiemelt feladat. Az SNI tanulók közül a logopédiai ellátásra szorulókat a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mezőkovácsházi Tagintézménye látja el.

Az iskolában fontos feladat, hogy a szociális hátránnyal küzdő gyermekek nevelése-oktatása a tanuló javát szolgálja. Feladataik: tudatos értékválasztásra ösztönzés, a fegyelem javítását célzó intézkedési terv feladatainak megvalósítása, a veszélyeztetettség jelzése.

A család, mint az elsődleges szociális háttér mellett igen jelentős szerepük van az iskolának a gyermekek testi, lelki és társas fejlődésében, a tanulókat esetlegesen ért veszélyeztetettség prevenciójában, az okok feltárásában. A helyi Család – és Gyermekjóléti Szolgálattal kitűnő kapcsolatot ápolnak.

Mezőkovácsházán az oktatás, képzés területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor. Az esélyegyenlőség biztosítására gyógypedagógust alkalmaztak.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

**4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai
(A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)**

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG

Az óvoda telephelyeinek száma (db)	3	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4 5	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	218	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	8 9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07:00	17:00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	nincs ilyen	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	17	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	17	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	8 9	0
Kisegítő személyzet	3 4	0

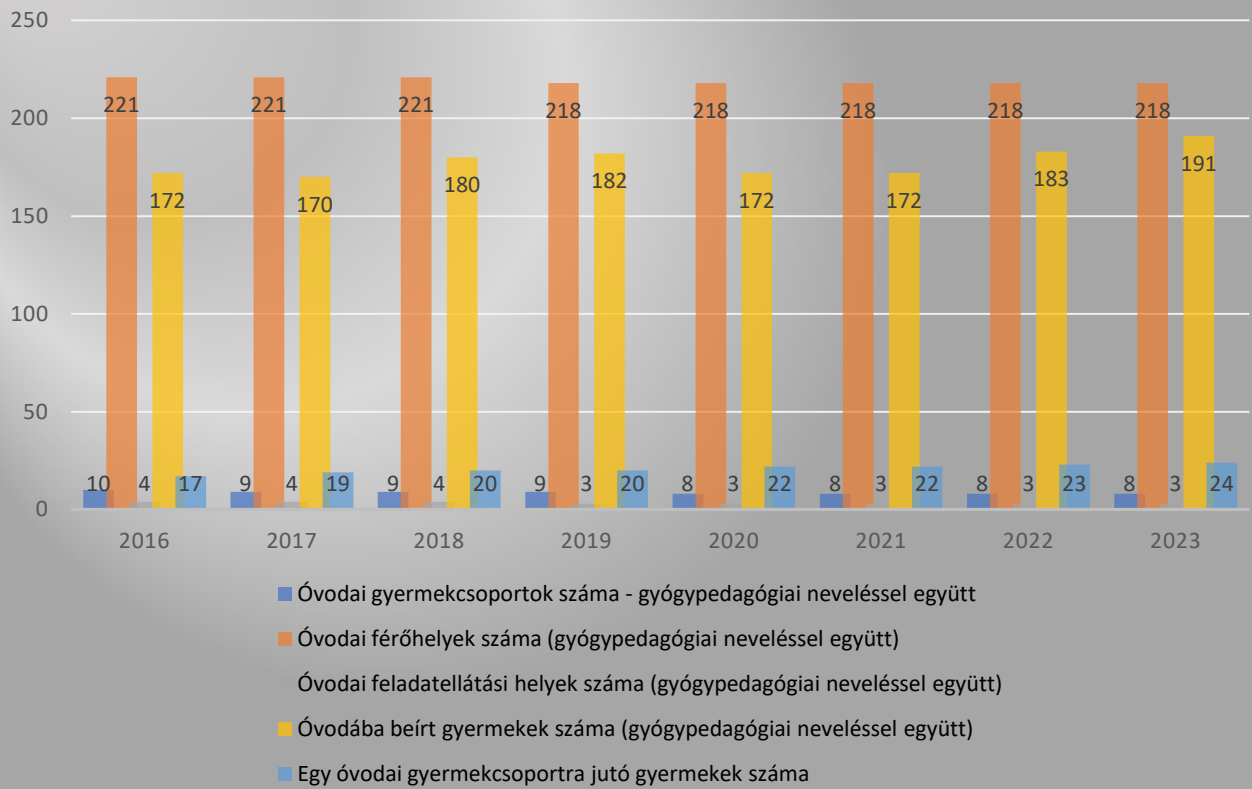
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

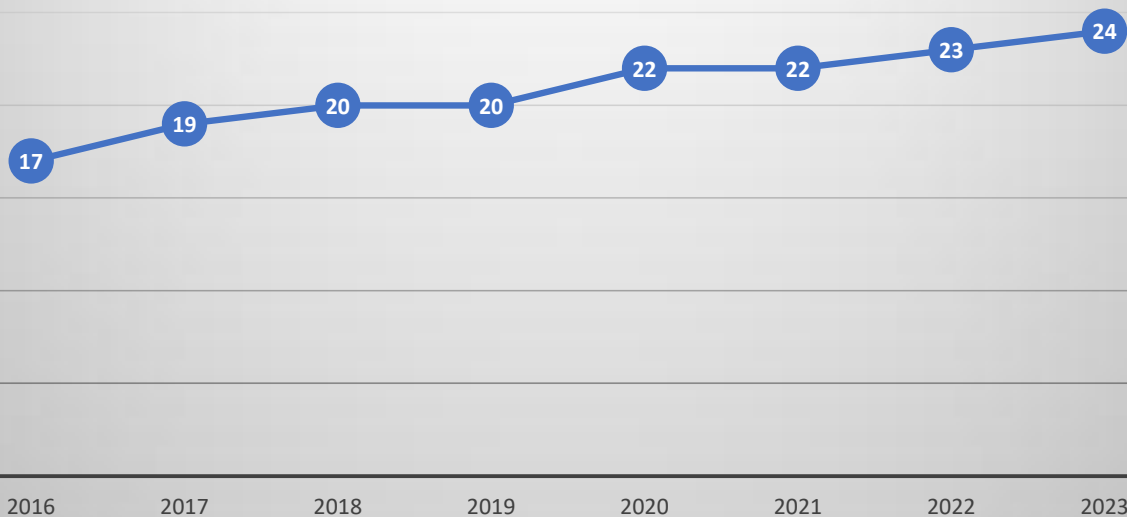
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	10	221	4	172	0	0	17
2017	n.a.	9	221	4	170	0	0	19
2018	n.a.	9	221	4	180	0	0	20
2019	n.a.	9	218	3	182	0	0	20
2020	n.a.	8	218	3	172	0	0	22
2021	n.a.	8	218	3	172	0	0	22
2022	n.a.	8	218	3	183	0	0	23
2023	n.a.	8	218	3	191	0	0	24

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai nevelés adatai

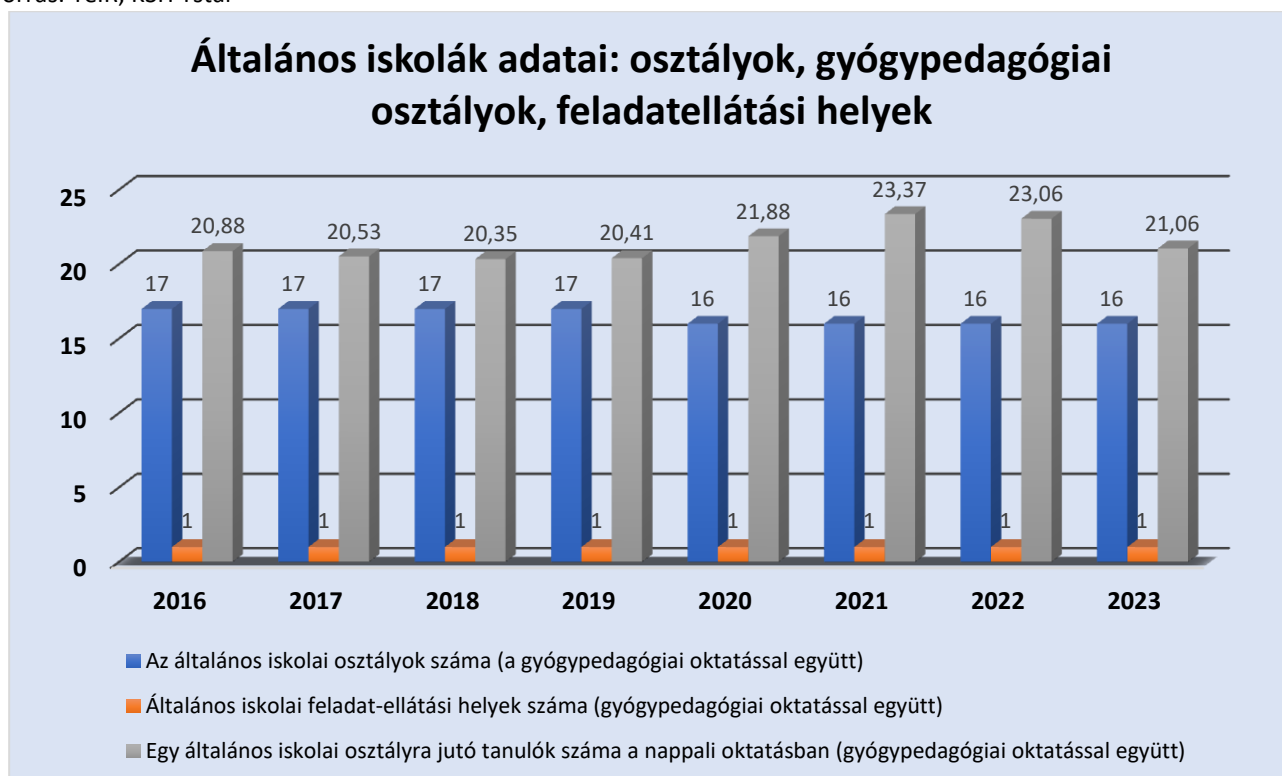
Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	17	1	20,88	10,14
2017	0	17	1	20,53	10,32
2018	0	17	1	20,35	12,72
2019	0	17	1	20,41	3,46
2020	0	16	1	21,88	15,71
2021	0	16	1	23,37	11,33
2022	0	16	1	23,06	15,71
2023	0	16	1	21,06	15,43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Városunkban az általános iskolai oktatás egy telephelyen, integráltan valósul meg, az osztályok száma állandó.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	43
2017	46
2018	47
2019	45
2020	50
2021	44
2022	44
2023	52

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

A táblázatból leolvasható, hogy a 8. évfolyamot eredményesen befejező nappali oktatásban tanulók száma 2016. évig stagnált, a 2017-től enyhe növekedést mutat.

Településünkön biztosítottak a pedagógiai szakszolgálat vizsgálatait, fejlesztései, mind az óvodás, mind az iskolás korosztály számára. Rendelkezésre áll gyógypedagógus, logopédus és pszichológus, mely szakemberek több településen látják el feladatukat. A rendelkezésre álló pszichológusi alacsony óraszám és az igénybe vevők magas száma miatt gyakorlatilag terápia és fejlesztés a kívánt módon nem tud megvalósulni. Azonnali beavatkozást igénylő esetekben tanácsadással, vizsgálattal tud segíteni.

Az SNI-s és BTMN-es gyermekeknél a pedagógiai szakszolgálat szakértői javaslata alapján a köznevelési intézményekben történik a fejlesztés.

A táblázatból kitűnik, hogy a napközibe íratott gyermekek száma évről-évre emelkedő tendenciát mutat. Okai között szerepelhetnek, hogy egyre több a környező településről bejáró tanuló, valamint a tanórán kívüli tevékenységek egyre több és színesebb választékkal állnak a tanulók rendelkezésére, melyek a délutáni órákban kerülnek megtartásra. A tevékenységek megkezdéséig a napközi biztosít felügyeletet és tanulási lehetőséget a diákoknak.

Az óvoda intézményében foglalkoztatott, speciálisan képzett terapeutái segítségével igyekszik biztosítani a rehabilitációs fejlesztéseket.

- 2 fő TSMT/II. szenzomotoroterápiabanképzett,
- 1 főfejlesztőpedagógusszakvizsgázottóvodapedagógussegítiazellátásiigényekkelégitését.

A gyermekneveléssel kapcsolatban pszichológusi megsegítésre, tanácsadásra szoruló szülők számára a szolgáltatás igénybevételére még lehetőség sincs. A gyermekek körében gyakran tapasztalható az érzelmi elhanyagolás, nem csak a mélyszegénységben élő családok, hanem a több műszakban dolgozó, dependens családok és csonka családok körében is. A serdülők körében ijesztően magas a szuicid szándék, kísérlet és a depresszió. Nagyon gyakori, hogy a beilleszkedési nehézséggel, tanulási nehézséggel és magatartás problémával küzdő gyermekek, a problémáikra nem kapnak megfelelő segítséget, mert az ahhoz szükséges szakember nem elérhető a számukra.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az óvodai beíratást követően a csoportok kialakításánál figyelünk a hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztásra.

Óvodai csoportok	Ifjúsági téri Árpád közti óvoda				Petőfi utcai óvoda				Táncsics utcai óvoda		Össz.
	Katica csoport	Kékvirág csoport	Micimackó csoport	Margaréta csoport	Méhecske csoport	Süni csoport	Maci csoport	Üres csoport	Napraforgó csoport	Vackor csoport	
Férőhely	20	20	20	20	26	25	25	20	25	17	218
Csoport létszám 10.01.	20	20	20	20	26 25	25 24	25 23	0	16 18	0 fő 15	172 fő 185
SNI	1 fő 2	0 fő	0 fő 1	1 fő 0	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	1 fő	0 fő	3 fő 4 fő
HH	4 fő				6 7 fő				20 fő		121 fő
HHH	2-1 fő				0 fő				0 fő		21 fő
Összlétszám	80				76 72				16 33		172 185
Számított létszám	82 83				76 72				17 34		175 189

A közfoglalkoztatásnak és a képzéseknek köszönhetően az elmúlt években jelentősen csökkent településünkön az óvodás korú HH, HHH, gyermekek száma. Területi elosztását tekintve nem szegregálódnak, eloszlásuk viszonylag egyenletes.

A Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium biztosítja tanulóinak az esélyegyenlőséget, körülményeiben, feltételrendszerében az otthoni környezeti hátrányokat kompenzálja, ugyanakkor az egyéni igényeket is a lehető legteljesebb mértékben tolerálja.

A diákok az itt töltött évek alatt megtanulják a társadalmi együttélés, a másokkal való együttműködés és konfliktusmegoldás szabályait, elsajátítják a tanulás megtanulásának képességét. Eredményesen alkalmazzák a tanulói felzárkóztató programot, valamint továbbra is fontos cél a tanulók szociális, életviteli és környezeti, valamint életpálya-építési kompetenciáinak fejlesztése.

Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, SNI, BTMN tanulóakra vonatkozó statisztikák (közéiskola)

	HH aránya	HHH aránya	SNI aránya
2016.	7,56	1,78	1,33
2017.	6,91	4,25	1,59
2018.	5,61	4,49	1,12
2019.	4,57	3,43	4,57
2020.	9,94	2,21	6,63
2021.	7,69	2,75	5,49
2022	4,02	3,45	3,45
2023	8,07	3,73	3,11

Évfolyam	Évfolyam szerinti megosztása									
	2021	SNI	%	BTM	%	HH	%	HHH	%	
9.	41	1	2,43	4	9,75	2	4,87	2	4,87	
10.	43	1	2,32	4	9,3	2	4,65	2	4,65	
11.	42	0	0	2	4,76	2	4,76	2	4,76	
12.	48	4	8,33	2	4,16	1	2,08	0	0	
13.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Évfolyam	Évfolyam szerinti megosztása									
	2023	SNI	%	BTMN	%	HH	%	HHH	%	
9.	52	2	3,84	8	15,38	7	13,46	2	3,84	
10.	36	1	2,77	4	11,11	1	2,77	2	5,55	
11.	35	2	5,71	2	5,71	2	5,71	1	2,85	
12.	38	0	0	1	2,63	3	7,89	1	2,63	
13.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

A középiskolai kimutatásban jól látható, hogy a helyi gimnáziumi oktatásban 2016-tól növekszik a sajátos nevelési igényű gyermekek aránya, 2019-ben ugrásszerű növekedést mutat az arányuk, 2016 és 2021 között több mint négyszeresére emelkedett az arányuk a gimnáziumi oktatásban. Valószínűleg ugyanez a tendencia figyelhető meg a BTMN-es tanulók esetében is. A hátrányos helyzetű tanulók aránya 2016-2021 között némi évenkénti ingadozással viszonylag állandónak mondható. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 2018-tól csökkenő tendenciát mutat. A 2021-es évről évfolyamok szerint van kimutatás a speciális nevelési szükségletű és a hátrányos helyzetű gyermekekről. Az SNI-s gyermekek aránya az alsóbb évfolyamokban csökkent, azonban a BTMS, a HH-s és HHH-s tanulók aránya az alacsonyabb évfolyamokon nő. Ugyanez volt megfigyelhető már az előző HEP készítésének időszakában is, tehát 2016-tól a tanulói létszám csökkenése mellett, annak ellenére a gimnáziumi osztályokban nő a BTMN-s, HH-s és HHH-s gyermekek aránya.

A megfigyelhető változások ellenére az oktatási intézmény saját gyógypedagógust nem alkalmaz a Pedagógiai Szakszolgálat szolgáltatásait veszik igénybe.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

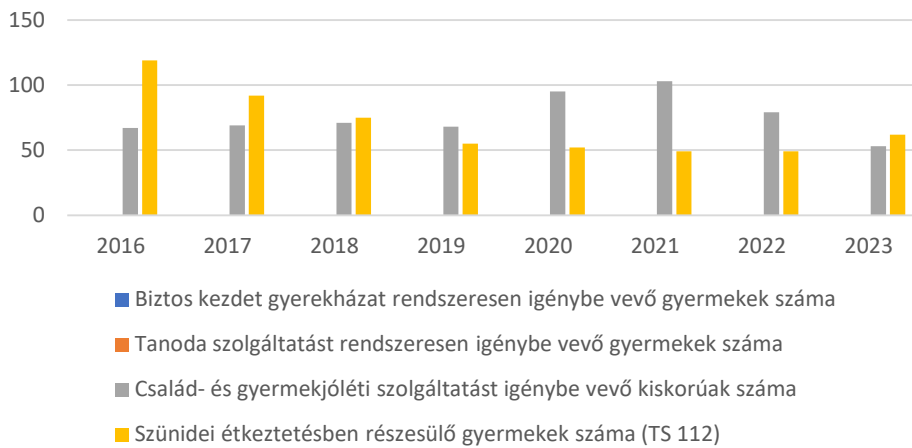
Városunkban egy óvoda egy általános iskola és egy középiskola működik. Intézmények különböző korcsoportok számára nyújtanak szolgáltatásokat, ezért az oktatáshatékonyságában mutatkozó eltérések nem jelentkeznek.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	67	119
2017	0	0	69	92
2018	0	0	71	75
2019	0	0	68	55
2020	0	0	95	52
2021	0	0	103	49
2022	0	0	79	49
2023	0	0	53	62

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

A Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde esetében jelentős eredmény, hogy az egyik pedagógiai munkaközösség vezetője fejlesztőpedagógus szakvizsgát szerzett az ELTE-n 2008-ban. Szintén jelentős előre lépés az új köznevelési törvény által biztosított plusz segítők létszámát. Pedagógiai asszisztenseket alkalmazhat az óvoda 2013. 09. 01-től, három óvodai csoportonként 1főt, amely az intézmény esetében 3fő pedagógiai asszisztens felvételét jelenti. A 4. sz. feladat ellátási helyre biztosan 1fő fog kikerülni a magas SNI és HHH arányú gyermekek minőségi ellátása érdekében. Az óvodában dolgozó óvodapedagógusok az elmúlt időszakban több olyan képzésen vettek részt, amelyek jelentősen segítették a mindennapi munkavégzésüket.

- Integrációs ismeretek a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai, iskolai együttnevelésének elősegítésére. 30 ó.
- A 3-8 éves, egyedi fejlődésmentű gyermekek nevelése mozgásterápiával. 30ó.
- A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása. –óvodai programcsomag 30ó.
- Mozgásterápia tanulási nehézségek megelőzésére, oldására. 30ó.
- Fejlesztőpedagógia.120ó.
- TSMT/II. terapeuta 40+160 ó.
- „7 szokás” témaszakértő 90 ó.
- Nyugi – ovi program 30 ó.

A városi könyvtár több projektjében is kiemelt célcsoportként szerepelnek a hátrányos helyzetű óvodás és iskoláskorú gyermekek.

4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család szociokulturális szerepe nem megfelelő	A család szerepének erősítése. A szociokulturális és társadalmi hátrányok enyhítése
Egyre magasabb számú a pszichés megsegítésre szoruló gyermek, pszichológus szakember hiánya	Pszichológus szakemberek minél magasabb óraszámában történő alkalmazása a településen
A speciális nevelési szükségletű gyermekek (SNI, BTMN) aránya minden korosztályban magas	Korai fejlesztés, fejlesztés megkezdése már bölcsődében, óvodában. Szakemberek képzése a fejlesztések elérhetősége érdekében.

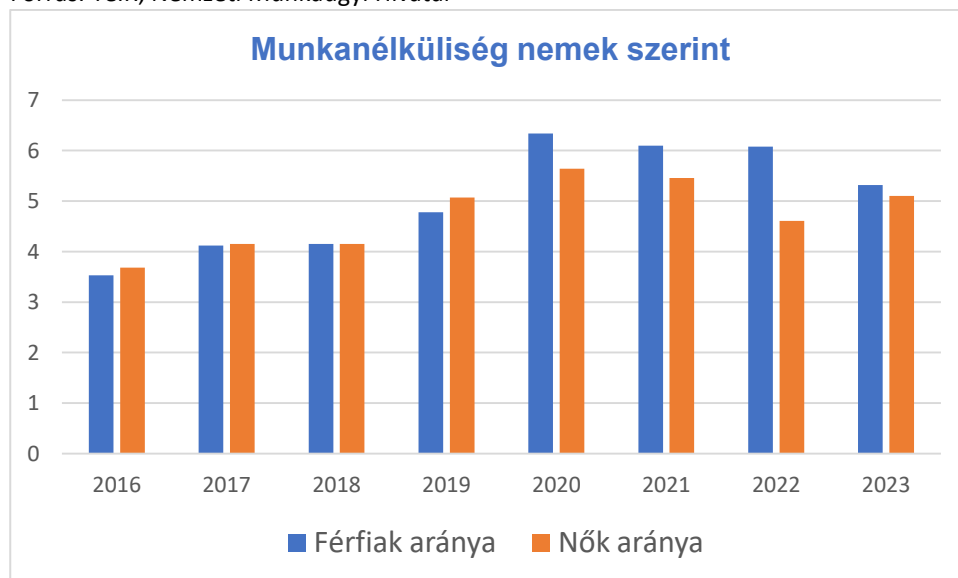
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,53	3,68	3,61%
2017	4,12	4,15	4,14%
2018	4,15	4,15	4,15%
2019	4,78	5,07	4,93%
2020	6,34	5,64	5,99%
2021	6,1	5,46	5,78%
2022	6,08	4,61	5,35%
2023	5,32	5,1	5,21%

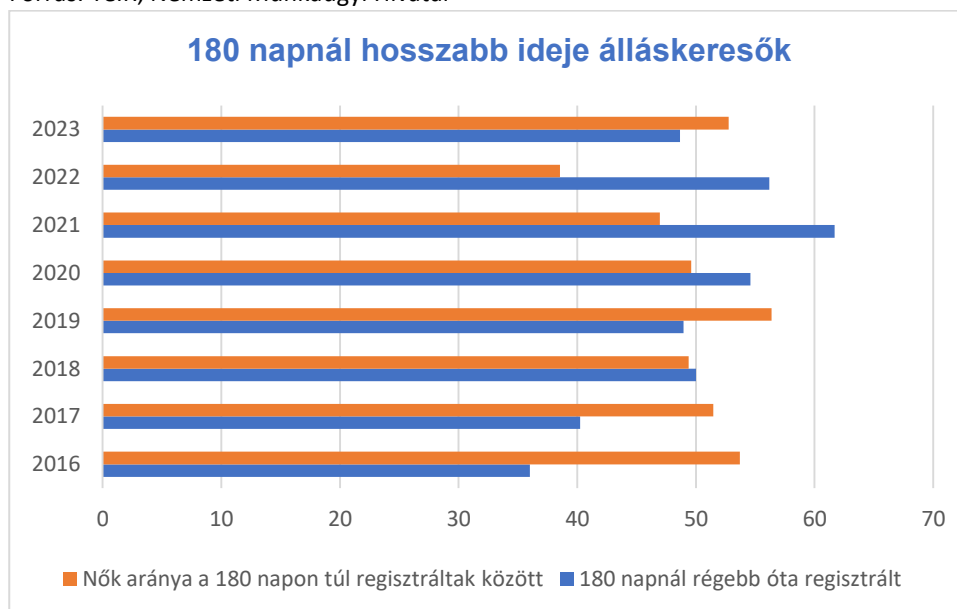
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	36	53,7
2017	40,24	51,47
2018	50	49,4
2019	48,96	56,38
2020	54,59	49,6
2021	61,68	46,97
2022	56,19	38,53
2023	48,66	52,75

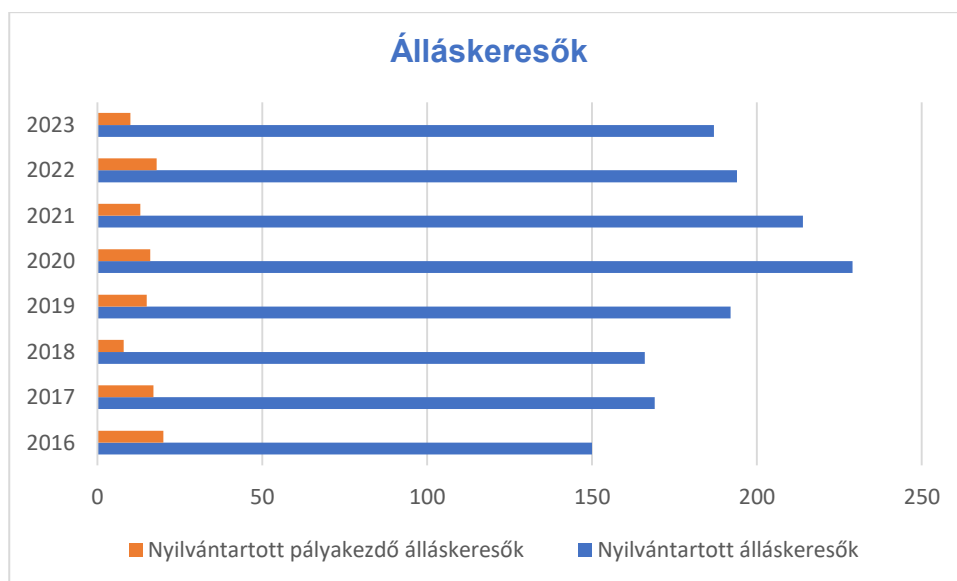
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	150	20
2017	169	17
2018	166	8
2019	192	15
2020	229	16
2021	214	13
2022	194	18
2023	187	10

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2016. évtől a munkanélküli nők száma növekszik, azonban a munkanélkülieken belüli arányuk folyamatosan alacsonyabb, mint a férfiaké.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Elmondható, hogy azokon a képzéseken, amelyeknek a Kalocsa Róza Művelődési Ház adott helyet és azokon, amelyeket az Innovációs Oktatási és Képzési Központ szervezett, a résztvevők között a nők aránya jóval magasabb volt, mint a férfiaké.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésének lehetőségei a munkaerő-piacon ugyanúgy korlátokba ütközik, mint a férfiak esetében. A kevésbé kvalifikált női munkavállalók részvétele általában a közfoglalkoztatásban, szaktudást nem igénylő, határozott idejű munkaszerződéssel történő foglalkoztatásban jellemző. A foglalkoztatási osztály által támogatott tanfolyamok és képzések elvégzését követően magas arányban tudtak elhelyezkedni varrónőként és szociális gondozóként a magánszektorban és a közszférában egyaránt.

A nők munka-erőpiaci hátránya ez által az elmúlt öt évben jelentősen csökkent a településen.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Településünkön a nők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén nem jellemző, tekintve a közszférában a besorolási bérezés érvényesül, a versenyszférában garantált bérminimumok kerülnek általában megállapításra. Inkább az jellemző, hogy a településen vezető pozícióban is többségében nők foglalnak helyet.

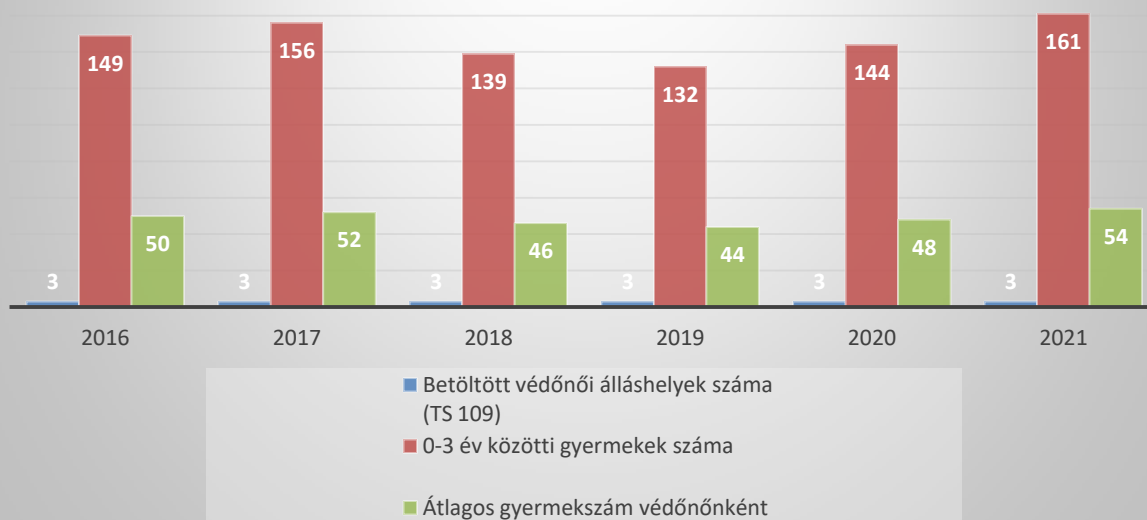
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi bölcsődei, munkahelyi bölcsődei, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

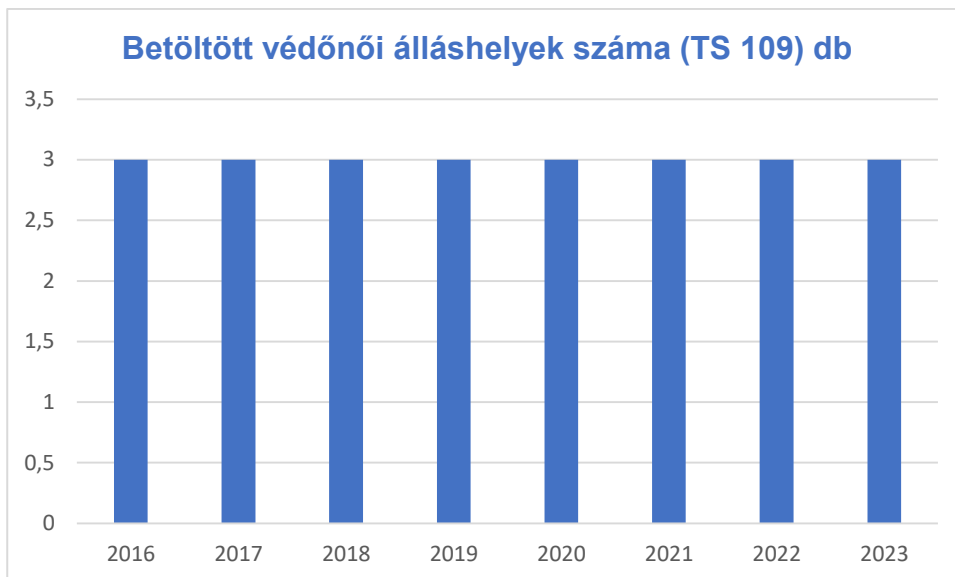
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	3	149	50
2017	3	156	52
2018	3	139	46
2019	3	132	44
2020	3	144	48
2021	3	161	54
2022	3	186	62
2023	3	184	61

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

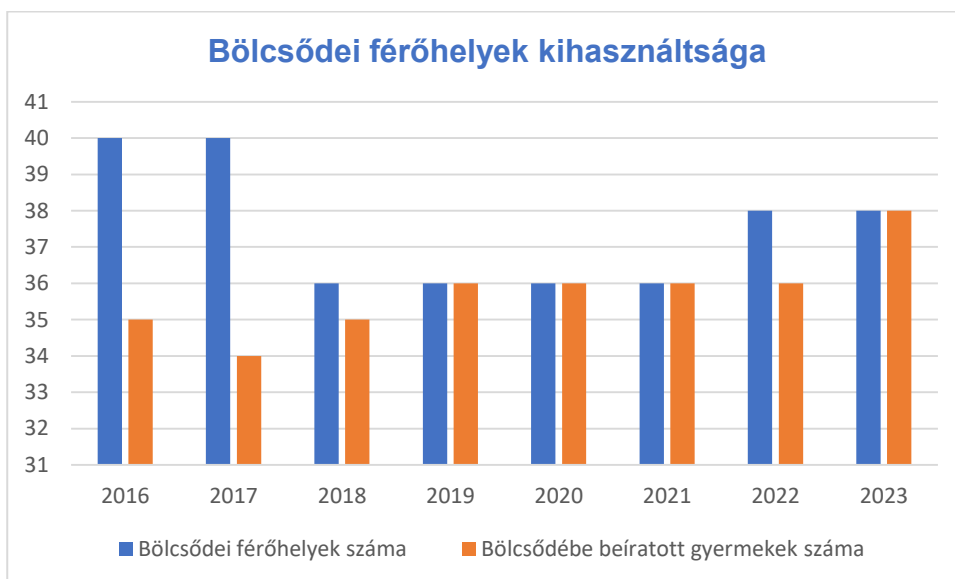

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	40	35
2017	40	34
2018	36	35
2019	36	36
2020	36	36
2021	36	36
2022	38	36
2023	38	38

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

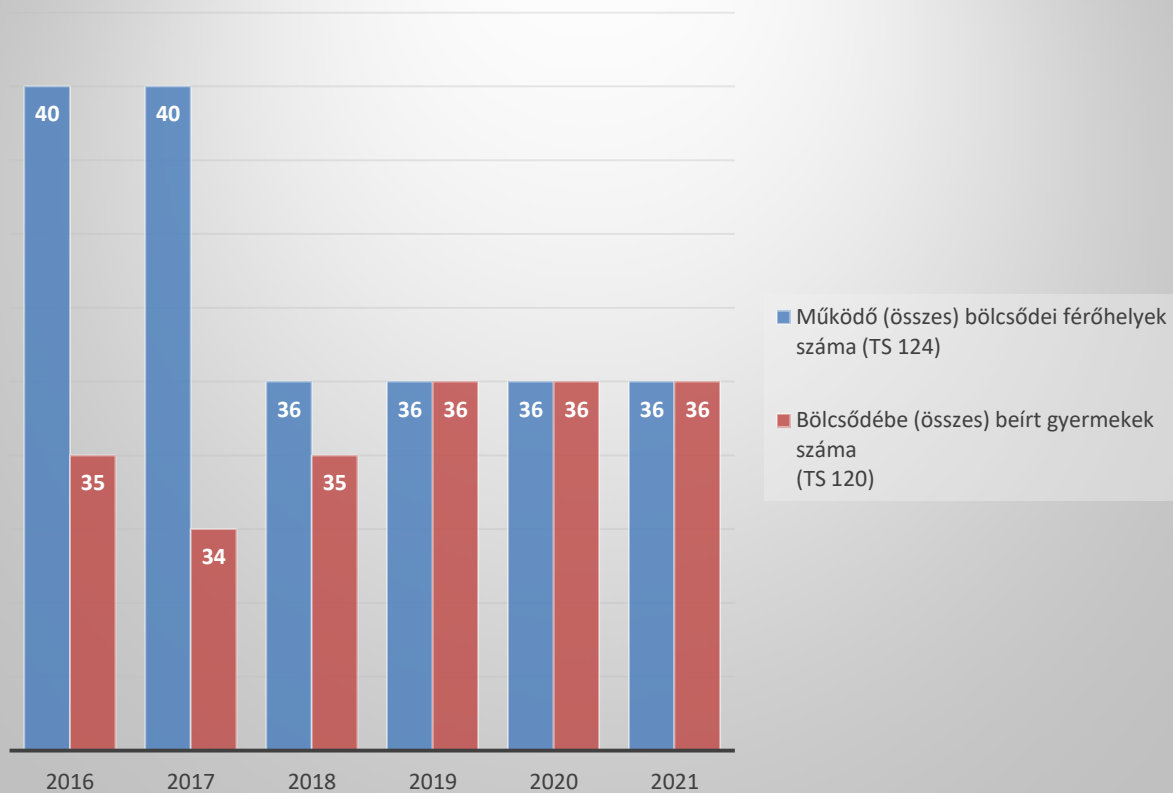

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	40	35
2017	0	0	0	0	0	0	40	34
2018	0	0	0	0	0	0	36	35
2019	0	0	0	0	0	0	36	36
2020	0	0	0	0	0	0	36	36
2021	0	0	0	0	0	0	36	36
2022	0	0	0	0	0	0	36	36
2023	0	0	0	0	0	0	38	38

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítandó napközbeni ellátás formái ezt a célt szolgálják. A szülő amennyiben munkavégzése, képzésben való részvétele, betegsége illetve egyéb ok miatt nem tudja biztosítani gyermeke számára a napközbeni ellátást, úgy arról a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő intézményi forma gondoskodik. A 0–3 éves korig 36 férőhelyes bölcsőde áll rendelkezésre a szülők igényeihez igazodó nyitva tartással. Három éves kortól pedig az óvodai illetve iskolai napközi otthonos ellátás szolgáltatásait veheti igénybe a szülő.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Sok feladat hárul a védőnőkre különösen a 0-3 év közötti gyermekek vonatkozásában. Ettől függetlenül elmondható, hogy, a védőnők feladataikat nemcsak az említett korosztálynál, hanem a településen élő gyermekek vonatkozásában is maximálisan ellátják. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anya és gyermekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismereteket, tanácsadásokat a szakemberek már a terhesség jelentkeztétől függően) korai szakaszában megkezdik. A szülésre, gyermekfogadásra való felkészülésre, felkészítésre van lehetőség családlátogatások, terhes és csecsemő tanácsadások formájában. Már az általános iskolai oktatás során is lehetőség nyílik a családtervezéssel kapcsolatos felvilágosításra, szervezett oktatói órák, illetve négy szemközti beszélgetés formájában. A gyermekgondozás területén az egyik területi védőnő közreműködésével baba – mama klubban nyílik lehetőség a gyermeknevelést segítő, anya – gyermek kapcsolat mélyítő foglalkozásokon részt venni a kismamáknak és kisgyermekes édesanyáknak.

5.4. A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Családon belüli erőszak nincs a rendőrségi éves jelentések alapján településünkön, azonban ez rejtett problémaként jelentkezhet városunkban. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükr eelkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátórendszere a házi orvosi szolgálat, a védőnő, a család- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A gyermekjóléti alapszolgáltatások körébe tartozik a gyermekek átmeneti gondozása, melyről az önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermekek átmeneti gondozását a szülő kérelmére vagy beleegyezésével ideiglenes jelleggel teljes körű ellátással kell biztosítani, a szülő életvezetési

problémája, akadályoztatása, távolléte vagy egészségi körülménye miatt. A gyermek átmeneti gondozásának helyén az otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. Az átmenti gondozás formái a helyettes szülői hálózat, a gyermekek és a családok átmeneti otthona. A családok átmeneti otthona krízisközpontot működtet, mely befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, bántalmazott személyeket.

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés keretében biztosítja a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatást, az orosházi Családok Átmeneti Otthonában. Amennyiben a Családok Átmeneti Otthonában nincs szabad férőhely, úgy az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálaton keresztül van lehetőség elhelyezésre, bántalmazás esetén pedig védett házban történő elhelyezésre.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A civil szerveződés területén aktívan vesznek részt a nők, több civil kezdeményezés élén nők állnak. A közszférában, de egyre inkább a versenyszférában is a vezetői pozíciók többségét nők töltik be. A helyi politikai életben azonban a férfiaké az aktívabb szerep: képviselő-testületi tagok közül 2019-ben megválasztottak közül 7 férfi, 2 nő.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők a közösségi életben jóval több munkát végeznek, mint a férfiak. Ezt jól mutatja, hogy a Művelődési Központ klubjaiban és szakköreiben elsősorban nők vesznek részt, és legtöbb esetben nők a vezetők is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nők munkaerőpiacra történő visszaáramlásával a kisgyermekes anyák is nagyobb számban jelenhetnek meg munkavállalóként. Az ő speciális helyzetük, főleg a gyermeküket egyedül nevelő nők esetében felveti azt a problémát, hogy a nők munkahelyén a munkaidő beosztás, és a gyermek által látogatott nevelési-oktatási intézmény nyitvatartási ideje nincs összhangban. Ezzel a kisgyermeket nevelő nők esélyegyenlősége a munkaerőpiacon sérül. Ezt a problémát rugalmas munkaidő lehetővé tételével, valamint a köznevelési intézmények nyitvatartási idejének átstrukturálásával lehetne orvosolni. Pozitívumként mondható el, hogy az elmúlt öt évben a gyermekek szünidei felügyelete és elhelyezése megoldott a településen a szünidő teljes időtartamára. Az óvodában, a nyári időszakban a gyermekek elhelyezése a szünidei ügyeleti rendszerrel teljes mértékben biztosított a dolgozó anyák számára. Általános iskolás gyermekek szüleinek nagy segítséget jelent, hogy az intézmény többféle tábort szervez, ahol az intézmény tanulói a napjukat színes programok kínálatával, felügyelet mellett tölthetik el. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ minden évben napközis nyári tábor megszervezésével és

lebonyolításával segíti a dolgozó anyákat a megfelelő gyermekfelügyelet biztosításában. A Mezőkovácsházi Városi Könyvtár és a Kalocsa Róza Kft. is több olvasó illetve kézműves tábort szervez.

Létrejött Mezőkovácsházán a Család és Karrier Pont elnevezésű a női társadalmat célzó szervezet.

A szervezet legfontosabb célja a családbarát munkahelyek kialakítása, hogy ne szétszakítsa a munkahely a nőt a családjától, hanem inkább támogassa. Tekintettel arra, hogy a nőknél általában a legtöbb teher(munkahelyi, családi), ezért nagyon fontos a nők számára a lelki, fizikai stabilitás

A település társadalma folyamatosan elöregszik. Magasabb halálozási arány a férfiaknál figyelhető meg 50-55 éves korosztálytól. Így az öregedéssel járó elmagányosodás és az időskorral együtt járó problémák leginkább a nőket érintik. [A Család és Karrier Pont a pályázati fenntartási idő leteltét követően megszűnt.](#)

5.8 . Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők növekvő életkorral párhuzamos elmagányosodása, időskori problémákkal való fokozottabb érintettsége	A prevenciót szolgáló egészséges életmód és életminőség javító programok és egészségügyi szűrések népszerűsítése, kiemelt figyelemmel a magas halálozási mutatóval rendelkezők vonatkozásában
A munkahelyeken és a kisgyermeket nevelő köznevelési intézményekben a családbarát szemlélet hiánya, atipikus munkalehetőségek hiánya	A munkaidők és a rendelkezésre álló idők összehangolása, munkahelyeken családbarát rugalmas munkaidő vizsgálata és lehetőség szerinti bevezetése, otthonról végezhető távmunka

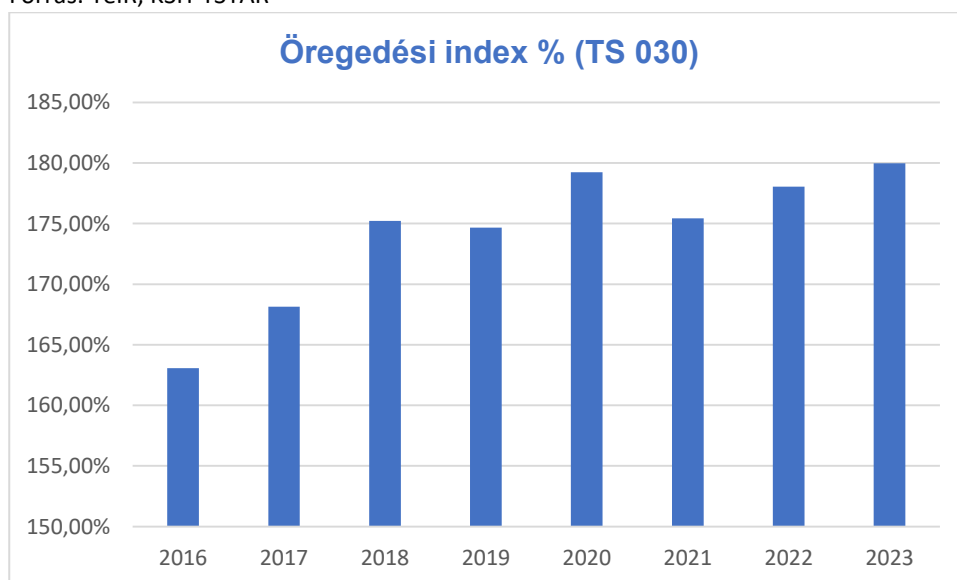
6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 166	715	163,08%
2017	1 177	700	168,14%
2018	1 174	670	175,22%
2019	1 193	683	174,67%
2020	1 217	679	179,23%
2021	1 235	704	175,43%
2022	1 241	697	178,05%
2023	1 249	694	179,97%

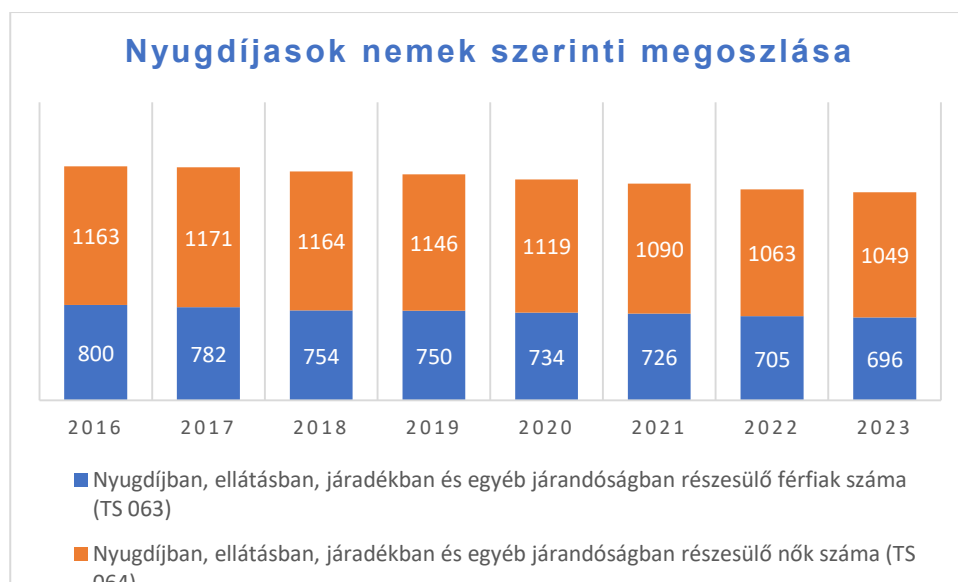
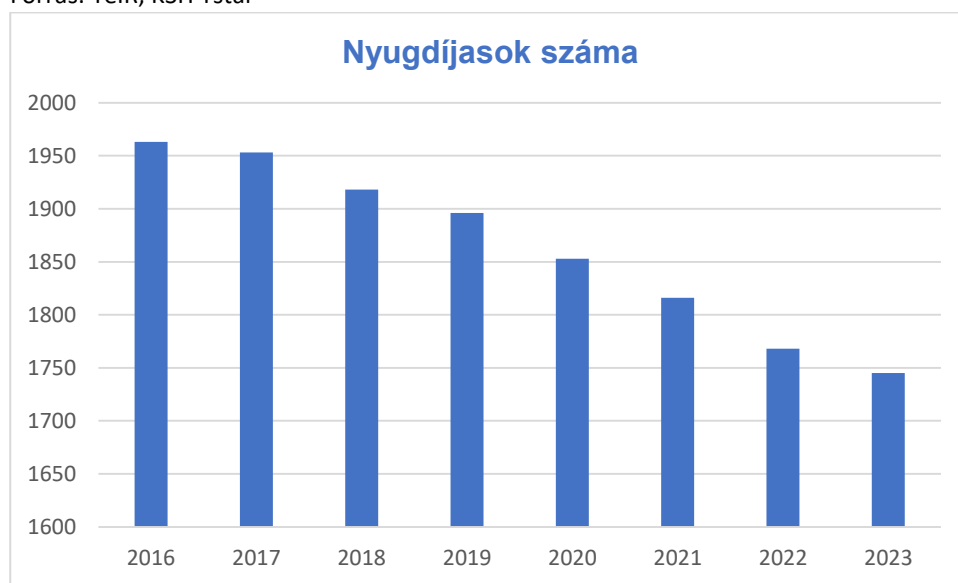
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	800	1 163	1963
2017	782	1 171	1953
2018	754	1 164	1918
2019	750	1 146	1896
2020	734	1 119	1853
2021	726	1 090	1816
2022	705	1 063	1768
2023	696	1 049	1745

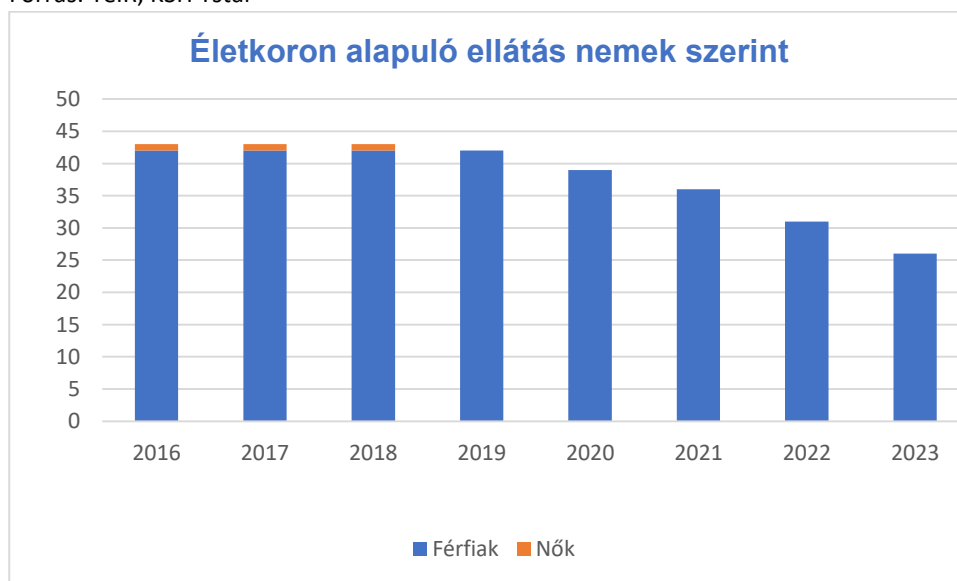
Forrás: TeIR, KSH Tstar

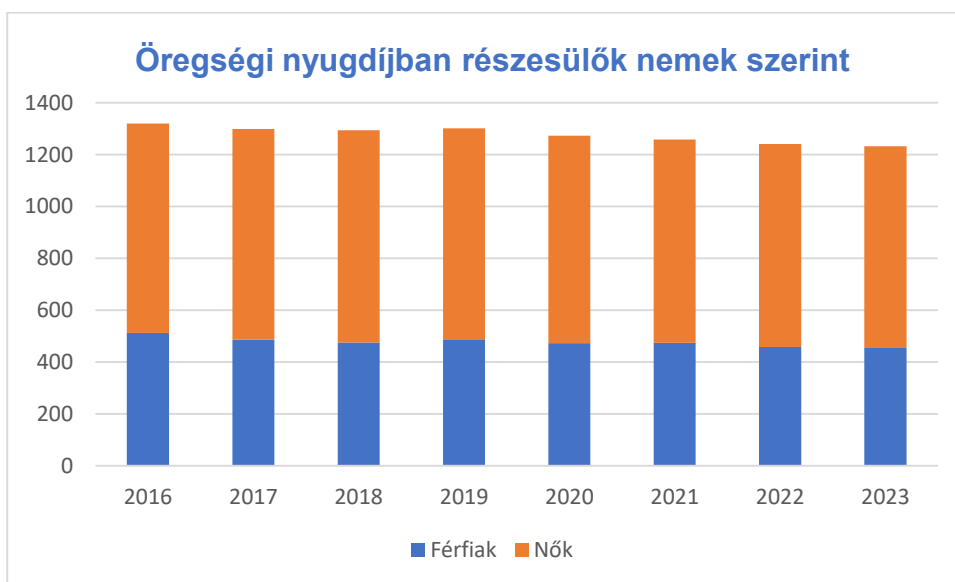
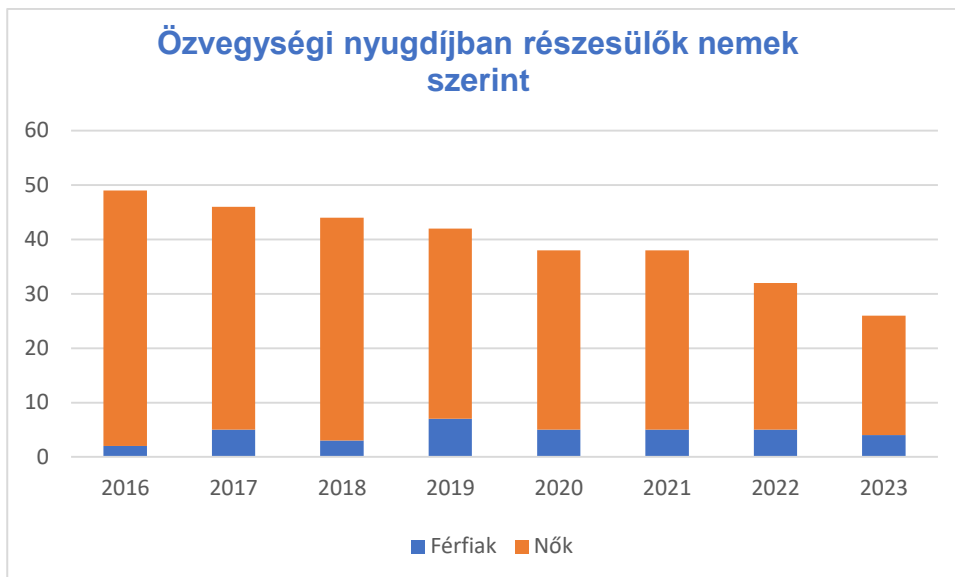

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	42	1	512	808	2	47	n.a.
2017	42	1	486	812	5	41	10
2018	42	1	475	818	3	41	9
2019	42	0	487	814	7	35	8
2020	39	0	473	799	5	33	6
2021	36	0	474	784	5	33	5
2022	31	0	458	782	5	27	4
2023	26	0	457	775	4	22	5

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázat alapján elmondható, hogy Mezőkovácsházán a nyugdíjasok száma kismértékű csökkenő tendenciát mutat. A nyugdíjas nők száma jóval magasabb a férfiakénál. Ez egyrészt magyarázható azzal, hogy a nők hamarabb mehetnek nyugdíjba, valamint élettartamuk hosszabb a férfiakénál.

Évek óta megfigyelhető országosan és település szinten is a jelentős demográfiai átalakulások, mely elsődlegesen a lakosság rohamos előregedésében jelenik meg. A lakosság szám folyamatos csökkenése mellett az adott térségben egyre nő az időskorú lakosok aránya, egyre inkább csökken a születések száma. A társadalmi, gazdasági folyamatok hatására a családok helyzete, szerepe szintén átalakuláson megy végbe, mely a gondoskodásra szoruló idős személyt néha a legkevésbé képes ellátni, nem képes, vagy nem akar már gondoskodni róla.

Az idős, legtöbbször egészségügyi és/vagy mentális problémával küzdő személyek egyértelműen a szociális alapszolgáltatásokra vannak utalva. Városunkban is egyértelműen mutat növekedő tendenciát az alapszolgáltatásokat igénybevevő idősök száma, akik nem rendelkeznek családi támással, vagy ha rendelkeznek is sok esetben nem tudják a megfelelő segítséget biztosítani.

Egy társadalmat, települést a szerint lehet megítélni, hogy hogyan „viselkedik”, gondoskodik az idősekről. A megítélést alapjaiban meghatározzák az urbanizációs folyamatok, a lakáskörülmények megváltozása, az idősek foglalkoztatásban való megjelenése, a tevékeny időskor lehetőségének biztosítása.

A társadalom nincs felkészülve a magas számú idős ember jelenlétére, hiányzik a szolidaritás, a nyugdíjba vonulók pszichés megsegítése.

Településünket egyre inkább jellemzi a tevékeny időskor különböző formájának megjelenése a szervezett, vagy önszerveződő csoportokban való részvétellel, különböző klubok, dalkörök, egyesületekben való tagsággal.

Az időskor problémája: a legelőször megjelenő probléma az aktív, munkával töltött évek utáni nyugdíjazás, a nyugdíjra nem készítik fel a munkavállalót. Problémát jelent a társ elvesztése, az izolálódás, a jövedelmi és társadalmi helyzet változása, egyre nagyobb számban megjelenő egészségügyi problémák, az alkalmazkodási és fizikai képesség csökkenése. Az idős ember kiszolgáltatottá válik, gondozásra szorul, melyet a legideálisabb helyzetben megkap a családjától, ha nem akkor a biztosított ellátórendszer beavatkozását szükséges igénybe vennie.

Az izoláció és az időskori problémák elkerülése érdekében szükséges a pozitív társadalmi megítélés, és elengedhetetlen teendő az aktív időskor támogatása, széles körű tájékoztatás biztosítása és az időskort támogató helyi politikai döntések megszületése.

A települési önkormányzatoknak, a településen élőknek fontos feladata, hogy ne csak elfogadják az idős személyt, hanem segítse a méltóságteljes élet megélésében. A WHO üzenete, - mely szerint az öregedés természetes jelenség; a népesség öregedése világ jelenség; az időskorú értékes erőforrást jelent; az emberek nem egyformán öregsznek; az idősek a társadalom integráns részét képezik; a sikeres öregedés segíthető; az egészséges idős korra fel lehet készülni - megszívlelendő üzenet, és feladat az egyén és egyben a társadalom számára.

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	150	169	166	192	229	214	194	187
41-45 év (TS 042)	Fő	19	17	22	20	25	24	17	12
	%	12,67%	10,06%	13,25%	10,42%	10,92%	11,21%	8,76%	6,42%
46-50 év (TS 043)	Fő	17	21	18	21	22	18	22	20
	%	11,33%	12,43%	10,84%	10,94%	9,61%	8,41%	11,34%	10,70%
51-55 év (TS 044)	Fő	9	14	12	21	21	18	16	17
	%	6,00%	8,28%	7,23%	10,94%	9,17%	8,41%	8,25%	9,09%
56-60 év (TS 045)	Fő	13	17	17	14	20	19	15	12
	%	8,67%	10,06%	10,24%	7,29%	8,73%	8,88%	7,73%	6,42%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15	21	28	29	40	50	53	47
	%	10,00%	12,43%	16,87%	15,10%	17,47%	23,36%	27,32%	25,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kiszámítható, viszonylagos anyagi biztonságot jelentő nyugdíjazás lehetőségét az érintettek gyakorlatilag 100 %-a igénybe veszi. A nők kedvezményes nyugdíjazása is ezt a tendenciát erősíti. A nyugdíjtörvény esetleges kedvezőtlenebb változásai miatt (korhatáremelés, nyugdíjösszeg számítási szabályok változása, alapnyugdíj bevezetése ...) a „biztos” nyugdíjba vonulás az elérendő cél az érintett korosztály számára. Foglalkoztatásuk aránya elenyésző. A támogatott foglalkoztatási pályázatok célcsoportjai, a magasabb bér, az egészségi állapot változásai a munkáltatókat nem ösztönzik idősek, nyugdíjasok foglalkoztatására. Ugyanakkor számos érv szólna az alkalmazásuk mellett, hiszen a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel, valamint az idős generációra elmondható, hogy empátikusak, könnyen alkalmazkodók és még mindig rugalmasabbak bizonyos esetekben, mint egy kezdő fiatal.

Ma Mezőkovácsházán az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat és a város munkáltatóitól jelenleg erre vonatkozóan nincs rendelkezésre álló adat. A nyugdíjasok foglalkoztatására a nyugdíjtörvény szigorodó változásaival kedvezőtlen hatások figyelhetőek meg. (Előrehozott nyugdíjba vonulás és a nyugdíj melletti munkavállalás szigorodó feltételei miatt.) A rokkantsági nyugdíj a jelenlegi törvény szerint rokkant és rehabilitációs ellátás lett. Az idősekhez az öregségi nyugellátás tartozik. A változások a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. (Tny.) törvényben megtalálhatóak. [A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ, a megfelelően képzett munkaerő hiánya miatt 2022-től, miután a jogszabályi környezet lehetővé tette, egyre több területen alkalmazza a már nyugdíjba vonult munkavállalókat.](#)

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az elmúlt időszakban a településünkön példaértékű számban álltak rendelkezésre az 55 év feletti elhelyezkedését segítő képzések (Mezőkovácsházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály, Kalocsa Róza kft), számítógépes tanfolyamok, több intézmény teret biztosított az idős korosztálynak szóló képzések és önszerveződő klubok megtartására.

A helyi önkormányzat kiemelt figyelmet szentel az idősekre, évente megrendezésre kerül az Idősek Világnapja. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ több területe kiemelten foglalkozik az idősek helyzetével, támogatásával és segítségével. Az idősek klubja 30 fő engedélyezett férőhellyel biztosítja az idősek részére a szolgáltatást. **2021. januárjától két telephelyen 20 fő és 10 fő engedélyezett férőhellyel vehető igénybe az idősek nappali ellátása.** A klubtagok szokásait figyelembe véve az a tapasztalat, hogy leginkább 8.00-14.30 óra között veszik igénybe a klub szolgáltatásait.

Elmondható, hogy a klub ellátottai elégedettek a nyújtott szolgáltatásokkal. A szolgáltatást igénybevevők döntő többségben nők. Az igénybevevők alig 20%-a férfi, mely azzal magyarázható, hogy a születéskor várható élettartam a nőknél magasabb valamint a nők aktívabban élik meg az időskort, közöttük magasabb az igény a társas kapcsolatokra, ami a mentális egészség megtartását is elősegíti.

A női ellátottjaink között kimagasló a 80 év fölöttiek száma, ami annak is köszönhető, hogy ők azok, akik egyedül élnek, így az elmagányosodás, az egyedüllét elkerülése miatt keresik a szolgáltatást. A programok iránt érdeklődők visszajelzései és a látogatottsági adatok ismeretében elmondható, hogy sokakat vonzanak az ismeretterjesztő előadások. Havonta 1-2 alkalommal működik a klubban az Egészségfejlesztési Iroda által biztosított Cukorbeteg Klub. Rendszeresen tartanak előadást a Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztály munkatársai. A Magyar Ökomenikus Segélyszervezet Krízisambulancia szakmai vezetője tartott előadást időseinknek, melyben arra hívta fel a figyelmet, hogy milyen visszaélések veszélyeztetik ezt a generációt. Az Idősek Világnapját, valamint a Karácsonyi ünnepséget városi és klubszinten is minden évben megtartjuk. Ezek az ünnepségeken- a város vállalkozóinak támogatásával – ajándékozásra is nyílik lehetőségünk. A klubélet változatosabbá tételét szolgálják a kártyajátékok, rejtvényfejtés, közös éneklés, „Dédi fitnessz”, zenehallgatás. Ezeknek a foglalkozásoknak az a célja, hogy megelőzzük, enyhítsük az idős emberek feleslegessé válásának érzését, valamint az izoláció elkerülését. Hetente több alkalommal biztosítja az ellátást igénybevevőknek a bevásárlást. E mellett a Polgármesteri Hivatal Igazgatási és Hatósági Irodájához is fordulhatnak információért. Mezőkovácsháza Város Önkormányzata évek óta köszönti a szép korúakat, és a polgármester a város hat legidősebb polgárát ezen felül megajándékozza.

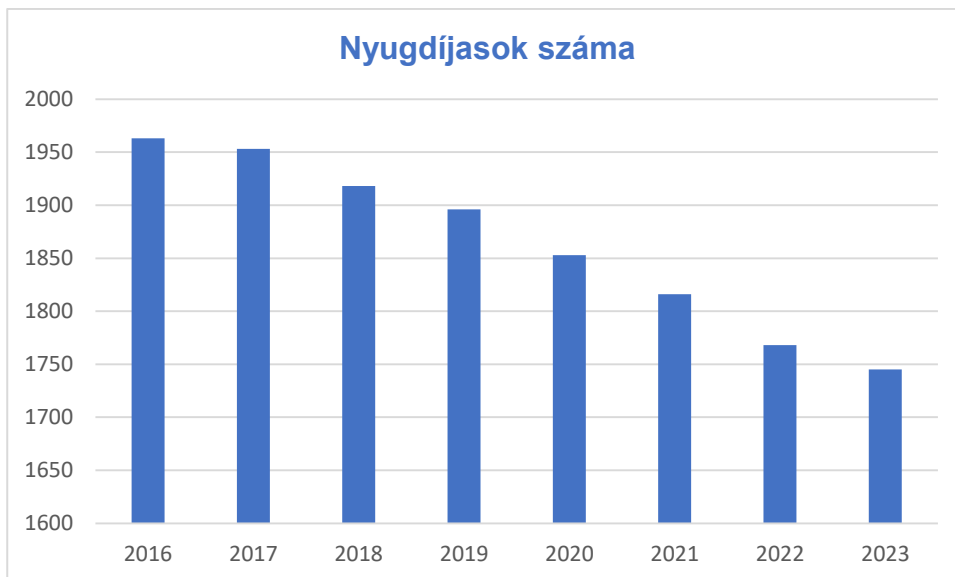
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. Korábban az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott volt a munkaerő-piaci diszkriminációnak, nehezebben helyezkedtek el, és a munkahelyi leépítések is őket érintették. A közmunkaprogram lehetőséget biztosít a nyugdíj előtt álló idősebb korosztály munkavállalásában (képzések, új szakmákban való elhelyezkedés) és igyekeznek ellensúlyozni a hátrányos megkülönböztetést a foglalkoztatás területén. Ugyanakkor a megtett kormányzati intézkedések hozzájárulnak ahhoz, hogy kedvező legyen a nyugdíj előtt állók foglalkoztatása vagy a már nyugdíjban részesülők visszafoglalkoztatása. A statisztikai kimutatás is igazolja a kedvező tendenciát, a regisztrált munkanélküliek és az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma fokozatosan, nagymértékben csökken. Azonban az a megtett intézkedések ellenére is megállapítható, hogy az érintett korosztály foglalkoztatása még mindig alacsony.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	800	1163	1963
2017	782	1171	1953
2018	754	1164	1918
2019	750	1146	1896
2020	734	1119	1853
2021	726	1090	1816
2022	705	1063	1768
2023	696	1049	1745

Forrás: TeIR, KSH Tstar

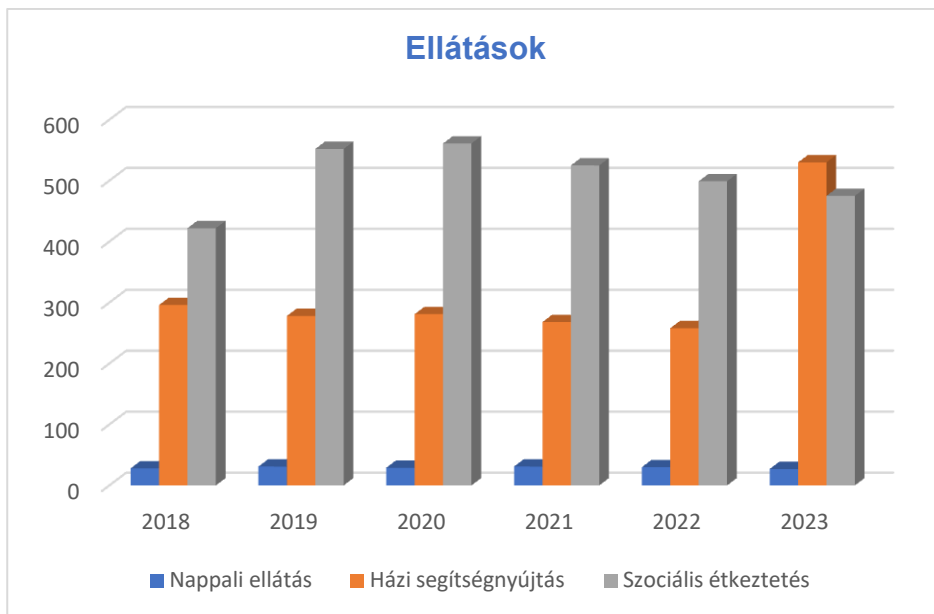

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. a) számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma települési szinten

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	1 174	28	296	422
2019	1 193	31	278	552
2020	1 217	29	281	561
2021	1 235	31	268	525
2022	1 241	30	258	499
2023	1 249	27	530	475

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

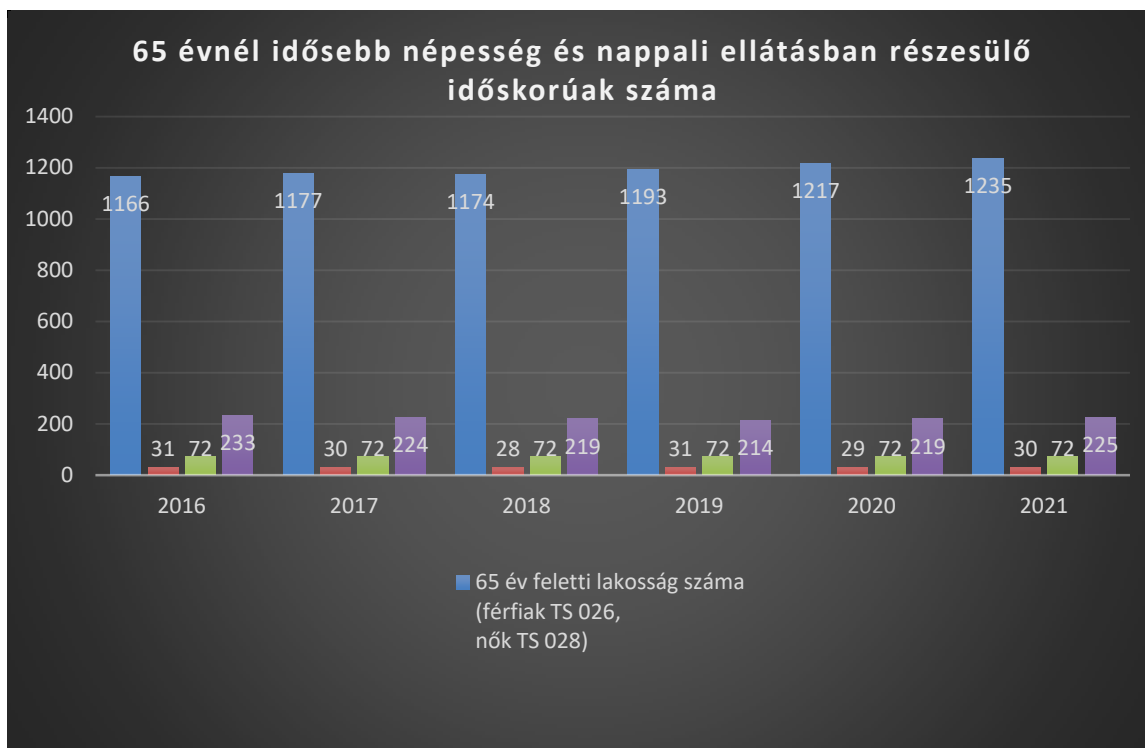

Településünkön az időskorúak a szociális szolgáltatásokat több szolgáltatónál vehetik igénybe: Mezőkovácsházi Református Egyházközség intézménye, Humán Szolgáltató Központ intézményei valamint az önkormányzati fenntartású Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ.

6.3.1.b) számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma önkormányzati intézményben

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 166	31	72	233
2017	1 177	30	72	224
2018	1 174	28	72	219
2019	1 193	31	72	214
2020	1 217	29	72	219
2021	1 235	30	72	225
2022	1 241	30	72	230
2023	1 249	30	72	195

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ által biztosított: a házi segítségnyújtás, idősek klubja szociális étkeztetés.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2016. januárjától érvényben lévő jogszabálya leszűkítette a házi segítségnyújtásra jogosultak körét. A gondozási szükségletet értékelő adatlap kitöltése már az ellátott házi orvosának bevonásával történik, annak érdekében, hogy a szolgáltatás a lehető legnagyobb mértékben, személyre szabottan történjen. Már nem gondozási órákat, hanem különböző kategóriákat állapít meg a vizsgálatot elvégző személy.

A jogszabály kimondja azt is, hogy a házi segítségnyújtás keretében **szociális segítséget**, vagy **személyi gondozást** kell nyújtani.

Szociális segítség keretében biztosítani kell:

- lakókörnyezet higiénia megtartásában való közreműködést
- a háztartási tevékenységben való közreműködést
- a vészhelyzetek kialakulásának megelőzésében, és a kialakult krízishelyzet elhárításában történő segítségnyújtást
- szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás, mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés

- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolása
- száj, fog és protézis ápolása
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mobilizálás az ágyban
- decubitus megelőzése
- felületi sebek kezelése
- sztómazsák cseréje
- gyógyszerek adagolása, gyógyszerek monitorozása
- vérnyomás és vércukormérés
- hely-és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi eszközök és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése

Jól látható, hogy Mezőkovácsházán az összes igénybevétel többségét a személyes gondozási feladatok jelentik, és viszonylag kevés a kizárólag segítségi tevékenység. Ennek oka, hogy a szolgáltatás igénybevevői általában fokozott gondozási szükségletű emberek, mely feltételezi, és szükségessé teszi a napi többszöri látogatást ugyanazon ellátott otthonában. A legsúlyosabb állapotú ellátottak tekintetében a gondozónő reggeli munkakezdéséig tulajdonképpen nem történik meg az önellátás teljes hiánya miatt az alapvető gondozási igények kielégítése, ami a pelenkacserét, fürdetést, reggeli gyógyszerek megadását, reggeliztetést, folyadékbevitelt jelenti. Nyilvánvaló, hogy így is van, aki csak később tudja megkapni a megfelelő ellátást, mert csak később érkezik hozzá gondozó, de a rangsorolás mindig szakmai szempontból történik.

A rendelkezésre álló statisztikai adatokból megmutatkozik, hogy az idős korosztályban kevés azon személyek száma, akik szolgálati idő megszerzése vagy jövedelem hiánya miatt az alacsony összegű (2021. évben 24.955 Ft-tól 39.630 Ft-ig) idősök járadékában részesül. Tekintettel arra,

hogy életkoruk, esetleg egészségi állapotuk miatt az ebbe a csoportba tartozó idősöknek esélyük sincs arra, hogy a mélyszegénységükből kilépjenek, szociális ellátásuk kiemelt figyelmet igényel.

Az idősök számára a 3.6 pontban bemutatott egészségügyi alap- és szakellátásokhoz való hozzáférése az aktív korúakkal, azonos eséllyel biztosított. Az idősöket életkorukra és egészségi állapotra tekintettel a házi orvos és a körzeti nővér otthonában keresi fel a betegellátásra. Az ügyeleti szolgálat hívásra szintén a lakáson biztosítja a sürgősségi ellátást a mozgásában korlátozott ellátásra szoruló idősök részére.

A szociális szolgáltatásokat szintén az életkori sajátosságokra figyelemmel, az egyéni szükségleteknek megfelelően biztosítja az intézmény az idősök részére.

Igény szerint gépkocsi szállítja a nappali ellátást biztosító idősök klubjába a klienseket. A házi segítségnyújtás keretében házhoz szállítják az ebédet, illetve az idős ember otthonában végzik el az alapvető ápolási, gondozási feladatokat, segítik az önálló életvitel fenntartásában. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében segélyhívó készülék áll a készülék használatára alkalmas idősök rendelkezésére krízishelyzetben.

A fogyatékkal élő idős embereket a támogató szolgálat személyi segítség keretében otthonukban keresik fel a segítők, illetve biztosítanak részükre szabadidős és egyéb programokat. A szállító szolgálat gépkocsijával elérhetővé válnak számukra a szükséges orvosi, terápiás és rehabilitációs ellátások.

A 70 év felettiek számára elérhetővé vált szociális pénzbeli támogatásként a jövedelemkiegészítő támogatás, melyet évente egy alkalommal lehet igényelni a mezőkovácsházi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, életvitelszerűen a településen tartózkodó, 70. életévét betöltött személynek, akinek jövedelme összege a havi 300.000,- forintot nem haladja meg.

Természetbeni juttatásként pedig bevezetésre került a pneumococcus-fertőzés elleni védőoltás, melyre jogosult az a mezőkovácsházi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, életvitelszerűen a településen tartózkodó 65. életévét betöltött, krónikus obstruktív tüdőbetegségben (COPD) vagy hörgők gyulladással megbetegedésében (asthma bronchiale) szenvedő és tüdőgondozóban rendszeres gondozás alatt álló krónikus beteg vagy a tüdő daganatos megbetegedésén átesett személy, akinek családjában a közös háztartásban élők egy főre eső havi jövedelmének összege a 250.000,- forintot nem haladja meg.

A településen Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmény nem biztosított, így aki elmagányosodása vagy egészségi állapota miatt megfizethető elhelyezésre szorul, az a környező

településeken tudja igénybe venni azt. A házi segítségnyújtás szolgáltatást gyakran veszik igénybe olyan idős emberek, akik szükségleteik szerint bentlakásos intézménybe való elhelyezést igényelnének, azonban lehetőségeik és első sorban anyagi helyzetük miatt azt nem tehetik meg, a magasabb jövedelemmel, nyugdíjjal rendelkező idős személy elhelyezése gördülékenyebb. A közelben lévő elhelyezést biztosító intézmények magas számú várólistával rendelkeznek.

A közüzemi szolgáltatók (NKSZ, DÉMÁSZ, Vízmű) ügyfélszolgálat a település központjában elérhetőek. A ~~Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság~~ TEF reformátuskovácsnézi elérhetőségén biztosított az ATM bankautomata, ~~valamint a polgármester kihelyezett fogadóórája is elérhető a refi városrészben.~~

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A város kulturális szolgáltatásaihoz való hozzáférés az időskorú népesség számára is biztosított, hisz legtöbb esetben ingyenesek a rendezvények. A város kulturális életében aktív szerepet töltenek be az időskorúak. Szívesen vesznek részt a város, a Művelődési Központ és a Könyvtár programjaiban. A rendezvényeken nemcsak nézőként, hanem közreműködőként is vállalnak szerepet. Szívesen szerveznek önmaguk számára programokat, elsősorban zenés-táncos rendezvényeket.

Művelődési Házban működő csoportok:

Barátság Nyugdíjas

Díszítőművészeti szakkör

Foltvarró kör (kezdő, haladó)

EFI Főzőklub

Szövő szakkör

Civil szervezet:

Mezőkovácsházi Szivárvány Egyesület

Reffi Nyugdíjas Egyesület

Könyvtár látogatói közül 65 év feletti regisztrált használó 72 fő. Ez alacsonynak mondható, annak függvényében, hogy az Idősek Klubjának tagjai szervezeten könyvtártagok. A rendezvényeket látogatók aránya ennél lényegesen magasabb.

Mezőkovácsháza Város közigazgatási területén élő 60 év feletti lakosok körében nem áll rendelkezésre pontos nyilvántartás a jövedelmi viszonyok, a családszerkezet, az aktivitás, és informatikai jártasság tekintetében.

Jövedelmi viszonyokra vonatkozó adatok:

Több 55 év feletti lakosnak a saját jogú nyugellátása mellett egyéb tevékenységből származó jövedelme is van. A nyugdíjak összege általában alacsony, mely nem fedezi a háztartás költségeit, valamint az idős korral járó szükségleteket, rendszeres gyógyszerkiadásokat. Több személy esetében tudtuk meg, hogy akár a külön élő, akár a vele együtt élő gyermekét és annak családját segíti anyagilag. Sokan törlesztik még hiteleiket, illetve gyermekeik hitel törlesztésébe segítenek bele.

Az érintett lakosok közel 10-15 % nagyon alacsony jövedelemmel rendelkeznek. Havi bevételeiket egyéb támogatási formákkal vagy települési támogatások igénybe vételével egészítik ki. Az alacsony jövedelmekből következtethetünk arra, hogy a családoknak, személyeknek elsősorban a megélhetés, a háztartás fenntartása a legfontosabb, a hasznos szabadidő eltöltésére elég keveset tudnak fordítani, pedig igény lenne rá. Igényt tartanak a helyben szervezett, térítésmentesen igénybe vehető programokra, mely életkoruknak is megfelelő.

Család szerkezetre vonatkozó adatok:

Az érintett korosztály közel 40%-a egyedül élő, többségében nők. Ez elég magas arány. Több személynek a településen élnek gyermekei, hozzátartozói, akikkel rendszeres a kapcsolattartás. Szintén magas a több generációs családban élők száma, melynek okai a legújabb társadalmi folyamatokban keresendő. A családban így megoszlanak a háztartási költségek, szerencsés esetben a szülők munkavállalása esetén a nagyszülői szerepek erősödnek, így jelentős szerepet kap a gyermek felügyeletben, és a háztartás vitelében is. Szerencsére kiderült, hogy még nagyon kevés azon személyek száma, akik meglévő hitelek vagy lakásvégrehajtás miatt kényszerültek összeköltözésre.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek egy része az internet használat miatt tanulták meg a számítógép használatot, sokan tagjai közösségi oldalaknak is. Kevés azon személyek aránya, akik otthonukban rendelkeznek géppel, arról tudnak, hogy több helyen is igénybe vehetnek szolgáltatást (pl.: Könyvtár), de idejük, illetve egészségi állapotuk miatt nem élnek ezzel a lehetőséggel.

d) generációk közötti programok

Településünkön a különböző pályázati források egyre több lehetőséget adnak a különböző korcsoportok számára megrendezhető programok megvalósítására. A Könyvtár, Művelődési Központ által már az elmúlt évben és jelenleg is több rendezvény, program állt rendelkezésre, mely az idős korosztály aktív szabadidő eltöltésére szolgál. Sokan igénylik a színház és mozi látogatást is, annak ellenére, hogy állandó mozi látogatására csak a településünkötől 30-50 km-re van

lehetőség. ~~Ezen a hiányosságon az önkormányzat mozgó-mozi szolgáltatás szervezésével igyekszik javítani évente két alkalommal.~~ Többen járnak a szintén 50 km-re lévő Jókai Színházba is, valamint kedvelté vált a környékben található kastélyok látogatása. Jelentős azok száma, akik a helyi Művelődési Központ programjain vesznek részt, és igénylik. **2024-ig a Déryné program keretében megvalósult színházi előadások voltak nagyon népszerűek. Ezt a Petőfi-program váltotta fel, melynek keretében színházi- és egyéb előadások, kirándulások kerülnek megszervezésre.**

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Művelődési Központ rendezvényeinek szervezésekor arra törekszik, hogy minden korosztály megtalálja a számára megfelelő programot. A kiemelt rendezvényeken biztosítunk az idős lakosság érdeklődési körének kielégítő műsort (Jó ebédhez szól a nóta, operett slágerek, stb.) Az idősek világnapján a város vezetése kulturális program keretében köszönti a település időskorú lakosságát. Városi Könyvtár több programját célzottan az idősek számára hirdeti meg, így pl. a jelenleg is futó projektben a „Nagyi mesél”, amely egyúttal több generáció közös programja. Több alkalommal került megszervezésre számítógép- és internet felhasználói tanfolyam, néhány kifejezetten 60 év feletti számára, ilyen a Digitális Jólét Program, amely 65 év felettieknek, két csoportban jelenleg is működik.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek életkoruk, egészségi állapotuk és jövedelmi helyzetük miatt korlátozottan férnek hozzá az életminőség javító és elszigetelődést enyhítő információkhoz és programokhoz.	Életmód és életminőség javító programok hosszútávú elérésének biztosítása A településen belül a közlekedés infrastruktúra és közlekedésbiztonság javítása (Járdák, kerékpárutak, közvilágítás)
Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény hiánya	Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmény kialakítása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az ENSZ 1975-ben deklarálta a fogyatékos emberek jogát a gazdasági és társadalmi biztonsághoz, a megfelelő életszínvonalhoz, a foglalkoztatáshoz, a családban éléshez a kreatív és szabadidős tevékenységekhez és a teljes körű társadalmi részvételhez, a WHO 1980-ban e szemlélet szellemében rögzítette a három alapkategória tartalmát.

- megelőző állami politika szükséges a fogyatékossgal kapcsolatban
- fogyatékossgból eredő hátrányok mérséklése, az önálló élet feltételeinek megteremtése
- komplex, mindenki számára hozzáférhető rehabilitációs programok

Ezt a szemléletet és jogok érvényesülését szolgálja többek között a Támogató Szolgálatok működése, működtetése. A támogató szolgálatok létesítése nagyon fontos feladat annak érdekében, hogy elősegítse a fogyatékos személyek integrációját, a saját lakókörnyezetükben történő segítségét, életvitelének megkönnyítését. A szolgálatok létesítése során az elsődleges cél olyan formák kialakítása, amelyek magukba foglalják a szociális gondozás, kísérés, ügyintézés, szállítási feladatok ellátását.

A nyitva álló helyiség a település központi részén található, tömegközlekedési eszközzel is könnyen megközelíthető.

A szolgálat működésének egyik tárgyi feltétele a szállítást végző gépjármű megléte és speciális kialakítása. A gépjármű alkalmas kerekesszék és elektromos kerek-székes személy szállítására is, rendelkezik mobil rámpával és 4+3 pontos biztonsági rögzítéssel.

A Támogató Szolgálat kliens köre:

A szolgálatok kezdeti kialakításánál az ellátotti körhöz tartozott az a személy, aki életvitelszerűen az ellátási területén élt és valamilyen fogyatékossggal rendelkezett.

- mozgásfogyatékkal élők

- látásfogyatékkal élők
- hallásfogyatékkal élők
- értelmi fogyatékkal élők
- autista személyek
- halmozott fogyatékkal élők

2008-ban egyértelműen szabályozottabbá vált az igénylők, igénybevevők köre, mely azóta nem változott:

A szolgáltatást jogosan csak a súlyosan fogyatékos személyek vehetik igénybe, súlyos fogyatékos személynek pedig a külön jogszabály szerint az minősül, aki:

- magasabb összegű családi pótlékot kap
- fogyatékosági támogatásban részesül
- vakok személyi járadékában részesül

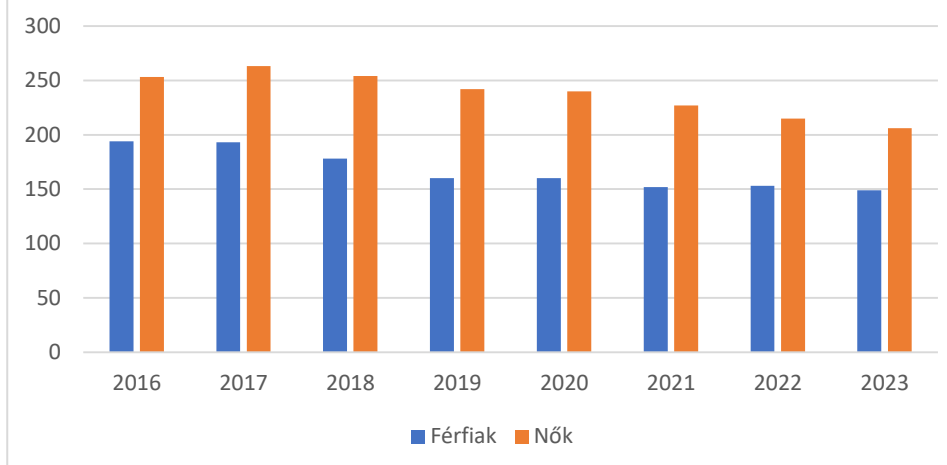
7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	194	253	447
2017	193	263	456
2018	178	254	432
2019	160	242	402
2020	160	240	400
2021	152	227	379
2022	153	215	368
2023	149	206	355

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők nemenkénti bontásban

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

A Fot. 15-16.§-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központ költségvetéséből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket. A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul. A táblázatból leolvasható, hogy a megváltozott munkaképességű szociális ellátásban részesülő személyek nők és férfiak tekintetében egyaránt kismértékű csökkenő tendencia állapítható meg. A csökkenő tendencia hátterében nagy valószínűséggel az áll, hogy a munkáltatók és az Európai Unió pályázatok megpróbálják bevonni ezeket a személyeket a munka világába. (Kedvezőbb feltételek, 4, 6 órás munkaidő biztosítása, rehabilitációs kártya.) Fogyatékkal élők foglalkoztatási arányáról nincs pontos adat, azonban a foglalkoztatásban résztvevők száma minimális. Ennek oka az, hogy kevés olyan munkahely van, amely akadálymentesítettsége miatt fogyatékkal élő munkavállalót tudna fogadni. Ezek főleg adminisztrációs területek, ahol azonban a megfelelő feltételek legtöbb esetben hiányoznak. Jogszabályi kötelezettsége van a munkáltatóknak megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására, azonban hiányoznak megfelelő végzettségű és képzettségű foglalkoztatható munkavállalók és a fogyatékkjellegétől függő akadálymentesítések. Ennek következtében a munkáltatók „bírság„ fizetésére kötelezettek a jogszabályban meghatározott számú foglalkoztatás nem teljesítése miatt. Az óvoda 2 fő rehabilitációs kártyával rendelkező csökkent munkaképességű személyt alkalmaz. Az általános iskola 1 fő rehabilitációs kártyával rendelkező csökkent munkaképességű személyt alkalmaz közfoglalkoztatás keretében. A Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ 2 fő, a Polgármesteri Hivatal pedig 1 fő rehabilitációs kártyával rendelkező csökkent munkaképességű személyt alkalmaz. [2022-től a Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ 1fő csökkent munkaképességű személyt alkalmaz.](#)

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Szociális foglalkoztató létrehozására az önkormányzat tett már kísérletet pár évvel ezelőtt. Közel 100 fő jelezte, hogy egészségi állapotának megfelelő munkát kíván vállalni jövedelmének

kiegészítése és munkavállalói közösséghez való tartozás miatt. Jelenleg a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott magyarbányai fogyatékosok otthona lakóinak társadalmi integrációjával érintett a településünk. A öt, egyenként 12 fő befogadására alkalmas lakóház mellé tervezetten egy szociális foglalkoztató is kialakításra kerül

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az akadálymentesítés hiánya már önmagában hátrányt jelent a fogyatékos munkavállaló esetében. A fogyatékkal élő személyek megkülönböztetése a foglalkoztatás területén érvényesül. A településen az akadálymentesítés csak részben valósult meg az önkormányzat és intézményeinél, de más területe még rosszabb a helyzet. Az akadálymentesítés kimerül az épületbe és a szociális helyiségbe történő bejutással. Az emeleti részekre már nem tudnak a munkavállalók feljutni akadálymentesítés hiánya miatt. A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, vagy például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Az önkormányzati intézmények közül a Humán Szolgáltató központ által nyújtott szolgáltatások biztosítják a fogyatékkal élő személyek számára az otthonukban történő önálló életvitel fenntartását. Ezek a szolgáltatások a szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, valamint a kifejezetten ennek a célcsoportnak az igényeit, speciális szükségleteit kielégítő Támogató szolgálat.

Civil szerveződések közül megemlítenéd az ezt a célcsoportot tömörítő Mozgáskorlátozottak Egyesülete által nyújtott segítség és szolgáltatások.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Jogszabályban meghatározott pénzügyi, természetbeni ellátásokon és kedvezményeken kívül más juttatást az önkormányzat nem biztosít, azonban igyekszik a különböző pályázatoknál a fogyatékkal élők igényeit figyelembe venni (akadálymentesítés), rendezvényeken részvételük biztosított. Tekintettel arra, hogy az önkormányzat nem végez pénzügyi ellátás folyósítását a fogyatékkal élő

személyeknek, így a fogyatékosági támogatásban, a vakok személyi járadékában és az emelt összegű családi pótlékban részesülők számáról nincs az önkormányzatnak adata.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Mezőkovácsháza Város Önkormányzata fontos kérdésnek tartja, hogy közhasználatú épületeit és közlekedési felületeit, a jogszabályoknak megfelelően - alkalmassá tegye arra, hogy azt a fogyatékkal élő, segítségre szoruló polgárai is akadálymentesen tudják használni. Ennek érdekében évek óta arra törekszik az Önkormányzat, hogy beruházásai során szem előtt tartsa ezt a speciális problémát, és arra megoldást találjon. Több épületre elkészültek a műszaki tervek, amelyek alapján a segítséggel élők életminőségének javítása érdekében folytatni kell az akadálymentesítési programot, biztosítani kell, hogy minél több középület és szolgáltatás elérhető legyen a fogyatékos személyek számára is.

Az akadálymentesítés alapvető célkitűzése, hogy a város közintézményeinek használata mindenki számára – kismamák, idős emberek, fogyatékos emberek, turisták stb. – kényelmesebbé váljon, az akadálymentesítés egy olyan folyamat legyen, melyet minden társadalmi réteg közvetlen előnyökkel jelentő fejlődésnek éljen meg.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő, illetve kötelező önkormányzati feladatot ellátó középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok akadálymentesítési helyzete a következő:

Mezőkovácsházi Polgármesteri Hivatal:

Az épület földszinti, ügyfélfogadásra kijelölt területe akadálymentesen megközelíthető, akadálymentes vizesblokkal rendelkezik és hallássérültek számára 2 db indukciós hurok biztosítja az egyenlő ügyfélkiszolgálást. A helyi közügyek intézése mellett így akadálymentesen hozzáférhető a körzeti okmányiroda és építésügyi hatóság szolgáltatása.

Járási Hivatal:

Régi, több éve üresen álló épületben került kialakításra 2012. év végén. Az átalakítás során az alsó szint akadálymentes közlekedésre alkalmassá vált.

Mezőkovácsházi Négy Évszak Óvoda és Bölcsőde:

Valamennyi feladatellátási helye teljeskörűen akadálymentesített.

Mezőkovácsházi Hunyadi János Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium:

Az épület földszintjének teljes akadálymentesítése megvalósult. 3 db rámpa és 2 db akadálymentes vizesblokk épült. Az oktatás szervezésével biztosítható, hogy a fogyatékkal élő gyermek a földszinti, akadálymentes környezetben hozzáférjen az oktatás és nevelés minden formájához.

Mezőkovácsházi Humán Szolgáltató Központ

Az Intézmény három telephelyen négy épületében működik. A Család és Gyermejjóléti Szolgálat, a Család és Gyermejjóléti Központ és a Támogató Szolgálat épülete fizikailag akadálymentesített, a védőnői szolgálat épülete részlegesen akadálymentesített, a rámpa megépült, az ajtószélesség megfelelő, akadálymentesített szociális helyiség ki van alakítva. Az Idősek Klubja fizikai akadálymentesítettsége teljes körű. Azonban valamennyi épületből (még az új épületből is) hiányzik az infokommunikációs akadálymentesítés.

Művelődési Ház:

Megvalósult a földszinti épületrész akadálymentes megközelítése és használata, mozgáskorlátozott vizesblokk épült. A földszinti termék akadálymentes használatával a rendezvények döntő többségéhez hozzáférhetnek a fogyatékkal élők.

Mezőkovácsházi Városi Könyvtár:

Az épületbe való bejutás és a földszint akadálymentes kialakítása elérhetővé teszi a könyvtár szolgáltatásait mindenki részére. Akadálymentes vizesblokkal nem rendelkezik.

TEF

Az épület teljeskörűen akadálymentesített.

Egészségügyi intézmények:

- Járóbeteg Szakellátó: Az épület bővítése és felújítása során teljes akadálymentesítésre került. Rámpák, lift, indukciós hurkok, Braille feliratok segítik az egészségügyi ellátást igénybe vevőket.
- 4 db háziorvosi rendelő közül 1 db fizikailag akadálymentesített, 1 db kialakítása pályázati forrásból folyamatban, 2 db nem akadálymentes kialakítású
- 2 db fogászati rendelő: Mindkét rendelő megközelíthető akadálymentesen, mozgáskorlátozott vizesblokk kialakítása pályázati forrásból szintén folyamatban van.
- Gyermekorvosi rendelő: Akadálymentes megközelítése és használata biztosított.

Sportpálya:

Az önkormányzati tulajdonú, egyesületi kezelésű sportpálya megközelítése lehetséges akadálymentesen, azonban a létesítményen belül az akadálymentes nézőtér megközelítés, illetve mosdó nem biztosított.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Üzletek

A korábbi években épült 2 multinacionális cég bevásárlóközpontja, valamint az újonnan nyílt középvállalkozások akadálymentesen kerültek megépítésre. A helyi üzletek közül a kis- és magánvállalkozások jelentős részének (zöldséges, pékség, virágüzlet, húsboltok) megközelítése és a szolgáltatás igénybevétele sem biztosított akadálymentesen.

Szolgáltatások:

Új építésű szolgáltató épületek nincsenek. A régi épületeknél az akadálymentes közlekedés nem biztosított.

Gyógyszertár:

Részleges akadálymentesítés valósult meg a rámpa kiépítésével és a bejárati ajtó szélességének növelésével.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyi akadálymentesítésre nincs ráhatása az önkormányzatnak, arról adatokkal nem rendelkezünk. Új építésű munkahelyeknél az engedélyezés folyamán az érvényes előírások betartatása az építésügyi hatóság feladatát képezi. A közintézmények sem akadálymentes a fogyatékkal élő munkavállalók szempontjából.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A városközponti meglévő járdák kiemelt szegéllyel nem rendelkeznek, így akadálymentesen használhatók. A város közparkja neheztetten igénybe vehető. Az új építésű középületeknél mindenütt kijelölésre kerültek szabványos akadálymentes parkolók és az épületekbe való bejutás is akadálymentesen lehetséges.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Speciális szolgáltatás: Támogató szolgálat teljes körűen akadálymentesített gépkocsival. Mozgáskorlátozottak Egyesületet által nyújtott szolgáltatások

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A városi könyvtárnak hazai és uniós pályázatok útján sikerült olyan eszközöket beszerezni, melyek segítik és megkönnyítik a fogyatékkal élők számítógép használatát. Ilyen eszközök a következők: hanyatt egér, KIOSZ számítógép.

A szoftverek terén is törekszünk arra, hogy a vakok és gyengén látók is tudják élvezni a XXI. század vívmányait. A következő programokat használhatják a könyvtár látogatói: felolvasó, nagyító

program, hangos könyv, illetve a honlapon elhelyezett ikon használatával az Internet világa is kitarul a gyengén látók számára.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Célzott programok a településen nincsenek, a speciális programokra való eljutást a Támogató Szolgálat működtetésével biztosítjuk.

7.5. A fogyatékossgal élőket helyi szinten a fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nincs teljes körű akadálymentesítés, valamennyi új infrastrukturális beruházásnál kardinális kérdés az akadálymentesítés tervezése és kivitelezése.

7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen sem integráltan, sem védett formában nem biztosított	A szociális foglalkoztatás kialakítása és a helyi szükségletek szerinti biztosítása. Törekvés a közintézményekben akadálymentes munkahelyek kialakítására
A szolgáltatások, közösségi terek akadálymentes elérhetősége elégtelen	Akadálymentes szabadidő parkok, közterek kialakítása. Alapvető szolgáltatások elérhetőségének javítása a célcsoport számára.

Több célcsoportot érintő, település szintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Településen megjelenő leggyakoribb megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések elérhetőségének távolsága, valamint a felnőtt rehabilitációs lehetőségek korlátozottsága.	Meglévő szakrendelések bővítése. A helyi adottságok, ivóvíz és gyógyvíz rehabilitációs szintéért történő fejlesztése.
Szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlen esélyei, a településen belüli biztonságos közlekedés részleges hiánya miatt	Kerékpárút felújítása, kerékpárút hálózat bővítése, belterületi utak, járdák felújítása, építése. Közöségi tér kialakítása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Egyházi közfeladatot ellátó szervezetek nem működnek a településen az érintett célcsoportok vonatkozásában. A mélyszegénységben élők, a gyermekek és az idősek vonatkozásában a Vöröskereszt helyi szervezete és az Adományok Háza Egyesület tevékenykedik, kifejezetten a nők és gyermekek tekintetében civil szervezet nem tevékenykedik. Az idősek esetében több nyugdíjas klub, egyesület, dalkör működik, míg a fogyatékkal élők legnépesebb csoportjának érdekeit a Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi csoportja karolja fel.

Ezeknek a civil szervezeteknek a működését önkéntesek rendszeresen segítik.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat megállapodásban rögzített partnerségi viszonyt több civil szervezettel alakított ki: a Mezőkovácsházi Torna Egylettel, a polgárőr egyesülettel, a város gondnoksággal és az Adományok Háza Egyesülettel. Létrejött a Civil Kerekasztal Fórum, mellyel a testület által elfogadott Civil Konceptióban szabályozott módon működik együtt az önkormányzat. Megállapodásban nem rögzített jó partneri kapcsolatot ápol az önkormányzat a Vöröskereszt helyi szervezetével, a Mozgáskorlátozottak Egyesületével, a nyugdíjas egyesületekkel, a M.A.SZ.K. Egyesülettel, valamint a Román Nemzetiségi önkormányzattal is.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk más önkormányzatokkal feladat-ellátási megállapodás alapján látja el az alábbi szolgáltatásokat: Központi Orvosi Ügyelet, Szenvédélybetegek közösségi ellátása, Támogató Szolgálat Az Ökumenikus segélyszervezettel kötött megállapodás alapján biztosítja a Családok Átmeneti Otthona szolgáltatást.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Jelenleg Roma és Román Nemzetiségi önkormányzat működik a városban, amely szervezi a településen élő roma és románság kulturális életét, elősegíti a közszolgáltatásokhoz való anyanyelvi hozzáférés lehetőségét, valamint érdekvédelmét is ellátja.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban több, a célcsoportokat megcélzó civil szerveződés működik. A Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi csoportja a fogyatékkal élők érdekképviseletét és megsegítését vállalta fel, míg a nyugdíjas egyesületek az idősek érdekeit képviselik és az idősek aktív szabadidős tevékenységét koordinálják, szervezik. Az Adományok Háza Egyesület tevékenysége valamennyi célcsoportra irányul.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program készítése során az intézmények, civil szervezetek képviselői lehetőséget kaptak arra, hogy javaslataikkal, véleményükkel segítsék a végleges terv kialakítását. A lehetőséggel nem minden szervezet élt. Mezőkovácsháza Város Önkormányzata Települési Esélyegyenlőségi Programjában fontos szerepet tölt be a program megvalósulásának nyomon követése. Ennek eszközei:

- Az eredményesség értékelése, ellenőrzése két évente történik. Az értékelés eredményeinek nyilvánossá tétele kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására kiemelkedő figyelmet kell fordítani.
- Szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
- A két évenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, felelősök, határidők, sikerkritériumok.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet –e HEP fórumot

A településen HEP fórum működik, tagjai aktívan vesznek részt a helyzetértékelésben, a problémák beazonosításában, a célok megfogalmazásában és a felülvizsgálatban.

c) a képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

Mezőkovácsháza Város Önkormányzatának Települési Esélyegyenlőségi programja a település minden polgárának életét érinti, ezért a képviselő testületi véleményezés és elfogadást követően a program széleskörű nyilvánosságot kap a település honlapján a megismerés és az esetleges módosításra vonatkozó javaslatok érdekében, valamint megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításának összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	„Szegénység kultúrájának” mint öröklődő életstílusnak a kialakulása	A családok ösztönzése életvitelük, gazdálkodási szokásaik tudatos változtatásra, az egészségügyi prevenció jelentőségének tudatosítása. Megfelelő, biztonságos lakókörnyezet kialakítása, esztétikailag is megfelelően kialakított lakókörnyezet rendbetartása.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Roma lakosság érdekérvényesítésének hiánya, alulképzettség	Roma önkormányzat működésének támogatása, ösztönzése vagy civil szervezet megalakulásának szorgalmazása, tanulásra, életmód váltásra ösztönzés elsősorban az óvodás és általános iskolás korosztályban. Romák visszavezetése a munka világába
Gyermekek	A család szociokulturális szerepe nem megfelelő	A család szerepének erősítése. A szociokulturális és társadalmi hátrányok enyhítése
Gyermekek	Egyre magasabb számú pszichés megsegítésre szoruló gyermek, pszichológus szakember hiánya	Pszichológus szakemberek minél magasabb óraszámban történő alkalmazása a településen
Gyermekek	A speciális nevelési szükségletű gyermekek (SNI, BTMN) aránya minden korosztályban magas	Korai fejlesztés, fejlesztés megkezdése már bölcsődében, óvodában. Szakemberek képzése a fejlesztések elérhetősége érdekében.
Idősek	Az idősek életkoruk, egészségi állapotuk és jövedelmi helyzetük miatt korlátozottan férnek hozzá az életminőséget javító és elszigetelődést enyhítő információkhoz és programokhoz	Életmód és életminőség javító programok hosszú távú elérésének biztosítása. A településen belül a közlekedés infrastruktúra és közlekedésbiztonság javítása (járdák, kerékpárutak, közvilágítás)
Idősek	Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény hiánya	Önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmény kialakítása
Nők	A nők növekvő életkorral párhuzamos elmagányosodása, időskori problémákkal való fokozottabb érintettsége	A prevenciót szolgáló egészséges életmód és életminőség javító programok és egészségügyi szűrések népszerűsítése, kiemelt figyelemmel a magas halálozási mutatókkal rendelkezők vonatkozásában.

Nők	A munkahelyeken és a kisgyermeket nevelő köznevelési intézményekben a családbarát szemlélet hiánya, atipikus munkahelyek hiánya	A munkaidők és a rendelkezésre állási idők összehangolása, munkahelyeken családbarát rugalmas munkaidő vizsgálata és lehetőség szerinti bevezetése, otthonról végezhető távmunka bevezetése
Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen sem integráltan sem védett formában nem biztosított	A szociális foglalkoztatás kialakítása és a helyi szükségletek szerinti biztosítása. Törekvés a közintézményekben akadálymentes munkahelyek kialakítására.
Fogyatékkal élők	A szolgáltatások, közösségi terek akadálymentes elérhetősége elégtelen	Akadálymentesített szabadidő parkok, közterek kialakítása. Alapvető szolgáltatások elérhetőségének javítása a célcsoport számára.
Többcélcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Településen megjelenő leggyakoribb megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések elérhetőségének távolsága, valamint a felnőtt rehabilitációs lehetőségek korlátozottsága.	Meglévő szakrendelések bővítése. A helyi adottságok, ivóvíz és gyógyvíz rehabilitációs szintérenként történő fejlesztése.
Többcélcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlen esélyei, a településen belüli biztonságos közlekedés részleges hiánya miatt	Kerékpárút felújítása, kerékpárút hálózat bővítése, belterületi utak, járdák felújítása, építése. Községi tér kialakítása.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a mélyszegénységben élők és romák megfelelő életvitele, foglalkoztatása és érdekképviselése biztosított. Ahol a szolgáltatások elérhetősége a kerékpárút hálózat bővítésével, belterületi utak javításával, járdák felújításával valamennyi célcsoport számára biztosított. Biztonságos lakókörnyezet és közösségi terek kialakításával az életmód, életminőség javító programokkal az itt élés minőségi színvonalának emelése.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzete a foglalkoztatottak számának emelésével javuljon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő ellátást – „szegénység „csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek civil szerveződésekbe való bevonására. Az alacsony jövedelemmel rendelkező idős korosztály számára intézményi elhelyezés szükségletének kialakulásakor a bentlakásos intézmény elérésének lehetővé tétele.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a munkahelyeken a családbarát szemlélet kialakításával a kisgyermeket nevelő nőket segítsük a munkaerő piacon és a gyermekfelügyeletben. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz és közösségi terekhez való hozzáférési esélyének javítására és a szociális foglalkoztatás lehetőségének megteremtésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

0.) Településszintű problémák

Intézkedés címe:	Meglévő szakrendelések bővítése. A helyi adottságok, gyógyvíz rehabilitációs szintéreként történő fejlesztése
Feltárt probléma megnevezése)	Településen megjelenő leggyakoribb megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések elérhetőségének távolsága, valamint a felnőtt rehabilitációs lehetőségek korlátozottsága
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A foglalkoztatásba történő bevonás esélyegyenlőségének javítása érdekében a vezető megbetegedések kezeléséhez és rehabilitációhoz való hozzáférés javítása Rövid távú cél (1 év): A házi orvosok bevonásával szükségletfelmérés a vezető megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések tervezéséhez Középtávú cél (3 év): Megvizsgálni a felmérés alapján a szakrendelések kapacitásbővítésének lehetőségét. A gyógyvíz minősítésének megőrzése, rehabilitációs céllal történő hasznosításának megtervezése Hosszú távú terv (5 év): A foglalkoztatási esélyegyenlőség javításának érdekében a gyógyvíz rehabilitációs célú hasznosításának lehetővé tétele pályázati úton vagy befektetők bevonásával
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogatékosságügyi Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Szükséglet felmérés 2. Kapacitásbővítés lehetőségének megvizsgálása és a bővítés meghatározása 3. a gyógyvíz rehabilitációs céllal történő hasznosításának megtervezése 4. a gyógyvíz rehabilitációs céllal történő felhasználásának lehetővé tétele
Az intézkedés felelőse	önkormányzat, házi orvosok, szakrendelők ügyvezetői, célcsoport tagjai, strandfürdő üzemeltetője Felelős: polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátorok	A településen elérhető szakrendeléseknek a felmérés alapján történő átstrukturálása vagy kialakítása.
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán,	Külső, pályázati erőforrás, humán erőforrás

pénzügyi, technikai erőforrások	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A szakrendelésekhez való folyamatos hozzáférés biztosítása, a gyógyvízre települő infrastruktúra fenntartása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nem releváns

Intézkedés címe	Kerékpárút felújítása, kerékpárút hálózat bővítése, belterületi utak, járdák felújítása, közösségi tér kialakítása
Feltárt probléma megnevezése	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlen esélyei a településen belüli biztonságos közlekedés részleges hiánya miatt
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása, biztonságosabbá tétele 1. Rövid távú cél (1 év): A belterületi utak és járdák műszaki felmérése, szükséges költségek tervezése, tervek elkészítése. A kerékpárutak további építése 2. Középtávú terv (3 év): Kerékpárút befejezése, közösségi tér kialakítása, 3. Hosszú távú terv (5 év): Belterületi utak, járdák felújításának ütemezett megvalósítása
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. A belterületi utak és járdák műszaki felmérése, szükséges költségek tervezése, tervek elkészítése, megvalósítás ütemezése 2. Meglévő kerékpárút felújítás, új építése 3. Térbútorok, padok, lámpatestek kihelyezése, közösségi tér létesítése
Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, polgármester,
Az intézkedés	Rövid táv: 2023. december 31.

megvalósításának határideje	Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A kerékpárút megépítése 1 év alatt Közösségi tér kialakítása 1 év Belterületi utak és járdák műszaki felmérése és ütemterv készítése 3 év alatt
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A résztvevőkön kívül: helyi kis és középvállalkozások, civil szervezetek, alapítványok, pályázati partnerek, egyházak, EFI Pályázati forrás Résztevő partnerek anyagi hozzájárulása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A felújított, újonnan épített belterületi utak, járdák és kerékpárút folyamatos karbantartása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

1.) Mélyszegénységben élők és romák

Intézkedés címe	A családok ösztönzése életvitelük, gazdálkodási szokásaik tudatos változtatásra, az egészségügyi prevenció jelentőségének tudatosítása. Megfelelő, biztonságos lakókörnyezet kialakítása, esztétikailag is megfelelően kialakított lakókörnyezet rendben tartása
Feltárt probléma megnevezése	„Szegénység kultúrájának” mint öröklődő életstílusnak a kialakulása
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövidtávon (1 év): <ul style="list-style-type: none"> - a folyamatban lévő a célcsoportot érintő pályázati programokban való aktív részvétel - Partnerségi megállapodások megkötése - Lakosság tájékoztatása Középtávon (3 év): <ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatás és kompetencia fejlesztés révén az értékrend és szemléletmód formálása - egészségtudatos és környezettudatos életmód kialakítása Hosszútávon (5 év) <ul style="list-style-type: none"> - a munkaalapú társadalom értékeinek elfogadtatása
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Területfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- munkáltatók felkeresése – partnerségi szerződések megkötése - szükségletfelmérés, programokba, képzésekbe történő bevonás - lakossági tájékoztató a biztonságos lakókörnyezet kialakításáról - a közfoglalkoztatásban a munkamódszerek hatékonyabb és eredményesebb alkalmazása
Az intézkedés felelőse	- Partnerségi megállapodásban résztvevők képviselői - önkormányzat, Mezőkovácsházi Településgazdálkodási Kft., intézmények felelős: polgármester, ügyvezető, intézményvezetők
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés	- partnerségi megállapodások száma - programokon és képzésben résztvevők száma

eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - közfoglalkoztatás eredményessége - ellátott feladatok mennyisége <p>Dokumentálás: kötelező dokumentációs rend alkalmazásával</p> <p>Fenntarthatóság: pályázati finanszírozás útján a képzések, foglalkoztatás, feltételeinek biztosítása megoldott. Pályázati lehetőségek híján a résztvevő partnerek anyagi, természetbeni hozzájárulása</p>
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<p>A résztvevőkön kívül: helyi kis és középvállalkozások, civil szervezetek, alapítványok, pályázati partnerek, egyházak, EFI</p> <p>Pályázati forrás</p> <p>Résztvevő partnerek anyagi hozzájárulása</p>
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	<p>Generációkon keresztül rögzült rossz szocializációs minta – reklám, meggyőzés, az emberek megfelelő tájékoztatása útján.</p> <p>Hosszú távon a foglalkoztatáson és pozitív minták útján csökkenteni a rossz szocializációs mintát.</p>
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Intézkedés címe	Roma önkormányzat működésének támogatása, tanulásra és életmód változtatásra ösztönzés elsősorban az óvodás és az általános iskolás korosztályban. Romák visszavezetése a munka világába
Feltárt probléma megnevezése	Roma lakosság érdekérvényesítésének hiánya, alulképzettség
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Legyen olyan roma szervezet, amely a településen képviselni tudja a roma lakosság érdekeit, közreműködik az alulképzettség és munkanélküliség leküzdésében 1. Rövidtávú cél (1 év): közmunkaprogramban romák foglalkoztatása 2. Középtávú cél (3 év): Roma Nemzetiségi Önkormányzat működése hatékonyságának növelése. 2. Hosszú távú terv (5 év): Tanulmányi ösztöndíj alapítása. Roma nyelvi és népismereti, néphagyomány foglalkozások az óvodában és az általános iskolában
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. közmunkaprogram keretében romák foglalkoztatása. 2. A nemzetiségi önkormányzaton vagy civil szervezeten keresztül tanulmányi ösztöndíjak alapítása az általános iskolai tanulók részére 3. Roma nyelv, népismeret és néphagyomány oktatása az általános iskolában és az óvodában
Az intézkedés felelőse	Célcsoport tagjai, önkormányzat, felelős: polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közmunkaprogramban foglalkoztatottak legalább 5 %-a roma. a Román Nemzetiségi Önkormányzat működése hatékonyságának növelése. Tanulmányi ösztöndíjban részesülhessen az 5. év végére legalább 3 roma iskolás. A roma nyelv és népismeret foglalkozáson a roma gyermekek részvétele legalább 30 %-os legyen.
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázati forrás

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Roma képviseleti szervezet hatékony és folyamatos működése.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2.) gyerekek

Intézkedés címe	Korai fejlesztés, fejlesztés megkezdése már bölcsődében, óvodában. Szakemberek képzése a fejlesztések elérhetősége érdekében
Feltárt probléma megnevezése	A speciális nevelési szükségletű gyermekek (SNI, BTMN) aránya minden korosztályban magas
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A gyermekkorosztályban a speciális nevelési szükségletből eredő hátrányok csökkentése. 1. Rövid távú cél (1 év): az előírt fejlesztésekre történő eljutás lehetőségének biztosítása 2. Középtávú cél (3 év): A speciális igényeknek megfelelő szakember elegendő óraszámában történő alkalmazása 3. Hosszú távú cél (5 év): Az SNI-s és BTMN-s gyermekek száma felmenő rendszerben csökken
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Fejlesztési szükségletek felmérése 2. A fejlesztésekhez igazodó szakemberszükséglet biztosítása 3. Együttműködés a Békéscsabai Tankerületi Központtal a szakemberhiány leküzdésében
Az intézkedés felelőse	köznevelési intézmények, bölcsőde, Pedagógiai Szakszolgált, érintett gyermekek és családjuk, Önkormányzat, felelős: Polgármester,
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő	a fejlesztést biztosító szakemberek óraszámának növekedése speciális szükségletű gyermekek minél korábbi életkorban történő

indikátor(ok)	kiszűrése és adekvát fejlesztésben részesítése BTMN-s gyermekek életkorral növekvő csökkenő tendenciája SNI-s gyermekek önmagához képest történő fejlesztésével eredményeik javítása
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, civil szervezetek közreműködése, fejlesztő szakemberek
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Korai fejlesztés és speciális igényeknek megfelelő szakember folyamatos biztosítása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Intézkedés címe	A szociokulturális és társadalmi hátrányok enyhítése. A család szerepének erősítése
Feltárt probléma megnevezése	A család szociokulturális szerepe nem megfelelő
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felelősségteljesebb és tudatosabb gyermeknevelésre való ösztönzés. Rövid távon (1 év): családi életre nevelés az óvodában és az iskolai osztályfőnöki órákon Közép távon (3 év): szülői szerepek erősítése, gyermeknevelést segítő programok, előadások szervezése, szemléletformálás Hosszú távon (5 év): A rossz nevelési mintákból eredő egyéni és társadalmi problémák enyhítése
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Integrált Városfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatási koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1. Együttműködés a Békéscsabai Tankerületi Központtal az iskolai családi életre nevelés érdekében. Az óvoda Pedagógiai programjába beépíteni a családi életre nevelést és hittant. 2. Szakemberek bevonásával a tudatos szülővé válás érdekében

	előadások, programok szervezése
Az intézkedés felelőse	köznevelési intézmények, Pedagógiai Szakszolgálat, önkormányzat Felelős: polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Együttműködési megállapodások Programot megvalósító szakemberek, előadók száma Programba részt vevők száma
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	köznevelési és szociális szakemberek, civil szervezetek, egyházak, EFI Pályázati forrás pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A felelősségteljesebb és tudatosabb gyermeknevelésre való ösztönzés jótékony hatásainak a következő generáció részére történő tovább adása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

Intézkedés címe	Pszichológus szakemberek minél magasabb óraszámában történő alkalmazása a településen
Feltárt probléma megnevezése	Egyre magasabb számú pszichés megsegítésre szoruló gyermek, pszichológus szakember hiánya
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A családok életminőségének és jövedelmi helyzetének javítása. 1. Középtávú cél (3 év): Valamennyi megsegítésre szoruló gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő óraszámában megkapja a pszichológusi segítséget 2. Hosszú távú cél (5 év): Mentálisan ép és érzelmileg stabil gyermekközösség kialakulásának támogatása
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma)	1. A Pedagógiai Szakszolgálatnál meglévő szakember heti óraszámának emelése

pontokba szedve	2. A szakember állomány elérhetőségének, terheltségének felmérése 3. Helyi szakemberek képzése
Az intézkedés felelőse	Megsegítésre szoruló gyermekek, családok, szakemberek
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Pszichológus szakember tevékenység végzése heti 40 órában. Csökken a megsegítésre szoruló gyermekek száma és a problémák súlyossága. Állandó óvoda és iskola pszichológus alkalmazása
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, szakember
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pszichológus szakember folyamatos elérhetősége.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

3.) nők

Intézkedés címe	A prevenciót szolgáló egészséges életmód és életminőség javító programok és egészségügyi szűrések népszerűsítése, kiemelt figyelemmel a magas halálozási mutatókkal rendelkezők vonatkozásában
Feltárt probléma megnevezése	A nők növekvő életkorral párhuzamos elmagányosodása, időskori problémákkal való fokozottabb érintettsége, pszichés megsegítés hiánya
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Általános: elmagányosodás megelőzése, életminőség javítása Rövidtávon (1 év): - egészséges életmódprogramok és szűrések népszerűsítése Középtávon (3 év): - az önálló életvitel megfelelő életminőségben történő megtartása, aktív közösségi élet Hosszútávon (5 év): - aktív életmód minél magasabb életkorig történő megőrzése
A cél összhangja más	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció

helyi stratégiai dokumentumokkal	
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - információgyűjtés, igényfelmérés, helyzetelemzés - programok, szűrések népszerűsítése - az aktív életmód megőrzését szolgáló szellemi és fizikai tevékenységek szervezése pszichológus szakember alkalmazása
Az intézkedés felelőse	Egészségfejlesztési Iroda, Kalocsa Róza Kft. szakemberek, felelős: polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövidtávú (1 év): a szűrőprogramokon való minél nagyobb számú és rendszeres megjelenés Középtávú (3 év): az aktív életmód tudatos megőrzésére törekvés a fizikai és szellemi képességek fenntartását célzó programokon történő részvétellel, közösségi életben való részvétel növekedése Hosszú távú (5 év): A halálozási mutatók csökkenése
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Épület Humán erőforrás Költségvetési forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Életminőség javítását biztosító programok folyamatos biztosítása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns
Intézkedés címe	A munkaidők és a rendelkezésre állási idők összehangolása, munkahelyeken családbarát rugalmas munkaidő vizsgálata és lehetőség szerinti bevezetése
Feltárt probléma megnevezése	A munkahelyeken és a kisgyermeket nevelő köznevelési intézményekben a családbarát szemlélet hiánya, atipikus munkahelyek hiánya

Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Munkahelyeken a családbarát szemlélet bevezetése, rugalmas munkaidő kialakítása, a távmunka lehetőség szerinti bevezetése Rövidtávon (1 év): fel kell mérni a munkahelyek és köznevelési intézmények munkaidő összehangolásának lehetőségét Középtávon (3 év): A nőket foglalkoztató munkahelyek és a kisgyermeket fogadó köznevelési intézmények nyitvatartási idejének összehangolása Hosszútávon (5 év): Rugalmas munkaidő és otthonról végezhető távmunka bevezetésének ösztönzése a gyermeket nevelő nőket foglalkoztató munkahelyeken
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatásügyi Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - szükségletfelmérés - Stratégia kidolgozása, partnerek felkutatása - Szükséges intézményi alapidokumentációk módosítása
Az intézkedés felelőse	Célcsoport tagjai, önkormányzat, köznevelési intézmények, Felelős: Polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövid távon (1 év): helyzetelemzés elkészítése Közép távon (3 év): stratégiai terv kidolgozása az intézmények és a munkahelyek számára is elfogadható formában, a köznevelési intézmények nyitvatartási idejének növelése Hosszú távon (5 év): rugalmas munkaidő és távmunka bevezetése több munkahelyen
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A HEP fórumon keresztül is a munkahelyek ösztönzése az elérni kívánt cél érdekében.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

4) Idősek

Intézkedés címe	Életmód és életminőség javító programok hosszú távú elérésének biztosítása. A településen belül a közlekedés infrastruktúra és közlekedésbiztonság javítása (járdák, kerékpárutak, közvilágítás)
Feltárt probléma megnevezése	Az idősek életkoruk, egészségi állapotuk és jövedelmi helyzetük miatt korlátozottan férnek hozzá az életminőséget javító és elszigetelődést enyhítő információkhoz és programokhoz
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A közlekedés- és közbiztonság javításával az információkhoz és programokhoz való hozzájutás esélyegyenlőségének megteremtése Rövid táv (1 év): közvilágítás fejlesztése, térfigyelő rendszer bővítésével vagy mobilizálásával a közbiztonság javítása Közép táv (3 év): életminőséget javító és elszigetelődést megelőző programok szervezése, információkhoz való hozzájutás segítése Hosszú táv (5 év): a tervezett kerékpárutak és járdák építésével nő az idősek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz és életminőséget javító programokhoz való hozzáféréshez
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - felmérés készítése az idősek által kevésbé biztonságosnak tartott utca- és településrészekről - a célcsoportot érintő aktuális információk hagyományos módon is (önkormányzati tájékoztató, szórólapok, hirdető táblák) történő közzététele - életmódjavító és elszigetelődést megelőző programok állandó elérhetővé tétele
Az intézkedés felelőse	Célcsoport tagjai, Önkormányzat, EFI, Kalocsa Róza Kft. Mezőkovácsházi Városi Könyvtár Polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövid táv (1 év): Térfigyelő kamerák számának növelése Közép táv (3 év): a közbiztonság javulásával a programokon való megjelenők száma nő a célcsoportból Hosszú táv (5 év): A szervezett programok hosszú távú elérésének lehetősége

A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, humán erőforrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A létrehozandó infrastruktúra fenntartása, a szolgáltatásokhoz való folyamatos hozzáférés biztosítása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns
Intézkedés címe	Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény kialakítása
Feltárt probléma megnevezése	Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény hiánya.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövid távon (1 év): A szükségletek felmérése, szükséges tervek elkészítése Közép távon (3 év): Pályázati források, beruházók felkutatása, pályázatok benyújtása, beruházás finanszírozása Hosszú távon (5 év): Megfizethető bentlakásos intézményi elhelyezés biztosítása településünkön
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Szükséglet felmérés - Szakemberek bevonásával pályázatok elkészítése, forrás biztosítása, építési tervek/engedélyek előkészítése
Az intézkedés felelőse	Célcsoport tagjai, önkormányzat Felelős: polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövid távon felmérés, tervek elkészítése Közép távon pályázati anyag előkészítése, építési tervek/engedélyek elkészítése Hosszú táv: forrás biztosítása a működtetéshez
A intézkedés	Pályázati forrás

megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Bentlakásos intézmény hosszú távú fenntartása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

5.)fogyatékkal élők

Intézkedés címe	A szociális foglalkoztatás kialakítása és a helyi szükségletek szerinti biztosítása. Törekvés a közintézményekben akadálymentes munkahelyek kialakítására.
Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékkal élők foglalkoztatása a településen sem integráltan sem védett formában nem biztosított
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékkal élők foglalkoztatásának javítása, akadálymentes munkahelyek kialakítása a közintézményekben. Rövid távon (1 év): Adatbázis elkészítése a célcsoportban a képzésekről és a foglalkoztatási igényről. Közép távon (3 év): A településen kialakításra kerülő szociális foglalkoztató kapacitásának felmérése és az elkészült adatbázis hozzáigazításának lehetősége. Hosszú távon (5 év): összes közintézményben a teljes körű akadálymentesítés megvalósítása
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - Szociális foglalkoztató fenntartójával történő egyeztetés - Közintézmények műszaki felülvizsgálata - Műszaki tervek, költségvetés elkészítése - Szakemberek bevonásával pályázatok elkészítése, költségvetési forrás biztosítása - Akadálymentesítés megvalósítása
Az intézkedés felelőse	önkormányzat, közintézmények, Szociális és Gyermekvédelmi

	Főigazgatóság Polgármester
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Település szintű adatbázis elkészülése Rövid távon (1 év): Település szintű adatbázis elkészülése a célcsoporton belül a foglalkoztatásra való igény felmérése. Közép távon (3 év): A település szintű igények és a megépülő szociális foglalkoztató kapacitásának függvényében egyeztetés az SZGYF-vel a foglalkoztatásról. Hosszú távon (5 év): A közintézményekben akadálymentesített munkahelyek kialakítása.
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, szakember biztosítása az adatbázis elkészítéséhez
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Szociális foglalkoztató működésének folyamatos biztosítása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns
Intézkedés címe	Akadálymentes szabadidő parkok, közterek kialakítása. Alapvető szolgáltatások elérhetőségének javítása a célcsoport számára.
Feltárt probléma megnevezése	A szolgáltatások, közösségi terek akadálymentes elérhetősége elégtelen
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nem biztosított a településen a közterek, közterületek akadálymentes megközelítése, igénybevétele. Rövidtávú cél (1 év): A közterek és a közösségi terek akadálymentesítettségének felmérése. Középtávú cél (3 év): Új szolgáltatások indításához szükséges hatósági eljárásoknál az akadálymentesítettség szempontjának érvényesítése. Hosszú távú cél (5 év): Akadálymentes közterületek és a szolgáltatások javuló elérhetősége.
A cél összhangja más helyi stratégiai	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció

dokumentumokkal	
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032)
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	1.Közterületek, közösségi terek felmérése 2.Akadálymentesítésre vonatkozó tervek, költségvetés elkészítése 3. Források felkutatása 4. Szolgáltatások, vállalkozások segítése az akadálymentesítés kialakításában.
Az intézkedés felelőse	önkormányzat, szolgáltatások Polgármester, intézményvezetők
Az intézkedés megvalósításának határideje	Rövid táv: 2023. december 31. Közép táv: 2025. december 31. Hosszú táv: 2027. december 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövid távon (1 év): felmérés készül a fejlesztendő területekről Közép távon (3 év): Akadálymentesített közterek, parkok, közösségi terek számának növekedése. Hosszú távon (5 év): Az akadálymentesített szolgáltatások, vállalkozások számának emelkedése.
A intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, Pályázati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Akadálymentesített közterek, épületek karbantartása.
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Meglévő szakrendelések bővítése. A helyi adottságok, gyógyvíz rehabilitációs szintéreként történő fejlesztése.	Településen megjelenő leggyakoribb megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések elérhetőségének távolsága, valamint a felnőtt rehabilitációs lehetőségek korlátozottsága.	A foglalkoztatásba történő bevonás esélyegyenlőségének javítása érdekében a vezető megbetegedések kezeléséhez és rehabilitációhoz való hozzáférés javítása. Rövid távú cél (1 év): A házi orvosok bevonásával szükségletfelmérés a vezető megbetegedések kezeléséhez szükséges szakrendelések tervezéséhez. Középtávú cél (3 év): Megvizsgálni a felmérés alapján a szakrendelések kapacitásbővítésének lehetőségét. A gyógyvíz minőségének	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	1. Szükséglet felmérés 2. Kapacitásbővítés lehetőségének megvizsgálása és a bővítés meghatározása 3. a gyógyvíz rehabilitációs céllal történő hasznosításának megtervezése 4. a gyógyvíz rehabilitációs céllal történő felhasználásának lehetővé tétele	Önkormányzat, házi orvosok, szakrendelők ügyvezetői, célcsoport tagjai, strandfürdő üzemeltetője, polgármester.	2027. 12. 31. (péntek) Rövid távú cél nem, közép távú cél részben megvalósult.	A településen elérhető szakrendeléseknek a felmérés alapján történő átstrukturálása vagy kialakítása.	Külső pályázati erőforrás, humán erőforrás.	A szakrendelésekhez való folyamatos hozzáférés biztosítása, a gyógyvízre települő infrastruktúra fenntartása.	Nem releváns.

			megőrzése, rehabilitációs céllal történő hasznosításának megtervezése. Hosszú távú terv (5 év): A foglalkoztatási esélyegyenlőség javításának érdekében a gyógyvíz rehabilitációs célú hasznosításának lehetővé tétele pályázati úton vagy befektetők bevonásával.									
2	Kerékpárút felújítása, kerékpárút hálózat bővítése, belterületi utak, járdák felújítása, közösségi tér kialakítása	Szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlen esélyei a településen belüli biztonságos közlekedés részleges hiánya miatt.	A kerékpárral való közlekedés feltételeinek javítása, biztonságosabbá tétele. 1. Rövid távú cél (1 év). A belterületi utak és járdák műszaki felmérése, szükséges költségek tervezése, tervek elkészítése. A kerékpárutak további építése. 2. Középtávú terv (3 év). Kerékpárút befejezése, közösségi tér kialakítása. 3. Hosszú távú terv (5 év): Belterületi utak, járdák felújításának ütemezett megvalósítása.	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	1. A belterületi utak és járdák műszaki felmérése, szükséges költségek tervezése, tervek elkészítése, megvalósítás ütemezése. 2. Meglévő kerékpárút felújítás, új építése. 3. Térbútorok, padok, lámpatestek kihelyezése, közösségi tér létesítése.	Önkormányzat, polgármester	2027. 12. 31. (péntek) Rövid távú cél megvalósult, közép távú cél részben.	A kerékpárút megépítése 1 év alatt. Közösségi tér kialakítása 1 év. Belterületi utak és járdák műszaki felmérése és ütemterv készítése 3 év alatt.	A résztvevőkön kívül: helyi kis- és középvállalkozások, civil szervezetek, alapítványok, pályázati partnerek, egyházak, EFI Pályázati forrás. Résztvevő partnerek anyagi hozzájárulása.	A felújított, újonnan épített belterületi utak, járdák és kerékpárút folyamatos karbantartása.	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A családok ösztönzése életvitelük, gazdálkodási szokásaik	„Szegénység kultúrájának” mint öröklődő életstílusnak a kialakulása.	Rövidtávon (1 év): a folyamatban lévő a célcsoportot érintő pályázati programokban való	Gazdasági Programmal, Integrált Területfejlesztési Stratégiával,	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek”	- munkáltatók felkeresése, partnerségi szerződések megkötése -	Partnerségi megállapodásban résztvevők képviselői, önkormányzat,	2027. 12. 31. (péntek) Rövid és közép távú	- partnerségi megállapodások száma - programokon és képzésben	A résztvevőkön kívül: helyi kis- és középvállalkozások, civil	Generációkon keresztül rögzült rossz szocializációs minta – reklám,	Nem releváns.

	tudatos változtatásra, az egészségügyi prevenció jelentőségének tudatosítása. Megfelelő, biztonságos lakókörnyezet kialakítása, esztétikailag is megfelelően kialakított lakókörnyezet rendben tartása		aktív részvétel, partnerségi megállapodások megkötése, lakosság tájékoztatása. Középtávon (3 év): közfoglalkoztatás és kompetencia fejlesztés révén az értékrend és szemléletmód formálása, egészségtudatos és környezettudatos életmód kialakítása. Hosszútávon (5 év): a munkaalapú társadalom értékeinek elfogadtatása.	Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	szükségletfelmérés, programokba, képzésekbe történő bevonás lakossági tájékoztató a biztonságos lakókörnyezet kialakításáról - a közfoglalkoztatásban a munkamódszerek hatékonyabb és eredményesebb alkalmazása	Mezőkovácsházi Településgazdálkodási Kft., intézmények, polgármester, ügyvezető, intézményvezetők.	célok folyamatban	résztevők száma - közfoglalkoztatás eredményessége - közfoglalkoztatás eredményessége Dokumentálás: kötelező dokumentációs rend alkalmazásával. Fenntarthatóság: pályázati finanszírozás útján a képzések, foglalkoztatás, feltételeinek biztosítása megoldott. Pályázati lehetőségek híján a résztvevő partnerek anyagi, természetbeni hozzájárulása.	szervezetek, alapítványok, pályázati partnerek, egyházak, EFI Pályázati forrás, Résztvevő partnerek anyagi hozzájárulása	meggyőzés, az emberek megfelelő tájékoztatása útján. Hosszú távon a foglalkoztatáson és pozitív minták útján csökkenteni a rossz szocializációs mintát.	
2	Roma önkormányzat működésének támogatása, tanulásra és életmód változtatásra ösztönzés elsősorban az óvodás és az általános iskolás korosztályban. Romák visszavezetése a munka világába	Roma lakosság érdekvérvényesítésének hiánya, alulképzettség.	Legyen olyan roma szervezet, amely a településen képviselni tudja a roma lakosság érdekeit, közreműködik az alulképzettség és munkanélküliség leküzdésében. 1. Rövidtávú cél (1 év): közmunkaprogramban romák foglalkoztatása. 2. Középtávú cél (3 év): Roma Nemzetiségi Önkormányzat vagy civil szervezet létrehozása. 2. Hosszú távú terv (5 év): Tanulmányi ösztöndíj alapítása. Roma nyelvi és népismereti,	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	1. közmunkaprogram keretében romák foglalkoztatása. 2. A nemzetiségi önkormányzaton vagy civil szervezeten keresztül tanulmányi ösztöndíjak alapítása az általános iskolai tanulóik részére. 3. Roma nyelv, népismeret és néphagyomány oktatása az általános	Célcsoport tagjai, önkormányzat, polgármester	2027. 12. 31. (péntek) Rövid és közép távú cél megvalósult.	Közmunkaprogramban foglalkoztatottak legalább 5 %-a roma. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat működése hatékonyságának növelése. Tanulmányi ösztöndíjban részesülhessen az 5. év végére legalább 3 roma iskolás. A roma nyelv és népismeret foglalkozáson a roma gyermekek	pályázati forrás	Roma képviseleti szervezet hatékony és folyamatos működése.	Nem releváns.

			néphagyomány foglalkozások az óvodában és az általános iskolában.			iskolában és az óvodában.			részvétele legalább 30 %-os legyen.			
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Korai fejlesztés, fejlesztés megkezdése már bölcsődében, óvodában. Szakemberek képzése a fejlesztések elérhetősége érdekében	A speciális nevelési szükségletű gyermekek (SNI, BTMN) aránya minden korosztályban magas.	A gyermekkorosztályban a speciális nevelési szükségletből eredő hátrányok csökkentése. 1. Rövid távú cél (1 év): az előírt fejlesztésekre történő eljutás lehetőségének biztosítása. 2. Középtávú cél (3 év): A speciális igényeknek megfelelő szakember elegendő órászámában történő alkalmazása. 3. Hosszú távú cél (5 év): Az SNI-s és BTMN-s gyermekek száma felmenő rendszerben csökken.	Gazdasági Programmal, Integrált Településfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogvatékosságügyi Program (2015-2025)	1. Fejlesztési szükségletek felmérése. 2. A fejlesztésekhez igazodó szakemberszükséglet biztosítása. 3. Együtműködés a Békéscsabai Tankerületi Központtal a szakemberhiány leküzdésében.	Köznevelési intézmények, bölcsőde, Pedagógiai Szakszolgált, érintett gyermekek és családjuk, Önkormányzat, polgármester.	2027. 12. 31. (péntek) Rövid és közép távú cél részben megvalósult.	A fejlesztést biztosító szakemberek órászáma nő. Speciális szükségletű gyermekek minél korábbi életkorban történő kiszűrése és adekvát fejlesztésben részesítése. BTMN-s gyermekek életkorral növekvő csökkenő tendenciája. SNI-s gyermekek önmagához képest történő fejlesztésével eredményeik javítása.	Pályázati forrás, civil szervezetek közreműködése, fejlesztő szakemberek.	Korai fejlesztés és speciális igényeknek megfelelő szakember folyamatos biztosítása.	Nem releváns.
2	A szociokulturális és társadalmi hátrányok enyhítése, a család szerepének erősítése	A család szociokulturális szerepe nem megfelelő.	Felelősségteljesebb és tudatosabb gyermeknevelésre való ösztönzés. Rövid távon (1 év) : családi életre nevelés az óvodában és az iskolai osztályfőnöki órákon. Közép távon (3 év): szülői szerepek erősítése, gyermeknevelést segítő programok, előadások szervezése, szemléletformálás.	Gazdasági Programmal, Integrált Városfejlesztési Stratégiával, Szociális Szolgáltatási koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogvatékosságügyi Program	1. Együtműködés a Békéscsabai Tankerületi Központtal az iskolai családi életre nevelés érdekében. Az óvoda Pedagógiai programjába beépíteni a családi életre nevelést és hittant. 2. Szakemberek	Köznevelési intézmények, Pedagógiai Szakszolgálat, önkormányzat, polgármester.	2027. 12. 31. (péntek) A kitűzött célok részben megvalósultak.	Együtműködési megállapodások, Programot megvalósító szakemberek, előadók száma, Programba részt vevők száma.	Köznevelési és szociális szakemberek, civil szervezetek, egyházak, EFI Pályázati forrás.	A felelősségteljesebb és tudatosabb gyermeknevelésre való ösztönzés jótékony hatásainak a következő generáció részére történő tovább adása.	Nem releváns.

			Hosszú távon (5 év): A rossz nevelési mintákból eredő egyéni és társadalmi problémák enyhítése.		gyi Program (2015-2025)	bevonásával a tudatos szülővé válás érdekében előadások, programok szervezése.						
3	Pszichológus szakemberek minél magasabb óraszámában történő alkalmazása a településen	Egyre magasabb számú pszichés megsegítésre szoruló gyermek, pszichológus szakember hiánya.	A családok életminőségének és jövedelmi helyzetének javítása. 1. Középtávú cél (3 év): Valamennyi megsegítésre szoruló gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő óraszámban megkapja a pszichológusi segítséget. 2. Hosszú távú cél (5 év): Mentálisan ép és érzelmileg stabil gyermekközösség kialakulásának támogatása.	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogvatékosságú gyi Program (2015-2025)	1. A Pedagógiai Szakszolgálatnál meglévő szakember heti órászámának emelése. 2. A szakember állomány elérhetőségének, terheltségének felmérése. 3. Helyi szakemberek képzése.	Megsegítésre szoruló gyermekek, családok, szakemberek.	2027. 12. 31. (péntek) A kitűzött cél nem valósult meg.	Pszichológus szakember tevékenység végzése heti 40 órában. Csökken a megsegítésre szoruló gyermekek száma és a problémák súlyossága. Állandó óvoda és iskola pszichológus alkalmazása.	Pályázati forrás, szakember.	Pszichológus szakember folyamatos elérhetősége.	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A prevenciót szolgáló egészséges életmód és életminőség javító programok és egészségügyi szűrések népszerűsítése, kiemelt figyelemmel a magas halálozási mutatókkal rendelkezők vonatkozásában	A nők növekvő életkorral párhuzamos elmagányosodása, időskori problémákkal való fokozottabb érintettsége, pszichés megsegítés hiánya	Általános: elmagányosodás megelőzése, életminőség javítása Rövidtávon (1 év): egészséges életmódprogramok és szűrések népszerűsítése Középtávon (3 év): az önálló életvitel megfelelő életminőségben történő megtartása, aktív közösségi élet Hosszútávon (5 év): aktív életmód minél	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Fogvatékosságú gyi Program (2015-2025)	információgyűjtés, igényfelmérés, helyzetelemzés programok, szűrések népszerűsítése az aktív életmód megőrzését szolgáló szellemi és fizikai tevékenységek szervezése pszichológus szakember alkalmazása	Egészségfejlesztési Iroda, Kalocsa Róza Kft. szakemberek, polgármester	2027. 12. 31. (péntek) Rövid és közép távú célok megvalósultak.	Rövidtávú (1 év): a szűrőprogramokon való minél nagyobb számú és rendszeres megjelenés. Középtávú (3 év): az aktív életmód tudatos megőrzésére törekvés a fizikai és szellemi képességek fenntartását célzó programokon történő részvétellel,	Épület, humán erőforrás, költségvetési forrás.	Életminőség javítását biztosító programok folyamatos biztosítása.	Nem releváns.

			magasabb életkorig történő megőrzése							közösségi életben való részvétel növekedése. Hosszú távú (5 év): A halálzási mutatók csökkenése.			
2	A munkaidők és a rendelkezésre állási idők összehangolása, munkahelyeken családbarát rugalmas munkaidő vizsgálata és lehetőség szerinti bevezetése	A munkahelyeken és a kisgyermeket nevelő köznevelési intézményekben a családbarát szemlélet hiánya, atipikus munkahelyek hiánya.	Munkahelyeken a családbarát szemlélet bevezetése, rugalmas munkaidő kialakítása, a távmunka lehetőség szerinti bevezetése. Rövidtávon (1 év): fel kell mérni a munkahelyek és köznevelési intézmények munkaidő összehangolásának lehetőségét. Középtávon (3 év): A nőket foglalkoztató munkahelyek és a kisgyermeket fogadó köznevelési intézmények nyitvatartási idejének összehangolása. Hosszútávon (5 év): Rugalmas munkaidő és otthonról végezhető távmunka bevezetésének ösztönzése a gyermekek nevelő nőket foglalkoztató munkahelyeken.	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval	Új Roma Stratégia (2019-2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	- szükségletfelmérés és -stratégia kidolgozása, partnerek felkutatása - szükséges intézményi alapküldemények módosítása	Célcsoport tagjai, önkormányzat, köznevelési intézmények, polgármester	2027. 12. 31. (péntek) A kitűzött célok nem valósultak meg.	Rövid távon (1 év): helyzetelemzés elkészítése. Közép távon (3 év): stratégiai terv kidolgozása az intézmények és a munkahelyek számára is elfogadható formában, a köznevelési intézmények nyitvatartási idejének növelése. Hosszú távon (5 év): rugalmas munkaidő és távmunka bevezetése több munkahelyen.	Humán erőforrás, pályázati forrás.	A HEP fórumon keresztül is a munkahelyek ösztönzése az elérni kívánt cél érdekében.	Nem releváns.	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Életmód és életminőség javító programok hosszú távú	Az idősek életkoruk, egészségi állapotuk és jövedelmi	A közlekedés- és közbiztonság javításával az információkhoz és	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval	Új Roma Stratégia (2019-2030) Idősügyi	- felmérés készítése az idősek által kevésbé	Célcsoport tagjai, Önkormányzat, EFI, Kalocsa Róza Kft.	2027. 12. 31. (péntek) A rövid és közép távú	Rövid táv (1 év): Tájékoztató kamerák számának növelése. Közép	Pályázati forrás, humán erőforrás.	A létrehozandó infrastruktúra fenntartása, a szolgáltatásokhoz	Nem releváns.	

	elérésének biztosítása. A településen belül a közlekedés infrastruktúra és közlekedésbiztonság javítása (járdák, kerékpárutak, közvilágítás)	helyzetük miatt korlátozottan férnek hozzá az életminőséget javító és elszigetelődést enyhítő információkhoz és programokhoz.	programokhoz való hozzájárulás esélyegyenlőségének megteremtése. Rövid táv (1 év): közvilágítás fejlesztése, térfigyelő rendszer bővítésével vagy mobilizálásával a közbiztonság javítása. Közép táv (3 év): életminőséget javító és elszigetelődést megelőző programok szervezése, információkhoz való hozzájárulás segítése. Hosszú táv (5 év): a tervezett kerékpárutak és járdák építésével nő az idősek esélyegyenlősége a szolgáltatásokhoz és életminőséget javító programokhoz való hozzáféréshez.	zési koncepcióval.	Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	biztonságosnak tartott utca- és településrészekről, - a célcsoportot érintő aktuális információk hagyományos módon is (önkormányzati tájékoztató, szórólapok, hirdető táblák) történő közzététele, - életmódjavító és elszigetelődést megelőző programok állandó elérhetővé tétele.	Mezőkovácsházi Városi Könyvtár	célok részben megvalósultak.	táv (3 év): a közbiztonság javulásával a programokon való megjelenők száma nő a célcsoportból. Hosszú táv (5 év): A szervezett programok hosszú távú elérésének lehetősége.		z való folyamatos hozzáférés biztosítása.	
2	Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény kialakítása	Önkormányzati fenntartású bentlakásos elhelyezést biztosító intézmény hiánya.	Rövid távon (1 év): A szükségletek felmérése, szükséges tervek elkészítése. Közép távon (3 év): Pályázati források, beruházók felkutatása, pályázatok benyújtása, beruházás finanszírozása. Hosszú távon (5 év): Megfizethető bentlakásos intézményi elhelyezés biztosítása településünkön.	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	Új Roma Stratégia (2019-2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	- Szükséglet felmérés, - Szakemberek bevonásával pályázatok elkészítése, források biztosítása, építési tervek/engedélyek elkészítése,	Célcsoport tagjai, önkormányzat, polgármester	2027. 12. 31. (péntek) A rövid és közép távú célok nem valósultak meg.	Rövid távon felmérés, tervek elkészítése. Közép távon pályázati anyag előkészítése, építési tervek/engedélyek elkészítése. Hosszú táv: forrás biztosítása a működtetéshez.	Pályázati forrás.	Bentlakásos intézmény hosszú távú fenntartása.	Nem releváns.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	A szociális	A fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők	Gazdasági	„Legyen jobb a	- Szociális	önkormányzat,	2027. 12. 31.	Település szintű	Pályázati forrás,	Szociális	Nem releváns.
---	-------------	--------------------	--------------------	-----------	----------------	-------------	---------------	---------------	------------------	-------------------	-----------	---------------

	foglalkoztatás kialakítása és a helyi szükségletek szerinti biztosítása. Törekvés a közintézményekben akadálymentes munkahelyek kialakítására.	foglalkoztatása a településen sem integráltan sem védett formában nem biztosított.	foglalkoztatásának javítása, akadálymentes munkahelyek kialakítása a közintézményekben. Rövid távon (1 év): Adatbázis elkészítése a célcsoportban a képzésekről és a foglalkoztatási igényről. Közép távon (3 év): A településen kialakításra kerülő szociális foglalkoztató kapacitásának felmérése és az elkészült adatbázis hozzáigazításának lehetősége. Hosszú távon (5 év): összes közintézményben a teljes körű akadálymentesítés megvalósítása.	Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval.	gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	foglalkoztató fenntartójával történő egyeztetés, - Közintézmények műszaki felülvizsgálata, - Műszaki tervek, költségvetés elkészítése, - Szakemberek bevonásával pályázatok elkészítése, költségvetési forrás biztosítása, - Akadálymentesítés és megvalósítása.	közintézmények, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, polgármester	(péntek) A kitűzött célok nem valósultak meg.	adatbázis elkészítése. Rövid távon (1 év): Település szintű adatbázis elkészítése a célcsoporton belül a foglalkoztatásra való igény felmérése. Közép távon (3 év): A település szintű igények és a megépülő szociális foglalkoztató kapacitásának függvényében egyeztetés az SZGYF-vel a foglalkoztatásról. Hosszú távon (5 év): A közintézményekben akadálymentesített munkahelyek kialakítása.	szakember biztosítása az adatbázis elkészítéséhez.	foglalkoztató működésének folyamatos biztosítása.	
2	Akadálymentes szabadidő parkok, közterek kialakítása. Alapvető szolgáltatások elérhetőségének javítása a célcsoport számára.	A szolgáltatások, közösségi terek akadálymentes elérhetősége elégtelen	Nem biztosított a településen a közterek, közterületek akadálymentes megközelítése, igénybevétele. Rövidtávú cél (1 év): A közterek és a közösségi terek akadálymentesítetttségének felmérése. Középtávú cél (3 év): Új szolgáltatások indításához szükséges hatósági eljárásoknál az akadálymentesítetttség	Gazdasági Programmal, Szociális Szolgáltatástervezési koncepcióval	„Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007 – 2032) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022); (2023 – 2024) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)	1. Közterületek, közösségi terek felmérése 2. Akadálymentesítésre vonatkozó tervek, költségvetés elkészítése 3. Források felkutatása 4. Szolgáltatások, vállalkozások segítése az akadálymentesítés kialakításában	önkormányzat, szolgáltatások, polgármester, intézményvezetők	2027. 12. 31. (péntek) A rövid távú cél részben megvalósult.	Rövid távon (1 év): felmérés készül a fejlesztendő területekről Közép távon (3 év): Akadálymentesített közterek, parkok, közösségi terek számának növekedése. Hosszú távon (5 év): Az akadálymentesített szolgáltatások, vállalkozások számának	Humán erőforrás, pályázati forrás.	Akadálymentesített közterek, épületek karbantartása.	Nem releváns.

			szempontjának érvényesítése. Hosszú távú cél (5 év): Akadálymentes közterületek és a szolgáltatások javuló elérhetősége.						emelkedése.			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1. A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk által fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszonyban kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlőbánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2. A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosság szám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4. Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6. Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP**

Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Mezőkovácsháza város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Mezőkovácsháza Város Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 342/2022. (XII. 15.) sz. kt határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2024. December 19.

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA